

**P
O
L
O
N
I
Z
A
Z
4**

ANNO
ROK

ITALIA

ORGAN IZBY HANDLOWEJ
POLSKO-ITALSKIEJ
W WARSZAWIE

ORGANO DELLA CAMERA
DI COMMERCIO POLACCO
ITALIANA IN VARSAVIA

WŁOSKA SPÓŁKA AKCYJNA
POWSZECHNA ASEKURACJA W TRYJEŚCIE

Assicurazioni Generali Trieste

Rok założenia 1831.

Fundusze gwarancyjne z końcem 1926 r. około 1.000.000.000 lirów. 30 Towarzystw
spokrewnionych i oddziały własne we wszystkich częściach świata.

DYREKCJA NA POLSKĘ W WARSZAWIE, UL. MARSZAŁKOWSKA 154

TELEFONY: dykcji 404-59, dział ognioy, transportowy, kradzieżowy 323-54,
dział zycioy, nieszczęśliwych wypadków, odpowiedzialności cywilnej 418-54

ODDZIAŁY:

Lwów — Kopernika Nr. 3 (dom własny) Łódź — Narutowicza Nr. 6
Katowice — Młyńska Nr. 22 Lublin — Trzeciego Maja Nr. 22
Kraków — Miłkołajska Nr. 32 Wilno — Zygmuntowska Nr. 20

oraz reprezentacje i agentury we wszystkich miastach Rzeczypospolitej Polskiej

Przyjmuje ubezpieczenia od ognia i kradzieży, na życie, od nieszczęśliwych wypadków,
odpowiedzialności cywilnej, transportów i walorów.

QUOTIDIEN
POLITIQUE
ET LITTERAIRE
ECONOMIQUE

MESSAGER POLONAIS

dà migliori informazioni

RIGUARDO LA VITA ECONOMICA

POLITICA

E CULTURALE

DELLA POLONIA

Speciali supplementi economici ed illustrati

REDAZIONE: Varsavia, via Szpitalna 1

AMMINISTRAZIONE

via Warecka 7

Prezzo dell'abbonamento: 50 centesimi americani al mese.

Redakcja i Administracja:
Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 202-15.
Izba Handlowa Polsko-Italska:
Warszawa, Wierzbowa 11, tel. 202-15

Redazione ed Amministrazione:
Varsavia, via Wierzbowa 11, tel. 202-15.
Camera di Commercio Polacco-Italiana:
Varsavia, via Wierzbowa 11, tel. 202-15.

Zalozyciel - Fondatore:
Dr. ANTONIO MENOTTI CORVI

Redaktor Naczelny - Direttore Responsabile
Dr. LEON PACZEWSKI

Komitet Redakcyjny - Comitato di Redazione

Ks. Franciszek Radziwiłł, Prezes Izby
Handlowej Polsko-Italskiej - Presidente della
Camera di Commercio Polacco-Italiana

Dr. Antonio Menotti Corvi, Prezes
Honorowy Izby. - Presidente Onorario della
Camera.

Inż. Józef Dworzączyk, Prezes Komitetu
Prowincjonalnego w Katowicach Izby
Handlowej Polsko-Italskiej w Warszawie - Presidente
del Comitato a Katowice della Camera
di Commercio Polacco-Italiana a Varsavia.

Baron Józef Dangel, Wiceprezes Izby Handlowej
Polsko-Italskiej - vice-Presidente della
Camera di Commercio Polacco-Italiana

Adw. Amedeo Finamore.

Dr. Wachow Olszewicz.

WARUNKI PRENUMERATY:

Caly rok: zł. 40, pół roku: zł. 20, kwartał: zł. 10.
Numer pojedynczy: zł. 4
Konto P. K. O. 14.614.

ABBONAMENTI:

Un anno: L. 100, Sei mesi L. 50, tre mesi L. 25.
Un numero separato: L. 10.
Conto-Corrente: P. K. O. 14.614 (Cassa Postale di Białystok).

T r e ś ć:

	<i>Str.</i>
DR. A. MENOTTI CORVI: Przebudowa ustroju społecznego Italji	130
DR. P. MINKOWSKI: Bilans przemysłu cementowego	132
DR. L. PACZEWSKI: Organizacja życia gospodarczego w Polsce	133
S. K.: Przemysł marmurów w Italji	134
Polski przemysł chemiczny w r. 1927	137
CESARE BRIGHENTI ROCA: Nafta w Italji	139
Cywilna komunikacja powietrzna w Polsce	140
KRONIKÁ POLSKA: Stan gospodarczy Polski w cyfrach	142
Przemysł i handel	143
Ustawodawstwo celne	143
Ustawodawstwo handlowe	145
Różne	146
Kredyt i finanse	146
KRONIKA ITALSKA: Sytuacja gospodarcza Italji w marcu i kwietniu	148
Przemysł i handel	148
Kredyt i finanse	151
Ceny	153
Komunikacje	153
Różne	153
KRONIKA KULTURALNA	154
NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE	155
Zapotrzebowania i oferty oraz przedstawicielstwa	163

Sommario:

	<i>Pag.</i>
DR. A. MENOTTI CORVI: Ricostruzione sociale dell'Italia	130
DR. P. MINKOWSKI: Il bilancio dell'industria del cemento	132
DR. L. PACZEWSKI: L'organizzazione della vita economica in Polonia	133
S. K.: L'industria del marmo in Italia	134
L'industria chimica polacca nel 1927	137
CESARE BRIGHENTI ROCA: Il petrolio in Italia	139
La rete aeronautica civile in Polonia	140
NOTIZIARIO POLACCO: Lo stato economico della Polonia in cifre	142
Industria e commercio	143
Legislazione doganale	143
Legislazione commerciale	145
Varie	145
Credito e finanze	146
NOTIZIARIO ITALIANO: Situazione economica dell'Italia nel marzo e nell'aprile	148
Industria e commercio	149
Credito e finanze	151
Prezzi	153
Comunicazioni	153
Varie	153
RASSEGNA CULTURALE	154
NOTIZIE BIBLIOGRAFICHE	154
Domande e offerte di merci e rappresentanze	163

PRZEBUDOWA USTROJU SPOŁECZNEGO ITALJI.

(RICOSTRUZIONE SOZIALE DELL'ITALIA).

W dn. 6 maja r. b. p. dr. A. Menotti Corvi wygłosił przez radio odczyt, z którego usłp, dotyczący przebudowy ustroju społecznego Italji, przytaczamy niżej.

Ukoronowaniem wysiłków w kierunku przebudowy gospodarczej i społecznej Italji oraz ustalenia w niej spokoju i ładu społecznego jest ustawa o unormowaniu zbiorowych stosunków pracy z d. 3 kwietnia 1926 r., uzupełniona dekretem z dnia 1 lipca 1926 r. oraz „Carta del Lavoro” z dnia 21 kwietnia 1927 r. Ustawy te stwarzają nowe podstawy organizacji życia zbiorowego wytwórców i pracowników oraz nowe możliwości ich współzycia i pracy produkcyjnej. Nad ich treścią i znaczeniem pragnąłbym zatrzymać się nieco dłużej dlatego, że stanowią one klucz do zrozumienia doktryny faszystowskiej oraz ustroju społecznego obecnej Italji.

Odrzucając teorię indywidualistyczną społeczeństwa i przyjmując teorię uniwersalistyczną, Mussolini wychodzi z zasady, iż najwyższą rzeczywistością jest naród, względnie państwo narodowe, której jedynostka winna całkowicie się podporządkować. Zasadę tę wyraża następujące powiedzenie Mussoliniego: „Wszystko jest w państwie, nic poza państwem i przedewszystkiem nie przeciwko państwu”. W art. I „Carta del Lavoro” czytamy, co następuje: „Naród italski jest organizmem, mającym cele i sposób działania wyższe, niż jedynostka lub zrzeszenia, które się nań składają. Jest on jednością duchową, polityczną i gospodarczą, która urzeczywistnia się całkowicie w państwie. W imię zasady omnipotencji państwa narodowego doktryna faszystowska domaga się rozciągnięcia kontroli nad całym życiem gospodarczym, a hołdując zasadzie karności, przeciwstawia się walce klasowej i strajkom. Kapitał i praca nie powinny być wrogimi czynnikami, lecz zgodnemi, wzajemnie sobie niezbędnemi. Przeciwdziałając się indywidualizmowi, doktryna faszystowska uważa za konieczne zorganizowanie społeczeństwa na podstawie związków zawodowych. Wobec tego, że państwo jest syntezą narodu, który za pośrednictwem państwowych organów oraz ustaw i rozporządzeń prawnych wypożycza swą najwyższą wolę, związki w myśl zasady karności narodowej muszą podporządkować się państwu. Zarówno praca, jak i kapitał są środkami rozbudowy gospodarstwa narodowego, których użytkowanie spoczywa w rękach robotników i przedsiębiorców. Ponieważ naczelnym zadaniem państwa jest piecza o rozwój tego gospodarstwa, musi ono dbać, aby użytkowanie wspomnianych środków odbywało się w sposób należyty i w wypadku, gdy zawodzi inicjatywa prywatna winno ono objąć kierownictwo produkcji. Łatwiejsze kierowanie czynnikami produkcji umożliwia jest dzięki temu, iż łączy się je w organizację,

zatwierdzoną przez państwo, której komórką podstawową jest zrzeszenie lokalne, a organem najwyższym — Ministerstwo Korporacji. Wywody powyższe mają na celu rzucenie światła na podkład ideowy ustawodawstwa, tworzącego podwaliny pod nowy układ stosunków społecznych w państwie italskiem.

Przechodząc do treści tego ustawodawstwa, należy zaznaczyć, iż jego zasady sprowadzają się do punktów następujących: tworzą się związki syndykalne pracodawców i pracowników tej samej kategorii wytwórczości; ustanawia się obowiązkowe zbiorowe umowy o pracy; tworzy się trybunały pracy, złożone ze zwykłych sędziów i ekspertów stron zainteresowanych, rozstrzygające bezapelacyjnie w wypadkach konfliktu między pracodawcami a pracownikami; obowiązuje zakaz lokautu i strajku.

Z jednej strony tworzy się syndykaty pracodawców, z drugiej — syndykaty pracowników fizycznych i umysłowych, zatrudnionych w przemyśle, handlu i rolnictwie oraz poświęcających się wolnym zawodom. Nie mogą łączyć się w syndykaty jedynie urzędnicy służby państwowej, opieki społecznej oraz przemysłu państwowego. Wspomniane Ministerstwo Korporacji, jako organ najwyższy, czuwa nad całokształtem interesów produkcji i pracy, reprezentowanych przez odnośne syndykaty. Kompetencje ministra Korporacji są określone dekretem królewskim z dnia 28 maja 1927 r., który też stanowi akt prawny, uzupełniający strukturę związków zawodowych.

Związki (syndykaty), prawnie autoryzowane, są uprawnione do nakładania na jedynostki zrzeszone opłat rocznych, nieprzewyższających u pracodawców wynagrodzenia jednego dnia pracy wszystkich zatrudnionych pracowników, u robotników zaś, rzemieślników i przedstawicieli wolnych zawodów — nieprzenoszące zarobku jednego dnia pracy. Przynajmniej jedna dziesiąta dochodu z tych składek winna być corocznie oszczędzana i użyta na utworzenie kapitału żelaznego, mającego stanowić gwarancję zobowiązań, czynionych przez związki na podstawie zbiorowych, umów przez nich zawartych.

Zalegalizowany przez rząd związek zawodowy, który, zgodnie z przepisami „Carta del Lavoro”, musi skupiać przynajmniej $\frac{1}{10}$ robotników danej kategorii okręgu, jest prawną reprezentacją całej grupy i posiada szereg uprawnień niejako o charakterze monopolistycznym. Dotyczy to np. prawa przymusowego ściągania składek, występowania w obronie całej grupy oraz zawierania umów zbiorowych, obejmujących całą kategorię. Przymus wprowadzania do umów zbiorowych jednolitych klauzul (art. 11 Carta del Lavoro) o karności pracy, o okresach próby, o wysokości i sposobie wypłaty zarobków oraz o czasie pracy, usuwa możliwości posiłkowania się środkami

niezdrowej konkurencji, utrudniających rozwój racjonalnej produkcji, a odpowiedzialność zrzeszeń zawodowych za wykonanie umowy gwarantuje niezmiennosć warunków, w ciągu okresu, na jaki umowę zawarto. Art. 13 Carta del Lavoro przewiduje, iż niższa płac może być tylko następstwem przesileni gospodarczych i walutowych, które muszą być sprawiedliwie rozłożone na wszystkie czynniki wytwórczości.

W myśl zasady hierarchji, której holduje ustawodawstwo faszystowskie, rozróżnia się organizacje wyższego rzędu (federacje i konfederacje) i organizacje niższego rzędu (syndykaty). Federacjom i konfederacjom przypada w udziale władza dyscyplinarna nad poszczególnymi związkami, wchodzącymi w ich skład.

Związki pracodawców i pracowników mogą być połączone z sobą za pomocą organów łączności, mających wspólny zarząd wyższy, z zachowaniem jednak odrębnego przedstawicielstwa pracodawców i pracowników. Organizacje, w ten sposób związane jedne z drugimi, tworzą korporację. Nie posiada ona osobowości prawnej, ale stanowi organ administracji państwowej. Jej zadaniem jest zażegnywać spory, mogące powstać między zrzeszonymi jednostkami, popierać i subwencjonować wszystkie przedsięwzięcia, mające na celu lepszą organizację produkcji, otwierać biura pośrednictwa pracy i t. p.

Oto jest w ogólnych zarysach organizacja syndykalistyczna państwa faszystowskiego. Nowemu układowi stosunków społecznych przyswieca idea uzgodnienia interesów klasy pracodawców i pracowników w imię dobra produkcji i narodu. Stwierdził to w jednym ze swich przemówień Mussolini, w którym powiedział: „Nie możemy przyznać przywileju pracującej burżuazji, ani wiejskim i miejskim klasom robotniczym, lecz zapewniamy opiekę wszystkim interesom, o ile będą one zgodne z dobrem produkcji i narodu (La nuova politica dell'Italia - Milano 1924).

Wpływ ustroju korporacyjnego na rozwój życia gospodarczego Italji jest bardzo znaczny. Od czasu wejścia w życie ustawy o ustroju korporacyjnym minęło niecałe dwa lata. W chwili obecnej konfederacja narodowa syndykatów obejmuje około 4 milionów pracodawców i pracowników, zgrupowanych

w przeszło 500 organizacjach pracodawców i 246 organizacjach pracowniczych. Nigdy praca i kapitał nie były tak spójnie zorganizowane, jak w chwili obecnej. O potęgę tych związków świadczy fakt, iż w roku 1927 suma składek wyniosła przeszło 150 milionów lirów.

Konkretnym niezmiernie doniosłym rezultatem działalności Ministerstwa Korporacji jest zawarcie za jego pośrednictwem zbiorowej umowy między pracodawcami a pracownikami w przemyśle metalowym w myśl wskazań zawartych w Carta del Lavoro. Umowa ta ustaliła w sposób jednolity warunki pracy dla całego kraju, pozostawiając opracowanie szczegółów (np. ustalenie płacy minimalnej) zainteresowanemu okręgowi. Czas pracy w zakładach mechanicznych ustala się na 48 godz. tyg. na 2 lub 3 zmiany.

Nowe ustawodawstwo korporacyjne, jak to niedawno stwierdził Giuseppe Bottai, podsekretarz stanu Ministerstwa Korporacji, w „Revue Internationale du Travail“ (Tom XXV N. 6) znakomicie przyczyniło się do rozwoju związków zawodowych w Italji, gdzie dotychczas z wyjątkiem wielkiego przemysłu, który był zorganizowany, naogół biorąc zarówno związki pracodawców, jak i pracowników były nieliczne (np. pracownicy rolni prawie zupełnie nie byli zorganizowani).

O wdzięczności i uznaniu mas robotniczych dla zasług, położonych przez Mussoliniego w kierunku podniesienia bytu robotników i stworzenia silnej organizacji, zapewniającej należyta obronę ich interesów, świadczy hołd, jaki niedawno został złożony w Rzymie przez 10.000 robotników medjołańskich. Do olbrzymich zastępów ludu pracującego, który zgromadził się w Colosseum, przemówił Mussolini, stwierdzając, że po raz pierwszy w historii Italji i całego świata tak wielka liczba robotników zapragnęła zbliżyć się do szefa rządu. Żywiłowa manifestacja, jaka została zgotowana pod jego adresem, jest wynikiem tego, że jeszcze żaden system rządów nie zwracał się do mas robotniczych w tak głębokim i pełnym uczucia braterstwa, jak system faszystowski.

Dr. A. MENOTTI CORVI.

IL BILANCIO DELL'INDUSTRIA DEL CEMENTO IN POLONIA.

(BILANS POLSKIEGO PRZEMYSŁU CEMENTOWEGO).

L'industria del cemento costituisce un elemento favorevole di primo ordine nella bilancia commerciale polacca. Questa industria basata su materie prime e su carbone (polvere) di produzione locale, sta divenendo sempre più indipendente dall'estero anche per quel che riguarda le macchine (per es. uno dei fornitori principali delle macchine Smith di Copenhagen fabbrica queste macchine per la Polonia in gran parte in officine polacche Josephy a Bielsko e Ferrum a Katowice). L'industria del cemento, nonostante la considerevole distanza dal mare, offre tutte le possibilità di uno sviluppo notevole delle esportazioni non soltanto per l'eccellente qualità del cemento polacco, ma anche per il miglioramento della situazione del tonnellaggio. La capacità di produzione del cemento in Polonia si eleva a 1.400.000 tonn. per anno. Il consumo interno accusa un aumento continuo anche se poco importante, come attestano le cifre seguenti:

1925	476.177 tonn.
1926	571.877 tonn.
1927	629.652 tonn.

L'aumento dell'esportazione è molto più rapido: da 11.381 tonn. esportate nel 1925 a 41.120 tonn. nel 1926 e a 150.436 tonn. nel 1927. Poiché il consumo arriva appena al 50% della capacità di produzione, per il momento non c'è nessuna ragione di pensare ad investimenti per elevare la capacità produttiva dell'industria polacca del cemento. La realizzazione di un simile programma avrebbe ragione di essere soltanto in caso d'un considerevole aumento del consumo. Invece, il programma d'investimento tendente a meccanizzare e modernizzare la produzione e la spedizione e di grande attualità, specialmente dal punto di vista dell'esportazione. Con tali metodi si può arrivare, in certa misura, a compensare i vantaggi che per l'industria del cemento estero sono rappresentati dalla loro favorevole situazione geografica: prossimità del mare e di fiumi navigabili. Nel campo dell'organizzazione l'industria polacca del cemento ha realizzato ultimamente grandi progressi. Verso la fine dell'anno scorso è stata organizzata la vendita in comune del cemento sul mercato interno e nel gennaio u. s. è stato costituito un sindacato per l'esportazione. La vendita in comune costituisce e vero uno soltanto dei problemi che sono posti dall'organizzazione di questa industria, ma essa contribuisce tuttavia alla razionalizzazione quantitativa della produzione e alla diminuzione dei prezzi di vendita. I due sindacati hanno carattere di organizzazioni centrali. Soltanto nel campo delle esportazioni, a titolo provvisorio, le esportazioni per l'oltremare e specialmente per l'America del Sud, sono state affidate all'ufficio di due fabbriche specializzate in questo campo, naturalmente sotto il controllo del sindacato d'esportazione. Il Governo dimostra una grande benevolenza verso le organizzazioni in dustriali del cemento. Gli am-

bienti ufficiali li considerano come un organismo economico che ha raggiunto le forme superiori dell'organizzazione. Date queste condizioni, l'intenzione di questi ambienti di costruire proprie fabbriche di cemento, ci sembra incomprensibile. Tale progetto non è giustificato né dai bisogni (molto inferiori alla capacità produttiva attuale e che d'altronde potrebbero svilupparsi molto più rapidamente e con minore spesa) né dal livello e dalla politica dei prezzi del cemento che costituiscono in Polonia uno dei pochi prodotti industriali, il cui prezzo non ha ancora raggiunto il livello di prima guerra. Prendendo per base dei nostri calcoli il prezzo del 1914 (100) il prezzo attuale, secondo i dati dell'ufficio centrale di statistica, raggiunge 69,3. In realtà questa relazione non è interamente esatta. Quella effettiva è di 100 (1914) a 88,6 (1927), mentre quella dei prezzi all'ingrosso è di 100 a 118,6 e quello degli articoli industriali principali da 100 a 112,3. Se, data la necessità di mantenere l'equilibrio del bilancio, lo stato realizza lentamente gli investimenti più necessari dal punto di vista sociale quale può essere la giustificazione degli investimenti progettati che invece di aumentare il consumo avrebbero per scopo lo sviluppo di una capacità di produzione attualmente non ancora sfruttata? L'industria del cemento esige una speciale protezione doganale perché come un'industria delle più pesanti, essa si urta con una politica di „dumping”, largamente praticata dalle imprese esportatrici. Se inoltre si tien conto del fatto che centri industriali dei paesi limitrofi si trovano in una situazione geografica molto più favorevole rispetto alle nostre regioni più industriali (Alta Slesia, Posnanja), il problema della protezione doganale in favore dell'industria polacca del cemento, richiede un'attenzione particolare. Tuttavia non ci fermeremo su particolari date le misure di ordine generale, prese ultimamente nel campo della politica doganale. Il problema dello sviluppo del consumo del cemento in Polonia dev'essere studiato particolareggiatamente. Gli investimenti di tutti gli organi di tutte le imprese statali, nel 1927, hanno assorbito soltanto il 5% del totale delle vendite. Inutile dire che questo concorso è minimo. Comunque, se il bilancio dello Stato non permette investimenti né aumenti di consumo che per una somma così poco importante, esso non deve comprendere delle spese che tendano ad aumentare la produzione oltre i bisogni del consumo. Il problema delle costruzioni private in una certa misura, quello delle costruzioni pubbliche, non può essere risolto senza tener conto dell'insieme della situazione generale nel campo monetario, della bilancia commerciale e della politica di credito. E' evidente che non è possibile costruire su larga scala senza contemporaneamente disporre di crediti sufficienti a lunga scadenza. La coordinazione di questa specie di credito con la politica generale finanziaria e di credito, adottata dallo Stato, non è possibile senza la collaborazio-

ne degli ambienti competenti, comprendente l'insieme della politica economica. L'organizzazione della vendita del cemento tende a sviluppare il consumo sul mercato interno mediante un'efficace propaganda. Per questo scopo essa organizza periodicamente dei corsi di costruzioni resistenti all'incendio, ai quali par-

tecipano gli ambienti agricoli e i proprietari di fabbriche di articoli in cemento. Inoltre fondi speciali di propaganda sono stati destinati per l'incoraggiamento dell'iniziativa privata nel campo delle costruzioni in cemento che possano contribuire ad aumentare il consumo.

DOTT. PAWEŁ MINKOWSKI.

L'ORGANIZZAZIONE DELLA VITA ECONOMICA IN POLONIA

(ORGANIZACJA ŻYCIA GOSPODARCZEGO W POLSCE)

La restaurazione di uno Stato polacco indipendente ha avuto una decisiva influenza sull'evoluzione dell'organizzazione commerciale e industriale. L'unificazione politica della Polonia ha condotto così se l'unificazione della vita economica. Questo scopo la cui realizzazione costituiva una delle condizioni fondamentali per lo sviluppo economico normale del paese, poteva esser raggiunto mediante la creazione di organismi economici, capaci di esercitare una influenza su tutti gli affari commerciali e industriali svolgentisi sul territorio della Repubblica tutta. Gli ambienti economici si resero conto della necessità di questi organismi dai primi mesi d'esistenza dello Stato polacco indipendente e a questo tempo risale il movimento di organizzazione in tutti i rami della vita economica. Le diverse organizzazioni economiche possono essere distinte nei gruppi seguenti: 1) organizzazioni generali comprendenti tutti i campi della vita economica; 2) organizzazioni nazionali di rami particolari, comprendenti tutte le imprese di un ramo di una data industria sul territorio intero della Polonia; 3) organizzazioni nazionali rappresentanti gli interessi di gruppi speciali di una data industria; 4) organizzazioni territoriali generali comprendenti tutte le industrie e tutti i campi della vita economica di una data provincia; 5) organizzazioni territoriali di rami particolari dell'industria di un dato distretto. Il tipo di organizzazione generale è rappresentato dall'Unione centrale dell'Industria, delle Miniere, del Commercio e delle Finanze polacche, creato nel 1919 in seguito al voto del Congresso delle Organizzazioni industriali ed economiche. Questa Unione, con sede a Varsavia, raccoglie circa 50 importanti organizzazioni che rappresentano l'industria, le miniere, il commercio e le finanze polacche.

Questa organizzazione ha il carattere di unione libera fra le organizzazioni suddette, unione che senza limitare l'indipendenza dei suoi componenti, ha per scopo l'unificazione delle loro opinioni e il coordinamento dei loro sforzi in vista dello sviluppo delle grandi linee della politica economica. L'Unione comprende anche le organizzazioni libere, ossia quelle che rappresentano le industrie particolari e territoriali, come quelle obbligatorie, ossia le camere di commercio e d'industria. L'attività dell'Unione Centrale nel campo della difesa degli interessi della vita economica in primo luogo si manifesta mediante una collaborazione con il Governo e i corpi legislativi. Per questo scopo i delegati dell'Unione Centrale pren-

dono parte ai lavori di tutti i comitati consultivi presso i Ministri e gli uffici governativi. L'Unione da dei pareri su tutti i progetti di legge e sui regolamenti concernenti la vita economica e su tutte le questioni di politica economica. Tali pareri sono comunicati al Governo e ai corpi legislativi. Quando l'attuale Governo ha creato un organo consultivo detto Commissione Consultiva presso il vice presidente del Consiglio, l'Unione ha avuto un'importante parte in questi lavori e le sue opinioni hanno servito di base per i lavori del Comitato Economico del Consiglio. Occorre inoltre far menzione dell'attività dell'Unione nel campo della politica doganale, dei trattati di commercio, delle questioni di lavoro, dei crediti, della politica fiscale e bancaria, delle comunicazioni, della sua partecipazione a diverse organizzazioni internazionali, ecc. L'Unione pubblica una rivista bimestrale „La Rivista Economica” (Przegląd Gospodarczy). 2) Le organizzazioni di rami industriali particolari, comprendono tutte le unioni esistenti in Polonia come tutte le imprese particolari del ramo stesso. Al primo gruppo appartengono il Consiglio Superiore delle Unioni degli Industriali del Legno in Polonia — il Consiglio Superiore dell'Industria delle Distillerie Agricole e il Consiglio Superiore dell'Industria Saccarifera. Al secondo l'Associazione Polacca degli Industriali del Metallo — L'Unione Professionale della Grande Industria Chimica — L'Unione Professionale delle Cartiere — L'Unione dei Proprietari di Birrerie — L'Unione delle Vetrerie, ecc. 3) In certi rami industriali certi gruppi di imprese aventi interessi comuni, costituiscono unioni speciali pur restando in contatto con le organizzazioni generali. Questo genere di organizzazione è rappresentato dall'Unione Professionale dell'Industria dei Superfosfati — dall'Unione dei Proprietari delle Distillerie Industriali — dall'Unione dell'Industria della Profumeria — dall'Unione dei Costruttori di Locomotive e Vagoni — dall'Unione delle Smalterie, ecc. 4) Le organizzazioni comprendenti tutti i rami dell'industria di un dato territorio, sono rappresentate dalla Società dell'Industria del Bacino di Dabrowa e dalle organizzazioni analoghe, dall'Unione dei Fabbricanti di Poznan e dall'Unione degli Industriali di Bydgoszcz. Le organizzazioni comprendenti tutti i campi della vita economica di un dato territorio sono rappresentate, in primo luogo, dall'Unione Polacca delle Associazioni Economiche della Slesia. 5) Le organizzazioni comprendenti tutte le imprese di un particolare ramo industriale, su un da-

to terytorio, sono rappresentate dal Consiglio del Congresso delle Miniere del Bacino di Dąbrowa e di Cracovia i dall'Unione Altoslesiana delle Industrie Minerarie e Siderurgiche di Katowice. Infine, certi rami della vita economica costituiscono unioni nazionali, come specialmente il Consiglio Superiore delle Associazioni dei Negozianti Polacchi — L'Unione dei Banchieri — l'Unione degli Stabilimenti privati di assicurazioni, ecc. L'agricoltura possiede il Polonia una speciale organizzazione. Quella superiore e costituita dall'Unione degli Agricoltori Polacchi in Warszawa, che comprende tutte le associazioni i le istituzioni agrarie principali. Dopo la restaurazione della Polonia l'organizzazione delle associazioni industriali territoriali ha subito importanti cambiamenti secondo nuove condizioni politiche e economiche. Alla fine del 1925, le unioni industriali della Polonia occidentale i meridionale, rendendosi conto della necessità d'un maggior contatto, hanno costituito un'organizzazione comune chiamandola Intesa Industriale della Polonia occidentale. Questa intesa aveva una forma molto vaga i la sua attività si esplicava mediante congressi dei suoi membri. Nel gennaio 1927 e stała costituita una organizzazione piu concreta, ossia l'organizzazione superiore degli Industriali i degli Agricoltori della Polonia Occidentale. Però questa

organizzazione non comprende ancora tutti i rami dell'industria della Polonia Occidentale. I rapporti sempre piu stretti i la comunione d'interessi economici fra le provincie polacche rendono sempre piu necessaria la creazione di una organizzazione economica generale, rappresentante gli interessi dell'industria, del commercio i delle finanze dell'intera Polonia. Attualmente si possono già osservare i primi segni di questo ravvicinamento. L'Unione Centrale dell'Industria, delle Miniere, del Commercio i delle Finanze, per tramite del Sindacato polacco delle fonderie di ferro, della convenzione del carbone i dell'associazione dell'industria chimica, e entrata in rapporto con l'Alta Slesia. I rappresentanti dell'Unione Centrale sono insieme con i rappresentanti dell'industria slesiana in diverse commissioni consultive. Infine, ultimamente l'Unione degli Industriali di Cracovia ha aderito all'Unione Centrale, contribuendo cosí an un ravvicinamento dell'industria della Galizia con quelle delle provincie che l'Unione Centrale rappresenta. Cosí l'industria i il commercio della Polonia intera s'incamminano verso la creazione di una unica organizzazione che certamente contribuirà al crescente sviluppo dell'economia nazionale.

DOTT. L. PAĆZEWSKI.

PRZEMYSŁ MARMURÓW W ITALJI.

(L'INDUSTRIA DEL MARMO IN ITALIA).

Ewolucja produkcji w nowszych czasach.

Jakkolwiek początki rozwoju przemysłu marmuru sięgają czasów b. odległych, przez długie lata produkcja jego była b. uboga. Jej wzmoczenie stało się dopiero możliwe dzięki zastosowaniu siły mechanicznej, która pozwoliła na wydobywanie większej ilości materiału przy równoczesnym zmniejszeniu kosztów pracy.

Ustawiczny wzrost zapotrzebowania oraz pomnażanie się rynków zbytu w ostatnich latach dało pochoć do udoskonalenia środków produkcji.

Tak więc częściowo zastąpiono środki wybuchowe (proch pýrutowy, brykiety i t. p.) przez wiertacze i młotki pneumatyczne. Obecnie bloki marmurowe wydobywamy nie za pomocą sznurów i lin konopnych, jak to miało miejsce dawniej, lecz za pomocą specjalnych przrządów mechanicznych. Jednocześnie dążeniem zakładów przemysłowych jest przekształcenie organizacji handlowej, co pozwoli na rozszerzenie rynków zbytu.

Te poczynania winny doprowadzić do zapewnienia sobie przez przemysł marmurów Italji stanowiska monopolowego w Europie, co już miało miejsce dawniej. Jednocześnie, zaspokojwszy potrzeby krajowe, przemysł ten będzie w możności znaczną ilość wywozić na rynki zagraniczne. Należy zauważyć, iż współzawodnictwo obcych krajów, na jakie napotyka przemysł marmurowy Italji, ostatnio ogromnie się wzmógł, czemu sprzyja:

1) niższa cena zagranicznych marmurów, dająca się osiągnąć dzięki gorszej jakości towarów (na pierwszy rzut oka niewidocznej);

2) zastępowanie w budownictwie marmurów znacznie tańszymi materiałami i łatwiejszymi do obróbienia.

Czynniki te, oczywiście, oddziaływały na produkcję marmurów w najwyższym stopniu niekorzystnie, powodując spadek produkcji, która byłaby znacznie większa, gdyby marmur odgrywał rolę jednego z najważniejszych materiałów budowlanych, podobnie, jak to miało miejsce dawniej.

Ośrodki produkcji.

Największe kopalnie marmuru położone są na terytorjum Toskanji i ciągną się w kierunku morza Tyrreńskiego t. j. poprzez provincje: Carrara, Massa i Versilia. Alpy Apuańskie kryją w swem wnętrzu pokłady marmurów kolorowych, oznaczające się zarówno ogromną obfitością, jak i różnorodnością odmian. Również w marmur kolorowy zasobne są provincje: Vicenza, Verona i Brieciano. W mniej znacznych ilościach rozrzucone są one na terytorjum Piemontu oraz w okolicach Trydentu, Friuli, Rzymu i Tryjestu.

W r. 1926 ilość kopalń marmuru na całym obszarze Italji wyrażała się cyfrą przeszło 900.

Niżej przyłączamy tabele, uwidoczniającą rozmiary produkcji marmuru w latach powojennych oraz

przed wojną światową z uwzględnieniem podziału na prowincje. Dane przybliżone zostały ustalone przez Inspektorat Górniczy (do r. 1920), zaś dane ostateczne — przez Jeneralną Dyрекcję Przemysłu i Górnicwa. Co do r. 1927 zdołano jedynie wyprodukować liczbę prawie podobną, lecz nie ostateczną.

	Określi górnicze			
	1913	1916-20	1925	1926
	średnio			
	(w tonnach)			
Bologna	—	—	—	500
Caltanissetta	3.610	—	—	—
Carrara	429.177	182.000	491.309	527.305
Florenceja	3.664	2.700	4.500	4.500
Medjolan	23.241	11.000	23.000	25.000
Neapol	150	150	—	5.200
Padwa	46.000	9.000	54.764	65.000
Rzym	1.350	600	80	600
Turyń	2.150	770	2.552	4.397
Trydent	—	—	890	1.000
Tryjest	—	—	545	660
Razem	509.342	200.000	577.640	634.162

Wyżej podane liczby wskazują na to, że dopiero w r. 1925 zdołano osiągnąć rozmiary produkcji, zbliżone do przedwojennych. W ostatnich dwóch latach obserwujemy stały wzrost produkcji marmurów, co jest uzasadnione ożywieniem się w tym czasie w Italji ruchu budowlanego.

Na szczególną uwagę zasługuje szybkie wzmaganie się produkcji marmurów apuańskich. Według danych Kararyjskiej Izby Handlow. w kopalniach apuańskich wydobycie w r. 1925 wynosiło 476.310 ton, czyli o 25% więcej, niż w r. 1924. W r. 1926 produkcja spadła o 7% i w r. 1927 również przewidziany jest spadek produkcji w wysokości 7%. Produkcja w innych kopalniach wykazuje natomiast stały wzrost. W r. 1925 wydobyto w nich ogółem 101.330 ton, i w r. 1926 — 124.217. Przepuszczalna produkcja w r. 1927 wyrazi się cyfrą 255.000 ton.

Jak wynika z niżej przytoczonego zestawienia, wydobycie marmuru białego w latach 1925 i 1926 znacznie przewyższyło wydobycie marmuru kolorowego.

	1925		1926	
	w tonnach	w tys. lir.	w tonnach	w tys. lir.
Marmur biały . . .	499.144	144.404	534.280	167.317
„ kolorowy . . .	78.491	23.509	99.892	30.597

Odmiany marmurów italskich.

Przedewszystkiem na uwagę zasługuje marmur kararyjski, odznaczający się kolorem idealnie białym, wpadający niekiedy w ciepłe, biało - złotawe barwy, dający się niezmiernie łatwo czyścić i polerować.

Alpy apuańskie dostarczają innych, nie mniej cennych gatunków, jako to: marmur, używany do budowy pomników, marmur ciemno - niebieski o charakterystycznym popielato - perłowym odcieniu, marmur

apuański, mieniący się bogatą skalą barw zielonych, marmur „brzoskwinowy” (o zabarwieniu różowym), i t. p.

Góry, otaczające zatokę Spezzii, kryją w sobie odmianę t. zw. „Portoro”, wydobywaną w postaci skupionej, jednorodnej czarnej masy, nakrapianej w żółto-czerwone plamy, przypominającej barwą niektóre gatunki złota. Stąd nazwa — „Oro” (złoto).

Odmiana „Portoro”, przez którą, oprócz złotych plam, przechodzą mleczno-białe żyłki, posiada nazwę biało - czarnego marmuru spezzyjskiego. W miejscowości Colle d'Elsa znajduje się złoty marmur sienieński. Prato obfituje w serpentyn.

Wyżyny prowincji Brescia posiadają odmianę t zw. „Botticino” o biało-żółtawem zabarwieniu. Jest to marmur drobną - ziarnisty, jednorodny, bardzo trwały, który z czasem pokrywa czarna patyna, nadająca jej piękny pozór starożytności.

W prowincji weneckiej zasługuje na uwagę odmiana marmuru „Rosso Veronese”, o barwie czerwonoczerwonej, pokrytej jasnymi plamami i delikatnymi ciemnymi żyłkami. Z innych marmurów wymienimy: Castione w okręgu trydenckim i Carnia, Baveno (granit czerwony) oraz marmury z okolic Rzymu i Tryjestu.

Handel marmurem i jego organizacja.

W czasach dawnych handel marmurem odbywał się w ten sposób, iż dokonywano sprzedaży marmuru na miejscu w kopalniach lub też wynajmowano kopalnie w celach eksploatacji. Ta forma handlu należy dziś do przeszłości.

Przedsiębiorstwa, zajmujące się obecnie eksploatacją marmurów, wydobywają bloki marmuru na własny rachunek, następnie opitowują je w obrzycmach, urzędzonych według najnowszych wymagań specjalnych zakładach i w postaci obrobionej przesyłają zagranicę do własnych oddziałów. Niektóre przedsiębiorstwa, licząc się z trudnościami, wytwarzanymi przez ochronę celną, zbudowały w obcych krajach własne zakłady i pracownie w celach obróbki marmuru, i tego rodzaju zakłady można dziś napotkać zarówno w Europie, jak i niektórych krajach zaoceanicznych (Ameryka, Indie Wschodnie).

Na podstawie dekretu, posiadającego moc ustawy, z dn. 22 grudnia r. ub. powołano do życia przymusowe konsorcjum przemysłowo - handlowe dla sprzedaży marmuru kararyjskiego, surowego i obrobionego, obejmującego gminy Carrara i Fivizzano. Działalność tej instytucji, która została zapoczątkowana w dn. 26 stycznia r. b., ma na celu zagwarantowanie krajowym i zagranicznym odbiorcom autentyczności pochodzenia marmuru kararyjskiego, który obecnie zaopatrywany jest w specjalny znak, umieszczony na każdym bloku lub płycie, pochodzących z kopalni, położonych we wspomnianych gminach. Handel zarówno krajowy, jak i zagraniczny ujęty jest obecnie w racjonalne formy organizacyjne i jednocześnie jest stosowana ścisła kontrola produkcji. Wspomniana instytu-

cja, która stanowi dziś jedyną i wyłączną organizację dla handlu marmurem, ustala ceny dla każdego gatunku marmuru i na ich podstawie kieruje organizacją sprzedaży. Nadto do zadań konsorcjum należy sprawowanie opieki nad przemysłem marmurowym, przycyżnianie się do jego udoskonalenia i racjonalizacji i tą drogą redukcowania kosztów produkcji do minimum.

Wywóz.

Marmur italski niewątpliwie należy do najważniejszych artykułów wywozu. Rozwój wywozu szedł równoległe z rozwojem produkcji, która, jak już stwierdziliśmy, wróciła do normy przedwojennej w r. 1925. Wywóz, który po łatwo zrozumiałem zmniejszeniu w czasie wojny i w okresie powojennym w r. 1923 osiągnął (łącznie z wywozem alabastru) 316.000 ton i w r. 1926 do 358.000 ton. W r. 1927 pod względem ilościowym nieco się on zmniejszył (345.000 ton), jednocześnie zaś polepszyła się jakość wywożonych gatunków, o czym świadczy wzrost ogólnej sumy wartości z 248,6 milj. do 274 milj. lirów. Niżej przytoczona tabela odzwierciedla rozmiary wywozu w pięcioleciu 1923 — 1927 oraz w 1913 r.

Rok	Ilość ton	Wartość w lirach
1913	316.224	—
1923	254.189	140.509.616
1924	267.134	156.684.421
1925	353.192	211.582.992
1926	358.788	248.657.465
1927	344.848	274.075.594

Wywóz obejmuje zarówno marmur surowy, jak i obrabiony (polerowany). Przeważa marmur nieobrobiony, którego wywóz osiągnął maksimum w r. 1924. W latach następnych wywóz marmuru obrabionego zmniejsza się i w r. 1927 dochodzi prawie do poziomu r. 1913. Świadczy o tem zestawienie następujące:

Rok	Marmur w stanie nieobrob.		Marmur w stanie obrob.	
	Tonn.	%	Tonn.	%
1913	182.874	57,6	133.354	42,4
1923	137.137	54,0	117.052	46,0
1924	146.435	54,6	120.699	45,4
1925	186.456	52,6	166.736	47,4
1926	199.139	55,6	159.649	44,4
1927	198.428	57,5	146.420	42,5

Z powyższych danych wynika, iż wywóz marmuru w stanie nieobrobionym osiągnął najwyższą liczbę w r. 1926 i utrzymał ją w r. 1927. Jednocześnie wywóz marmuru w stanie obrobionym, który w roku 1925 osiągnął 166,7 tysięcy ton, od roku tego zaczął się zmniejszać.

Rynki zbytu marmuru nieobrobionego.

Niżej przytoczone zestawienie odzwierciedla kierunki wywozu marmuru w stanie nieobrobionym:

	1927	1926	1925	1913
	(w tonnach)			
Stany Zjedn. A. P.	61.440	63.362	49.854	52.484
Niemcy	43.879	33.966	43.109	39.541
Belgia	26.251	23.823	23.179	12.869
Francja	20.681	35.489	31.365	33.060
Wielka Brytania	8.852	9.783	8.357	9.589
Argentyna	5.159	3.535	4.067	3.680
Brazylja	4.776	4.758	3.748	481
Szwajcjarja	4.042	4.026	4.975	3.716
Japonja	3.040	2.230	772	5
Kanada	2.575	1.154	1.642	60
Chili	—	20	13	3
Hiszpanja	2.378	6.940	7.120	6.732
Austria	1.645	1.941	869	—
Egipt	1.336	862	956	214
Związek Państw Australijskich	952	—	512	168

Z przytoczonego wyżej zestawienia wynika, iż największym odbiorcą marmuru w stanie nieobrobionym zarówno przed wojną, jak i w chwili obecnej są Stany Zjednoczone A. P. Na drugim miejscu stoja Niemcy, których zapotrzebowanie stale wzrasta i dziś przewyższa zapotrzebowanie przedwojenne. Trzecie miejsce zajmuje dziś Belgja, podczas gdy przed wojną miejsce to zajmowała Francja. Belgja obecnie sprawadza z Italji dwa razy więcej marmuru, niż przed wojną. Wywóz do Francji uległ znacznemu zmniejszeniu i jest obecnie niższy, niż przed wojną, natomiast wywóz do Anglji utrzymuje się na poziomie przedwojennym.

Wywóz do krajów Ameryki Południowej stale wzrasta, natomiast do Szwajcjarji nie jest większy, niż przed wojną.

Bardzo nieznaczny wywóz, jaki miał miejsce przed wojną, do Japonji, Kanady i Chili, stopniowo wzmagają się i obecnie osiągnął już dość znaczne rozmiary. To samo dotyczy Egiptu i Związku Państw Australijskich, natomiast wywóz do Hiszpanji wydatnie się zmniejszył w porównaniu z latami przedwojennymi.

Wywóz marmuru w stanie obrobionym z uwzględnieniem poszczególnych gatunków odzwierciedla zestawienie następujące:

	1927	1926	1925	1924
	w tonnach			
Marmur i alabaster w posągach	1.808	1.280	1.003	1.220
Marmur i alabaster w wazonach, ozdobach mebl. i t. p.	109	65	135	201
Marmur i alabaster w płytach, grubości 16 cm. i wyżej	4.923	8.261	4.190	9.732
Marmur i alabaster w drobnych tabliczkach	11.804	15.044	13.167	12.166
Marmur i alabaster w płytach grubości poniżej 16 cm.	97.017	107.335	116.883	72.888
Marmur i alabaster obrabiony w inny sposób	31.259	32.654	30.976	24.712
Razem	146.420	159.648	166.736	120.718

Pawilon polski na Międzynarodowych Targach Medjolańskich.
Padiglione polacco alla Fiera Internazionale di Milano.

Veduta della miniera „Emma” nell’Alta Slesia.
Widok kopalni „Emma” na G. Śląsku

Sfruttamento del carbone in una miniera nell’Alta Slesia.
Eksploatacja węgla w jednej z kopalń na Górnym Śląsku.

Z powyższych danych wynika, iż wywóz marmuru i alabastru w płytach cienkich (poniżej 16 cm. grubości) w r. 1925 znacznie się wzmógł, lecz w latach następnym uległ pewnemu zmniejszeniu. Wywóz innych gatunków marmuru naogół nie ulega większym wahaniom.

Głównymi odbiorcami italskiego marmuru obrobionego są następujące kraje:

	1927	1926	1925	1924
	(w tonnach)			
Wielka Brytania	36.235	34.890	51.138	23.635
Argentyna	27.735	26.416	24.702	15.229
Indje Brytyjskie	12.589	15.286	10.620	7.677
Niemcy	10.126.	6.153	2.306	4.866
Stany Zjedn. A. P.	8.699	9.214	7.796	5.669
Egipt	7.756	12.043	8.843	6.515
Szwecja	4.451	6.207	2.235	1.857
Brazylja	4.285	7.220	7.814	12.620
Kuba	3.918	5.739	7.260	940
Związek Państw Australijskich	3.345	5.533	5.872	4.885
Urugwaj	3.123	2.487	2.540	2.659
Francja	3.030	2.745	2.898	938

Jak widzimy, wśród odbiorców italskiego marmuru obrobionego pierwsze miejsce zajmuje Wielka Brytania, która w r. 1927 sprowadziła 36.235 ton, podczas gdy w r. 1913 — 23.600. Główny przedmiot popytu stanowią wyroby rzeźbiarskie w marmurze, następnie zaś — płyty grubości poniżej 16 cm.

Wywóz do Argentyny stale się wzrasta. W r. 1913 wynosił on 16.230 ton, w roku zaś 1927 — 27.700. Italja wywozi tam niemal wyłącznie płyty grubości poniżej 16 cm.

Indje Brytyjskie sprowadzają przeważnie mniejsze płyty i wyroby drobne.

Zwraca uwagę znaczne wzmoczenie się wywozu do Niemiec. W r. 1913 wynosił on 4.366 ton, w roku 1927 — 10.126. Niemcy są prawie wyłącznie odbiorcami na duże płyty marmuru. Stany Zjednoczone A. P. przeważnie sprowadzają płyty marmurowe oraz wyroby rzeźbiarskie. Wywóz wzrósł do Szwecji, Urugwaju i Francji, natomiast zmniejszył się popyt na marmury italskie w Brazylji, Kubie i Związku Państw Australijskich.

S. K.

L'INDUSTRIA CHIMICA POLACCA NEL 1927.

(POLSKI PRZEMYSŁ CHEMICZNY W R. 1927.)

L'Unione dell'Industria Chimica della Repubblica pubblica la sua relazione per l'esercizio 1927, relazione dalla quale togliamo le notizie seguenti:

La situazione generale dell'industria chimica polacca nel 1927 può, in linea generale, qualificarsi soddisfacente. Tuttavia in più di un caso la situazione di particolari suoi rami accusa notevoli scarti da questa caratteristica media. L'industria dei superfosfati nel 1927 è caratterizzata da un aumento delle vendite sul mercato interno di circa il 34% in confronto dell'anno precedente. Ciò nonostante la produzione delle fabbriche resta sempre al disotto della loro capacità produttiva che si eleva fino a 550.000 tonn. per anno. Le vendite dei superfosfati da parte delle fabbriche associate sono espresse dalle cifre seguenti:

primavera	63.820	46.530	37,4%
autunno	143.870	108.856	32,5%

Occorre ancora aggiungere a queste cifre circa 25.000 tonn. di superfosfati prodotti dalle sei fabbriche non comprese nell'Associazione. Lo sfruttamento dei giacimenti polacchi di fosfati a Rachow e in favorevole sviluppo. Durante il primo anno di tale sfruttamento (fine 1926 — novembre 1927) sono state estratte 12.900 tonn. di fosfati di cui la metà trasformati in concimi. Nonostante il rapido aumento del consumo dei superfosfati esso resta sempre infe-

riore a quello di primaguerra. Questo stato di fatto obbliga le fabbriche polacche e esportare l'eccesso della loro produzione sui mercati stranieri. Queste esportazioni nel 1927, hanno raggiunto 48.000 tonn. Per quel che riguarda i concimi potassici per l'agricoltura, nel 1927, si possono constatare sensibili progressi non soltanto grazie all'aumento di produzione delle miniere di Kalusz e di Stebnik, ma anche in seguito alla scoperta di nuovi giacimenti a Solno presso Inowrociaw. Al principio del 1927 è stata condotta a termine la costruzione dello stabilimento per la concentrazione dei sali di potassa a Kalusz. Tuttavia per difficoltà tecniche si è ritenuto necessario procedere a studi supplementari e a modificazioni degli apparecchi. Le nuove installazioni hanno dato risultati soddisfacenti e gli stabilimenti saranno messi quanto prima in attività. Il consumo delle „kainiti“ e delle „silviniti“ di Kalusz e di Stebnik e in aumento sicuro come dimostrano le cifre seguenti (in tonnellate):

1920	14.903
1921	24.133
1922	55.700
1923	55.650
1924	64.961
1925	151.400
1926	180.836
1927	222.000

La produzione dell'azoto e particolarmente quella dei concimi chimici azotati costituisce in Polonia, come d'altronde all'estero, uno dei rami principali dell'industria chimica. La produzione attuale di azoto in Polonia ammonta a circa 45.000 tonn. all'anno. I principali produttori di azoto in Polonia sono i seguenti:

1. La fabbrica governativa di composti azotati „Chorzów" la cui produzione ha raggiunto, nel 1927, 31.000 tonn. di prodotti azotati.

2. Le fabbriche di coke e le officine del gas che producono annualmente fino a 25.000 tonn. di solfato d'ammonio.

3. La fabbrica di Knurow che produce circa 10.000 tonn. al giorno di ammoniaca sintetica trasformata quindi in solfato di ammonio.

4. La Soc. An. „Azoto" di Jaworzyna che produce ferrocianuri di calcio e di potassio nonché azzurri.

Al più presto nell'anno corrente in seguito alla realizzazione degli investimenti progettati, la produzione dei composti d'azoto a Chorzow raggiungerà 200.000 tonn. per anno il che corrisponde a 44.000 tonn. di prodotti azotati.

Inoltre le nuove installazioni attualmente in costruzione per la produzione dell'ammoniaca sintetica contribuiranno ad aumentare la produzione azotati fino a 7.000 tonn. mentre la nuova fabbrica di Tarnów produrrà circa 21.600 tonn. di prodotti azotati.

Nonostante questo rapido aumento la produzione di composti d'azoto è sempre inferiore ai bisogni. Le possibilità di sviluppo della produzione dei concimi azotati sono illustrati dalle cifre seguenti del loro consumo per ettaro:

Polonia	1 kg.
Germania	12,6 kg.
Belgio	27,1 kg.

La produzione dell'acido solforico principalmente nelle officine di zinco ha raggiunto 230.000 tonn. (50° Be) ossia con un aumento di 30.000 tonn. circa in confronto del 1926. La produzione di anidride solforosa ha raggiunto nel 1927 4.600 tonn.

L'industria degli esplosivi ha raggiunto in Polonia il livello di sviluppo molto alto e dal punto di vista della qualità dei suoi prodotti non è affatto inferiore a quella straniera. Le antiche fabbriche esistenti da oltre 50 anni sono completamente modernizzate e quelle nuove per la fabbricazione degli esplosivi sono state organizzate nella maniera più moderna con un'attrezzatura perfezionata. Gli stabilimenti polacchi d'altronde non lavorano secondo tutta la loro capacità produttiva e possono quindi soddisfare non soltanto a tutti i bisogni del mercato interno, ma anche esportare importanti quantità dei loro prodotti all'estero. Nel campo della produzione basata sul trattamento chimico del sal gemma, le osservazioni accusano una tendenza al miglioramento in seguito alla riduzione apportata dal Ministero delle Fi-

nanze al prezzo del sale per bisogni industriali. In seguito a questo provvedimento l'importantissimo ramo dell'elettrolisi del sale portò svilupparsi in avvenire in condizioni favorevoli cosa molto importante data la necessità dello sviluppo della produzione di cloro in Polonia. L'aumento dei diritti di dogana per il „ferrosilegium" ha assicurato lo sviluppo di questo ramo dell'industria chimica. La produzione attuale basta già quasi per intera per soddisfare i bisogni del mercato polacco. La produzione del carburo di calcio è in aumento continuo. Le esportazioni di questo prodotto si sviluppano ugualmente trovando nuovi sbocchi su mercati mondiali e, in primo luogo, nel Belgio, in Inghilterra, in Olanda e in America del Sud. L'industria dei sottoprodotti della distillazione del carbone dipende in primo luogo dalla produzione delle fabbriche di coke. In seguito al miglioramento generale della situazione economica, le fabbriche di coke slesiane hanno aumentato di molto la loro produzione che nel 1927 ha raggiunto 1.372.000 tonn. In seguito a questo aumento la produzione dei sottoprodotti ha raggiunto nel 1927, 65.000 tonn. di catrame greggio, 18.000 tonn. di benzina greggia e 20.000 tonn. di solfato d'ammonio. Le importazioni di catrame greggio dall'estero accusano ugualmente un aumento sensibile da 709.6 tonn. nel 1924 a 8.414 nel 1925 e 9.382,1 nel 1927, cosa che attesta lo sviluppo dell'industria chimica. Oltre che dalle fabbriche di coke, il catrame è prodotto dalle officine del gas. La loro produzione ammonta a 15.000 tonn. circa per anno. La fabbricazione dei semiprodotti organici e dei coloranti strettamente legata alla trasformazione del catrame fa dei rapidi progressi in Polonia. La produzione dei coloranti nel 1927, ha raggiunto 1.200.000 kg. con un aumento dal 10 al 15% in confronto del 1926. L'industria polacca accusa una notevole tendenza a sviluppare la fabbricazione di nuovi coloranti di maggiore durata. Nel campo dei semiprodotti, nel 1927, si è cominciata la fabbricazione dell'anilina. La situazione dell'industria farmaceutica, nel 1927, accusa cambiamenti poco importanti. La produzione dei prodotti galenici è completamente sufficiente per i bisogni del mercato. La varietà e l'ottima qualità dei medicinali specifici fabbricati in Polonia, ha contribuito alla diminuzione della loro importazione che nel 1927 è scesa a 120.000 kg. contro 1.000.000 di kg. di produzione polacca. Occorre particolarmente segnalare che la produzione dell'acido salicilico e dei suoi derivati (aspirina, saloro, ecc.) ha già sorpassato la tappa degli esperimenti e ha preso dimensioni di produzione industriale. Nel campo della distillazione a secco del legno la situazione nel 1927, è restata invariata. La produzione dei dissolventi resta per il momento di poco conto. Oltre i prodotti della distillazione del legno e del catrame si producono in Polonia alcool superiori alibatici e certi eteri. In questo campo la Polonia è uno dei pochi paesi che esportino alcool superiori. La produzione delle fibre artificiali si sviluppa rapidamente in Polonia e nel 1927 si è elevata fino a un milione e mezzo di tonnellate.

NAFTA W ITALJI.

(IL PETROLIO IN ITALIA).

W końcu grudnia r. 1927 kilku przedstawicieli prasy angielskiej miało rzekomo uzyskać u senatora Marconi'ego, prezesa Biura doświadczeń naukowych, „wywiad” w sprawie źródeł naftowych w Italji.

Senator oświadczył, że wywiad ten — zresztą szczegółowo streszczony w dziennikach angielskich — nie miał nigdy miejsca; jednakże same już krążące o nim pogłoski dowodzą, jak pilnie i bacznie państwa zagraniczne śledzą kształtowanie się „zagadnienia naftowego” w naszym kraju.

Zdawałoby się, że dyrektorzy wielkich naftowych trust'ów stawiają na swoich biurkach manometr, wskazujące każde posunięcie na drodze postępu w tej dziedzinie, o którym następnie rozpisuje się prasa wszechświatowa, i poświęca mu mniej lub więcej wyczerpujące i zgodne z prawdą studia i artykuły.

Trudno przypuścić, by tak żywe zainteresowanie się tą właśnie a nie inną dziedziną gospodarstwa narodowego Italji było jedynie dziełem przypadku.

W szerokim świecie zrozumiano, iż może już w niedalekiej przyszłości rodzime bogactwa oleju skalnego pokryją zapotrzebowanie rynku wewnętrznego a tem samem zapewnią samowystarczalność i niezależność przemysłowi naftowemu młodego organizmu narodowego!

Dziwna rzecz. kwestją nafty italskiej do niedawna może najmniej interesowali się obywatele italscy. Gdyby wojna światowa nie wysunęła jej na pierwszy plan licznych pałacych zagadnień bytu narodowego — kto wie, czy dziś nawet mielibyśmy świadomość faktu, że np. w podziemnych głębiach Mossulu kryły się przyczyny dziejowego kataklizmu, który niszczył Europę przez długie lata!

Oprócz Mossulu można by wymienić dziesiątki innych krajów, obfitujących w źródła naftowe.

I oto wreszcie — naród italski, zrozumiawszy należycie doniosłe znaczenie tych „płynnych bogactw” dla podniesienia dobrobytu w czasie pokoju — dla udoskonalenia środków obronnych na wypadek wojny — przebudził się z letargu i ześrodkował wszystkie swoje wysiłki w kierunku odzyskania straconych lat.

Jest to przedewszystkiem zasługa tego, który potęgą swej niezłomnej woli otworzył społeczeństwu italskiemu drogę do idejowego i gospodarczego odrodzenia. Dopomógł mu w tem wielkim dziele światła współpracą ministra Gospodarstwa Narodowego Belluzzo i kilka nielicznych pionierów przemysłu naftowego Italji, którzy w czasach największego zaoferowania oraz politycznego i społecznego upadku Państwa nie przestawali wierzyć w przyszłość italskiego przemysłu naftowego i dla dobra tej przyszłości pracowali niestrudzenie przez ostatnich lat czterdzieści.

Najciekawszą stroną „problemu naftowego” stanowi dziś określenie maksymalnych granic produkcji.

Mieliśmy okazję stwierdzić kilkakrotnie, że zagraniczni wrogowie przemysłu italskiego, nie mogą

pomimo najszczęstszych chęci zaprzeczyć faktu istnienia pokładów nafty w Italji, wysilali niejednokrotnie pomysłowością swoją i wyobraźnią w kierunku zredukowania ich znaczenia do minimum, opierając swoje wywody na cyfrach naszej wytwórczości, istotnie niskich w porównaniu z cyframi innych, lepiej w tej dziedzinie uposażonych krajów.

Musimy sami przyznać, że nasza wytwórczość nie dorównywa nie tylko wytwórczości państw tak uprzywilejowanych, jak: Stany Zjednoczone A. P., Meksyk, drobne Rzeczpospolite Kaukaskie, Polska, Rumunja, lecz zajmuje ostatnie miejsce nawet w szeregu krajów uboższych w naftę, co niejednokrotnie zniechęcało najodważniejszych i najwytrwalszych naszych przemysłowców do pracy nad polepszeniem tego stanu rzeczy.

Wystarczy jednak rzucić okiem na dzieje podjętych już w tym kierunku wysiłków, by porzucić pesymistyczny pogląd na sprawę i wyciągnąć pomyślniejsze wnioski na przyszłość, a w każdym razie zdobyć niejedną pożyteczną naukę.

Tymczasem zastanówmy się nad sprawą następującą:

Co uczyniono w Italji w okresie, poprzedzającym założenie „Zeneralnego Italskiego Towarzystwa Naftowego (Azienda Generale Italiana Petroli) [A. G. I. P.] dla rozwiązania tego palącego zagadnienia?

W czasie, gdy narody, walczące dziś o przeżycie w świecie, wycięły wszystkie siły swej zbrojnej i gospodarczej energii w kierunku zawiadnięcia terenami i rynkami naftowymi — a i mniejsze państwa, zaledwie ochłonawszy od następstw wojny, poświęcały kampaniję naftowej swojej gospodarczej i politycznej działalność — co uczyniła Italja?

Pierwsze próby systematycznego wyzyskania okolic, posiadających znaczniejsze pokłady nafty, datują się od przeszło czterdziestu lat, t. j. od założenia w pobliżu Velleia i Montecchio (pod Piacenzą) Italskiego Towarzystwa Naftowego.

Około r. 1902 Luigi Scotti, jeden z zasłużonych pionierów pracy w tym kierunku, któremu zawdzięczamy powstanie najmiślniejszych i najpomysłniejszych przedsiębiorstw naftowych w kraju, dał inicjatywę do utworzenia spółki komandytowej na małą skalę i rozporządzającej nieznacznymi kapitałami, która z czasem przekształciła się w powszechnie znane Italskie Tow. Naftowe (Petroliera Italiana).

To wszystko.

Tak więc, kiedy w innych krajach, dzięki niezłomnej energii panujących ras świata powstawały setki i tysiące towarzystw naftowych (sama Kalifornia liczy ich dziś około tysiąca), a cyfry wytwórczości przybierały astronomiczne niemal rozmiary, w Italji dwa wyżej wymienione przedsiębiorstwa, pracujące z śmiesznie skąpym kapitałem, nie licząc paru innych, posiadających jeszcze mniejsze znaczenie, stanowiły jedyny wynik usiłowań i pracy w tej dziedzinie.

Wina takiego stanu rzeczy leży w dotychczasowej nieufności naszych kapitalistów do rodzimego przemysłu naftowego i w ogólnej obojętności obywateli, którzy do niedawna stawiali przemysł naftowy na poziomie przemysłu zapafcanego, fabrykacji pasty do obuwia i t. p.

Jednak nastąpiła już zmiana na lepsze. Po zbadaniu terenów naftowych w Velleia i w Montecchino przyszła kolej na bogate okolice Pawji, Montecchia-rio n/Trebbia, Salsomaggiore, Salsomino, Rio Stirpi, Ozzano Tarò, Vallezza, Monterotondo, Neviano dei Rossi w prowincji Parmeńskiej; dokonano prób wydobywania ropy ze źródeł, bijących w pobliżu Modeny, i wyzyskano już do pewnego stopnia bogactwa naftowe w dolinie Pescary; nadto podjęto poszukiwania wiertnicze w S. Angelo de Lombardí, we Frigento, w Tramutola w Kampanji Rzymskiej i w Casalboro w prowincji Basilicata.

Jednakże rozwiązanie zagadnienia naftowego jest dla Italji jeszcze kwestją przyszłości.

Przystąpiono dotychczas do pompowania około setki studzien i do robót wiertniczych w kilkudziesięciu źródłach naftowych; cyfra wytwórczości, zamknięta w ciasnych granicach ok. 10 tysięcy ton rocznie, jest wynikiem ubóstwa środków technicznych i finansowych.

Bilanse obu wyżej wymienionych towarzystw dowodzą coprawda niezbitcie, jak bardzo jest korzystne lokowanie kapitałów w przemysle naftowym; niemniej jednak za jedyny sporadyczny objaw zmniejszenia się do niedawna istniejącej nieufności kapitalistów do przemysłu naftowego można uważać założenie nowego przedsiębiorstwa pod nazwą „Il Petrolio Italiano”, energicznie kierowanego przez fachowych, doświadczonych rzeczoznawców.

Założenie Italskiego Jeneralnego Towarzystwa Naftowego (Azienda Generale Italiana Petroli) jest niewątpliwie wielkim i genialnym krokiem naprzód. Towarzystwo to w chwili obecnej zakańcza prace organizacyjne i niebawem zamierza przystąpić do ro-

bót wiertniczych i do właściwej pracy wytwórczej, która niewątpliwie przyniesie nieobliczalne zyski.

Tymczasem nie wolno narodowi italskiemu porzesać na odgrywaniu roli biernego świadka walki, podjętej przez Rząd Narodowy w celu zapewnienia krajowi skarbu, będącego złotodajnym źródłem bogactwa i jednocześnie niezwykłą bronią w zapasach z wrogiem.

Zadanie jest trudne, droga do przebycia długa, przeszkody piętrzą się dookoła. Jest obowiązkiem narodu zadanie to ułatwić, drogę skrócić, usunąć przeszkody i udać się na pole walki naftowej niby wojsko ochotnicze w zwartym szeregu, biorąc na siebie część odpowiedzialności i kosztów.

Celem pomyślnego rozwiązania palącego zagadnienia należałoby przedewszystkiem pomnożyć wielokrotnie liczbę dziś istniejących towarzystw dla eksploatacji terenów naftowych.

Pozorna przeszkoda zdaje się stanowić brak niezbędnych kapitałów — aż nazbyt łatwy do zrozumienia w młodem odradzającym się państwie, wyczerpanym przez czteroletnią wojnę, która w imię zwycięstwa pochłonięła najlepsze jego siły i ogromne zasoby materialne.

W niedalekiej już przyszłości, gdy Jeneralne Italskie Towarzystwo Naftowe osiągnie pełnię wyników swej pracy wytwórczej, będzie ono niezbędnie potrzebowało poparcia towarzystw prywatnych powstałych z uświadomionej woli narodu italskiego i opartych na kapitałach obywateli italskich, ożywionych duchem twórczej inicjatywy, znamionującej przedsiębiorstwa prywatne.

Zagadnienie przemysłu naftowego, podniesione dziś i żywo interesujące samego Wodza, winno znaleźć rozwiązanie przy czynnym współdziałaniu całego uświadomionego społeczeństwa pod kierunkiem Rządu, za pośrednictwem potężnego organu państwowego „Italskiej Jeneralnej Agencji Naftowej” (A. G. I. P.).

CESARE BRIGHENTI-ROCA.

LA RETE AERONAUTICA CIVILE IN POLONIA

(CYWILNA KOMUNIKACJA POWIETRZNA W POLSCE).

Lo straordinario sviluppo dell'aviazione, specialmente durante questi ultimi anni, obbliga gli Stati a porre al primo piano, fra i problemi di organizzazione in questo campo, la creazione di una rete di comunicazioni per via d'aria funzionante in modo regolare e ben adattata alle condizioni geografiche ed economiche del paese.

Basta dare uno sguardo sulla carta aerea dell'Europa attuale, per constatare che tutti gli Stati attribuiscono una grande importanza al razionale sviluppo dell'aviazione civile destinata alle comunicazioni.

Per quanto riguarda l'organizzazione e il progresso tecnico, l'aviazione civile polacca, in questa gara internazionale, non può essere considerata all'ultimo posto. Dalle statistiche risulta che la rete del-

l'aviazione civile in Polonia, occupa il quarto posto venendo dopo la Germania, l'Inghilterra e la Francia. Questa rete è attualmente di 2.661 km. ed è servita da aeroplani che assicurano la comunicazione fra Varsavia e le altre principali città quali Poznań, Leopoli, Lodz e Cracovia. Apparecchi polacchi uniscono pure quest'ultima città con Vienna. Inoltre la Compagnia Internazionale di Navigazione Aerea „Cidna” provvede al servizio della linea Varsavia — Praga — Strasburgo — Parigi.

Durante la seconda metà del 1926, sono state fatte le prove coronate da pieno successo, per la comunicazione a mezzo di grandi idrovolanti, fra la Polonia e Copenaghen, essendo questa città uno dei più importanti porti del Nord Europa.

Fra poco Varsavia avrà pure una comunicazione aerea con Wilno, la più grande città del Nord-Est della Polonia.

L'esercizio delle linee aeree è fino ad ora, in Polonia, come altrove, passivo, per cui lo Stato apprezzando l'importanza dello sviluppo dell'aviazione, sovvenzionava le società esercenti le linee di comunicazione aerea. Il Ministero delle comunicazioni stanziava sul suo bilancio le somme necessarie a questo scopo e sorvegliava il loro impiego.

L'organizzazione razionale della rete aerea civile polacca sta ad un alto livello per quanto riguarda la regolarità del traffico e sotto questo rapporto non viene dopo l'aviazione civile degli altri Stati.

L'organizzazione razionale della rete aerea civile, richiede una legislazione speciale allo scopo di regolare, dal punto di vista giuridico e formale, il complesso delle importanti questioni connesse con lo sviluppo delle vie aeree tanto nazionali quanto internazionali. Ed è il Ministero delle Comunicazioni che va elaborando la parte legislativa in tale materia. Progetti di convenzioni aeree fra la Polonia, la Rumenia, e l'Austria, sono in preparazione. Queste convenzioni hanno grande importanza, dato che per via aerea è assicurato quotidianamente il contatto della Polonia con la capitale dell'Austria e che, fra poco, una linea aerea riunirà Varsavia con Bucarest via Leopoli.

È stato pure preparato il progetto di una convenzione aerea internazionale che impegna, fra altro, la Polonia a pubblicare una carta aerea internazionale sulla quale la rete polacca sarebbe indicata in modo preciso, come pure a pubblicare col concorso del Ministero degli Affari Esteri una descrizione degli aerodromi polacchi, destinati all'aviazione civile.

Il Ministero delle Comunicazioni, desiderando conglobare l'Alta Slesia nella rete dell'aviazione civile polacca, ha assicurato il suo appoggio e la sua partecipazione ad una società altoslesiana di navigazione aerea in fase di organizzazione. Inoltre, esso ha iniziato l'elaborazione di un progetto di convenzione aerea con la Francia.

Il Ministero delle Comunicazioni provvede attualmente al coordinamento della sua attività con quel-

le delle Autorità militari e della Liga per la Difesa Aerea allo scopo di perfezionare gli aerodromi, assicurare un massino di sicurezza e di comodità ai viaggiatori e di creare un tipo polacco di aeroplano per usi civili.

Il Ministero delle Comunicazioni nella sua qualità di organo di controllo ha proceduto ad una ispezione minuziosa dell'organizzazione e della gestione delle società polacche di navigazione aerea, le quali, come è noto, godono di sovvenzioni fisse per assicurare uno sviluppo razionale all'aviazione civile.

Per quanto concerne il campo legislativo, è stato già elaborato un progetto di legge sulla navigazione aerea.

Inoltre è stato preparato, da parte del Ministero delle Comunicazioni, un progetto di legge per l'incoraggiamento dello sviluppo dell'aviazione.

Il Ministero delle Comunicazioni, desiderando assicurare alle imprese di navigazione aerea facilitazioni di credito, ha loro garantito la proroga per un periodo di dieci anni, delle concessioni e ciò permetterà un più intenso sviluppo della navigazione.

L'aviazione civile in Polonia ha avuto inizio nel 1921, allorché il Governo polacco accordò una concessione alla società internazionale di navigazione aerea „Franco-Rumena“ attualmente „Cidna“ che impiantò la linea Varsavia — Praga — Parigi.

La prima società polacca di aviazione civile „Aerlot“ è stata creata nel 1922 e iniziò la sua attività col servizio delle linee Varsavia — Danzica e Varsavia - Leopoli.

Attualmente, esistono in Polonia tre società di navigazione aerea: Polska Linja Lotnicza" (società polacca di aviazione), la società „Aero“ di Poznań e la Società internazionale „Cidna“ che fanno il servizio delle seguenti linee: Varsavia - Danzica 302 km.; Varsavia - Leopoli 338 km.; Cracovia - Leopoli 300 km.; Cracovia - Vienna 396 km.; Varsavia - Poznan 280 km.; e Varsavia - Praga 330 km.; Varsavia - Cracovia 290 km.; Varsavia - Lodz 117 km.

Il Ministero delle Comunicazioni intende di riallacciare le città di Wilno, Białystok e Katowice alla rete di aviazione civile esistente e di assicurare la comunicazione aerea con i paesi vicini della Polonia.

NOTIZIARIO

Le stato economico della Polonia

(Stan gospodarczy Polski)

SPECIFICAZIONE	1927										1928			
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
Produzione, migliaia tonnellate.														
Carbone	3,002	2,599	2,739	2,772	3,085	3,189	3,254	3,406	3,499	3,446	3,452	3,271	350,9	.
Ferro greggio	47,6	47,9	48,1	46,8	149,2	56,8	59,2	62,4	55,6	57,6	59,1	54,5	58,1	.
Acciaia	114,4	97,4	96,1	102,9	111,5	115,0	100,7	104,3	106,2	95,0	104,2	102,4	118,3	.
Zinco	12,5	12,1	12,9	12,7	12,8	12,9	12,9	13,2	12,8	13,2	13,1	13,0	13,5	.
Lavoro														
Occupati	636,6	644,4	662,5	673,2	685,9	704,5	702,9	728,8	724,7	706,8	695,3	709,6	727,8	.
Disoccupati parziali	205,8	190,6	174,3	159,4	147,7	133,0	116,8	115,7	136,7	165,3	170,6	178,4	167,0	.
	5,3	7,6	7,6	12,3	4,1	4,5	10,3	7,5	7,3	13,5	11,5	12,6	12,4	.
Comunicazione														
Ferrovia, migliaia tonnellate	14,4	13,1	14,0	14,3	15,1	15,4	15,9	17,3	17,7	15,2	13,6	14,9	16,2	18,6
Bastimenti, migliaia tonnellate														
Danzica e Gdynia	341,0	373,1	378,5	339,0	383,9	390,4	360,9	370,7	388,5	387,4	372,3	321,8	373,1	384,8
	366,0	364,5	365,7	322,8	385,9	388,1	383,7	356,2	371,5	413,6	344,8	335,2	383,9	390,9
Commercio estero, mil. di zł. oro														
Esportazione totale	128,7	119,4	114,2	114,0	113,9	120,6	119,1	138,3	229,2	215,4	218,4	197,8	208,4	184,5
Prodotti agricoli	45,9	40,1	38,2	41,0	32,5	33,4	42,4	51,4	103,0	83,4	80,3	80,1	81,2	.
Carbone	14,6	14,4	17,1	13,8	17,3	17,7	15,1	19,9	25,2	25,7	30,5	26,6	23,6	23,3
Imporlaçione totale	126,3	148,2	163,8	160,0	136,2	128,9	127,1	151,1	205,9	276,3	271,2	270,4	372,2	256,6
Tessili greggi	22,3	29,0	24,5	27,8	22,3	23,7	23,7	30,2	55,8	52,5	58,6	56,6	65,2	.
Saldo	04,4	-28,8	-49,6	-46,2	-22,3	-9,3	8,0	12,8	-31,7	-59,9	-52,7	-72,6	-163,8	-91,1
Prezzi-Indici														
In grosso:														
Generale	199,5	205,7	207,7	206,4	207,7	120,1	119,3	119,7	120,7	120,0	118,6	117,6	121,2	124,5
Prodotti agricoli	219,1	281,5	285,9	282,8	235,0	182,3	129,4	128,4	126,7	117,0	123,2	122,5	131,1	135,7
Prodotti industriali	189,0	191,5	191,9	191,7	193,6	118,7	114,4	115,7	116,3	116,9	117,2	116,1	116,3	118,7
Costi della vita	200,3	203,0	204,6	205,1	198,6	116,4	117,2	119,0	121,8	119,1	120,3	118,3	119,8	120,7
Costi d'alimenti	247,6	245,4	250,0	251,1	246,5	143,3	143,2	143,5	148,5	146,5	142,8	138,0	140,2	141,4
Credito														
Dollaro, indice	172,3	172,3	172,3	172,3	172,3	172,3	96,8	96,8	90,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8
Azioni, indice	31,47	38,66	41,90	30,50	34,72	20,65	22,58	24,97	24,41	24,49	23,32	24,17	23,12	24,17
Circolazione bancaria	109,1	1128	1104	1121	1129	1191	1253	1889	1289	1312	1289	1328	1413	1392
Bigli di banca	668	694	705	727	745	794	844	929	940	1003	1003	1048	1128	1220
Monete divisionali	423	434	399	394	384	397	409	410	349	309	285	280	285	266
Banca di Polonia														
Valute, milioni di zł. oro	234,6	237,4	230,2	218,9	220,7	405,3	418,3	441,1	861,0	894,6	837,1	851,6	848,5	780,7
Sconto, milioni di zł. oro	351,9	364,7	375,9	387,8	406,1	407,9	419,7	432,6	430,9	456,0	460,7	469,2	485,8	499,0
Banche per azioni														
Sconto	184,7	198,5	208,2	212,4	224,1	258,3	242,3	254,2	276,1	284,9	305,3	321,3	335,7	.
Depositi a termine	107,9	62,8	64,5	72,2	80,6	90,6	91,2	91,8	104,3	115,0	122,0	118,4	118,7	.
Depositi a vista	108,5	196,2	204,9	203,8	217,1	215,0	221,2	231,3	248,5	236,4	244,1	254,1	284,5	.
Casse di risparmio														
Depositi, milioni di zł.	78,0	86,1	91,1	87,6	105,8	109,9	116,6	122,0	132,0	137,5	148,7	164,0	178,7	.
Cooperative														
Depositi, milioni di zł.	14,2	18,0	17,7	18,0	19,1	19,5	19,5	20,4	22,6	23,4	25,6	27,1	28,1	.

INDUSTRIA E COMMERCIO

ESPORTAZIONE DEL CARBONE NEL MESE DI APRILE.

(Wywóz węgla w m. kwietniu).

L'esportazione del carbone fossile nell'aprile 1928 secondo dati provvisori, si presenta come segue (in migliaia di tonnellate):

Media mensile.

Paesi	Importo apr. 1925	Importo apr. 1926	Importo apr. 1927	Marzo 1928	Aprile 1928
Austria	194	314	797	237	186
Ungheria	6	42	88	54	27
Svezia	26	144	302	194	259
Danimarca	2	77	97	118	107
Cecoslovacchia	47	41	47	92	71
Danzica	20	37	27	74	26
Lettonia	1	18	29	24	37
Jugoslavia	8	14	22	23	40
Swizzera	2	10	19	11	11
Italia	1	49	126	13	17
Rummania	6	8	10	16	10
Lituania	1	3	6	9	2
Polonia	1	3	2	10	5
Olanda	—	—	—	5	—
Finlandia	—	9	9	18	34
Francia	—	23	16	28	25
Norvegia	—	2	15	62	62
Inghilterra	—	37	—	—	—
Germania	431	1	1	1	1
Belgio	—	—	17	11	9
Russia	—	—	6	6	9
Altri paesi	—	—	—	—	—
Totale	770	714	892	990	928
Carbone per le navi	—	16	13	34	29
Totale	770	730	907	1024	957
Esportazione esclusa la Germania	321	771	906	1016	916
Delle suddette quantità sono state spedite per i porti:					
di Danzica	29	5	314	309	461
di Gdynia	—	70	54	117	130
di Tczew	—	3	11	—	—

Come risulta da questi dati, l'esportazione del carbone fossile polacco nel mese di aprile u. s. ha segnato una diminuzione di 67 mila tonn. pari al 6,54% in confronto del mese precedente (dalla Slesia 828 mila con una diminuzione di 51 mila tonn. e dal bacino di Dabrowa 129 mila, con una diminuzione di 16 mila tonn.). Però bisogna osservare che malgrado questa diminuzione, cagionata dal mitigarsi della stagione, l'esportazione del carbone nell'aprile u. s. è molto superiore a quella dello stesso mese dell'a. s. (aumento di 128 mila, ossia del 15,44%). Solo l'esportazione via terra segna una diminuzione, mentre quella via mare è aumentata considerevolmente. Questo miglioramento è dovuto al cresciuto fabbisogno in Svezia, dopo lo sciopero nelle fabbriche di carta e di cellulosa e alle forniture del carbone polacco alle ferrovie svedesi, norvegesi, danesi e finlandesi.

L'esportazione verso i paesi scandinavi e baltici nell'aprile u. s. è ammontata a 521 mila tonn. ossia al 54,44% dell'esportazione totale nel mese. In confronto del marzo i trasporti diretti in questi paesi

si sono aumentati di 64 mila tonn. ossia del 14,00%; l'aumento più considerevole è segnato dall'esportazione in Svezia (45 mila tonn. in più) quindi in Finlandia (21 mila tonn. in più), in Lettonia (9 mila), in Norvegia (5 mila) e Danzica. È diminuita invece quella in Danimarca (11 mila tonn. in meno), a Memel (7 mila) e in Lituania.

Per quanto riguarda i trasporti del carbone polacco verso i paesi successori (Austria, Ungheria e Cecoslovacchia), c'è da osservare che essi in confronto del marzo u. s. hanno segnato una diminuzione di 97 mila tonn. ossia del 25,33%, ammontando nell'aprile u. s. a 286 mila tonn. pari al 29,89% dell'esportazione totale. L'esportazione in Austria dimini di 51 mila tonn., in Ungheria di 27 mila e in Cecoslovacchia di 19 mila tonn.

I trasporti verso altri paesi hanno subito un peggioramento di 34 mila tonn. cioè del 18,48% in confronto al marzo u. s., ammontando a 150 mila tonn. pari al 15,67% dell'esportazione totale; la più rilevante diminuzione si nota nei riguardi dell'Italia, con 16 mila tonn.

Le spedizioni attraverso i porti polacchi sono ammontate a 5,375 mila tonn., cifra che rappresenta un livello mai finora raggiunto. In confronto del marzo u. s. esse sono aumentate di 51 mila tonn., cioè del 70,45%. Attraverso Danzica furono esportate 401 mila tonn. (32 mila in più) e attraverso Gdynia — 136 mila (19 mila tonn. in più). Le spedizioni attraverso questi porti costituiscono il 56,11% dell'esportazione totale del carbone fossile in aprile u. s. in confronto del 47,46% nel mese precedente.

LA PRODUZIONE E IL COMMERCIO DEI BOTTONI IN POLONIA.

(Produkcja i handel guzikami w Polsce).

La produzione locale dei bottoni è assai scarsa. Le fabbriche principali di Czechochowa, Warszawa e Lodz, producono bottoni per la maggior parte di corozo. Dei piccoli laboratori si occupano della fabbricazione dei bottoni di varie specie, fra cui: di cuoio, galalite, madreperla, me-

lallo, filo, stoffa, carta pesa e anche cemento.

Andamento dell'importazione.

Nel biennio 1925-1926 l'importazione dei bottoni risulta segnata dalla statistica polacca per gruppi, fra i quali il più importante è quello che comprende i bottoni di corozo, madreperla, corno, osso e simili. E' da rilevarsi che la maggior quantità è costituita dai bottoni di corozo.

Detta importazione risulta dalle seguenti cifre:

	1927 (1927)		1926		1925	
	Q. H.	000 ZI.	Q. H.	000 ZI.	Q. H.	000 ZI.
Totale	1.095	2.064	439	783	1.922	1.847
Italia	251	—	268	—	468	—
Germania	179	—	78	—	274	—
Austria	268	—	39	—	330	—
Francia	32	—	21	—	100	—
Cecoslovacchia	372	—	17	—	74	—

L'importazione complessiva ridotta nel 1926 ad un terzo circa del quantitativo segnato nel 1925, ha ripreso vivamente nel 1927, ma l'Italia, che aveva nel passato il primo posto, è stata nel 1927 sorpassata dalla Cecoslovacchia e dalla Germania.

Nelle altre specie di bottoni non figura la provenienza italiana.

Gli esportatori cecoslovacchi, austriaci e francesi concedono dilazioni di pagamento da uno a tre mesi.

ESTRAZIONE DELL'OZOCHERITE.

(Produkcja ozokerytu).

L'estrazione dell'ozocherite nel dicembre ultimo fu, nelle due fabbriche produttive (a Bryslawet e a Dawiniacz) di 62 tonn. (69 tonn. in novembre). Il ribasso della produzione in dicembre è stato causato da uno sciopero che è durato dal 30 novembre al 7 dicembre nella miniera della S. A. Bryslaw. Le feste hanno egualmente interrotto i lavori.

La spedizione della cera fu, in totale, di 114 tonn., le riserve erano alla fine del mese di 175 tonn. (229 tonn. alla fine di novembre).

LEGISLAZIONE DOGANALE.

DIVIETI D'IMPORTAZIONE NEI RIGUARDI DELLA GERMANIA.

(Zakazy przywozu z Niemiec).

Quali merci di origine o provenienza germanica sono soggetti ai divieti d'importazione non solo se rientrano nell'elen-

co pubblicato con detto Bollettino, ma anche se sono contenute nei decreti del Consiglio dei Ministri del 17 giugno e 11 luglio 1925.

Quali merci di origine germanica sono da considerarsi le merci che siano state prodotte oppure che abbiano subita una lavorazione in Germania. In quest'ultimo

caso il 50% della trasformazione deve essere rappresentato da materiale e lavoro germanico.

Quali merci di provenienza germanica, senza riguardo al fatto se siano di origine germanica oppure di un terzo Paese, sono da considerarsi quelle merci, che vengono importate in Polonia in base a documenti di spedizione ferroviaria, marittima, postale, ecc., emessi in Germania, compresi i porti germanici.

L'importazione di merci, di cui ai provvedimenti 17 giugno e 11 luglio 1925 da altri Paesi, è libera, a condizione che l'importatore presenti un certificato di origine munito del visto consolare. Il certificato di origine ha in questo caso unicamente la funzione di comprovare l'origine diversa da quella germanica.

Qualora, viceversa, la merce debba assolvere un dazio convenzionale, occorre presentare l'apposito certificato di origine, che surroga completamente il detto certificato inneso a comprovare unicamente l'origine della merce. Il visto consolare di quest'ultimo certificato si richiama unicamente alla questione dei divieti d'importazione.

Questa categoria di certificati può essere estesa in tutti i Paesi, ad eccezione della Germania, anche per le merci che non provengono dal rispettivo Paese e che non sono di sua origine, sempre però a condizione che la merce non sia di origine germanica.

Detti certificati vengono rilasciati dagli stessi uffici e dalle stesse organizzazioni, che sono chiamati nel rispettivo Paese ad estendere il certificato di origine.

Le merci che transitano attraverso il territorio germanico accompagnate da un documento di spedizione rilasciato in un terzo Paese, con destinazione per la Polonia, non sono considerate come merci provenienti dalla Germania, anche se siano state scaricate in una stazione oppure in un porto della Germania, in quanto la scaricazione non sia congiunta con un cambiamento del documento di spedizione.

APPLICAZIONE DI DIVIETI D'IMPORTAZIONE IN GENERALE.

[Formalności, dotyczący przywozu do Polski].

Nelle concessioni d'importazione viene di regola indicato il Paese, dal quale viene importata la merce. Ciò significa che la merce deve provenire dal traffico libero nel rispettivo Paese e deve essere stata spedita da quest'ultimo Paese, con destinazione per la Polonia.

Una merce proviene dal traffico libero, quando è stata prodotta oppure naturalizzata o naturalizzata nel rispettivo Paese.

Qualora, agli effetti dell'applicazione del dazio convenzionale, si consideri quale naturalizzazione della merce il suo perfezionamento e cioè, in maniera che almeno il 50% del valore della merce sia costituito da materiale e lavoro del rispettivo Paese, agli effetti della concessione d'importazione, quale naturalizzazione della merce vale lo sdoganamento.

Per contro, le merci provenienti dai depositi franchi del rispettivo Paese oppu-

re le merci di transito non possono beneficiare delle concessioni d'importazione accordate al Paese stesso.

Una merce proveniente dalla Germania non può essere portata in base ad un permesso d'importazione accordato ad un terzo Stato, anche qualora la merce stessa sia stata nazionalizzata in quest'ultimo Stato.

Inoltre, condizione assoluta per l'uso di dette concessioni e la scaricazione della merce per il trasporto in Polonia, avvenuta in un Paese, per il quale è stato rilasciato il permesso d'importazione.

È ammessa la scaricazione della merce in un terzo Paese, solamente in quanto non ne derivi un cambiamento nei documenti di spedizione. Qualora però subentrino questo cambiamento, detta scaricazione è permessa solamente nei seguenti casi:

a) nel traffico transoceanico;

b) nel traffico con Paesi europei, in quanto sussista una necessità, da comprovarsi, di scaricare la merce in un terzo Paese.

Per quanto concerne il traffico transoceanico, non è ammessa la scaricazione della merce in Germania e nei suoi porti.

Al fine di comprovare l'avvenuta scaricazione della merce in un terzo Paese e la ripedizione in Germania sono adottati i seguenti sistemi:

a) la presentazione dei documenti concernenti il traffico spezzato;

b) qualora la polizza di carico originale non possa essere presentata, basterà allegare una copia di detto documento vidimata dal Consolato polacco del luogo di scaricazione, oppure un certificato di origine.

Per quanto riflette l'importazione da Paesi europei, si considerano come motivi giustificati per scaricare la merce in un terzo Paese, col rilascio di un nuovo documento di spedizione, i casi di forza maggiore, come ad esempio un disastro ferroviario oppure il cambiamento del mezzo di trasporto.

Casi di scaricazione diversi da quelli predetti devono essere sottoposti, per esame, al Ministero dell'Industria e del Commercio. La stessa norma vale per le scaricazioni avvenute in Germania.

Sono esenti dalla presentazione di certificati di origine le spedizioni postali fino a 10 kg., che non abbiano carattere commerciale, in quanto risultino dai documenti di spedizione che non sono state spedite dalla Germania.

Per caso di spedizione attraverso il territorio germanico si dovrà comprovare la spedizione originale avvenuta in un terzo Paese.

CONTINGENTE D'IMPORTAZIONE IN POLONIA.

[Kontyngenty przywozowe do Polski].

La Polonia, con disposizione entrata in vigore il 16 aprile ha provveduto ad una nuova regolamentazione dei divieti di importazione, per effetto della quale alcuni dei divieti già esistenti sono venuti a cadere, mentre altri sono stati mantenuti. Fra prodotti non più di vietata importazione che interessano il co-

mercio italiano su quel mercato, sono particolarmente compresi: il riso, le mele fresche e le altre frutta fresche alla rinfusa, le calzature (escluse quelle di lusso), gli articoli di gomma, gli strumenti musicali, i generi coloniali (transito per Trieste), le ferramenta per infissi, i manici per fruste, i pesci freschi, i mobili di legno, i saponi, i tessuti di cotone grigi o imbianchiti, il linoeure.

Per i prodotti, invece, per i quali permangono i divieti sono stati ora ottenuti a favore dell'Italia, alcuni contingenti di importazione in deroga ai divieti stessi.

Tali contingenti sono stati fissati per il semestre 1 marzo—31 agosto 1928 e riguardano precisamente i seguenti prodotti: pesci in conserva (sardine ed alici), conserva di pomodoro, capperi ed olive verdi o nere, sott'olio o in salamoia, il cognac, i liquori, la uva fresca, i fiori freschi, i tessuti di cotone e di seta per mobili e per tappezzeria e la frutta secca, comprese le carrube.

REGOLAMENTAZIONE DEL COMMERCIO DEI CONCIMI CHIMICI.

[Reglamentacja handlu nawozami sztucznymi].

Con provvedimento del Presidente della Repubblica, pubblicato nel Dziennik Ustaw del 22 marzo a. c., è stato decretato che col nome di concimi artificiali potranno venir vendute solamente quelle materie di origine industriale o mineraria che possono venir usate per la concimazione del terreno e che contengano dell'azoto, fosforo, potassio o calcio.

La vendita di concimi chimici sia nazionali che esteri dovrà effettuarsi secondo le norme del decreto in parola e nella reclame come pure negli imballaggi non dovranno usarsi denominazioni che possano indurre in errore il compratore circa la provenienza e la composizione chimica di detti prodotti.

Per i concimi chimici venduti in imballaggi si dovrà applicare sull'esterno degli imballaggi stessi un'iscrizione indicante:

la parola „concime artificiale”;

il nome del prodotto;

il peso;

la quantità percentuale delle sostanze fertilizzanti più sopra nominate;

il nome del produttore e, per i concimi di provenienza straniera, il Paese di provenienza.

Ogni vendita di concimi chimici dovrà essere confermata mediante documento scritto, da parte del venditore, che dovrà indicare il suo nome e cognome o la sua ditta ed il domicilio. Come conferme potranno venir considerate la fattura, la lettera di vettura od altri documenti usuali nel commercio purché contenenti le notizie necessarie per individuare la vendita del concime chimico. Copie di questi documenti dovranno venir conservate dal venditore per un anno.

Il Ministro dell'Agricoltura ed il Ministro del Commercio ed Industria decideranno, mediante decreto, le tolleranze del contenuto in meno delle sostanze at-

tive nei diversi concimi artificiali. Qualora la vendita del concime chimico sia stata effettuata con la clausola dell'accertamento delle sostanze attive in base ad analisi, da eseguirsi a consegna compiuta, non sarà necessaria l'indicazione della percentuale di dette sostanze, ma nei documenti di conferma dovrà risultare tale clausola.

La vendita di concimi industriali che non corrispondano alle decisioni che verranno prese dal Ministro dell'Agricoltura unitamente a quello del Commercio ed Industria, riguardanti la percentuale di sostanze attive e la tolleranza di sostanze nocive, è proibita.

Anche la qualità dell'imballaggio potrà venire eventualmente prescritta dalle suddette autorità.

Le stesse autorità potranno valersi degli organi all'uopo autorizzati per eseguire dei controlli sui prodotti concimanti industriali importati dall'estero, a spese degli importatori, e proibire eventualmente la vendita qualora non corrispondenti alle prescrizioni.

Nel provvedimento in esame sono previste delle multe da 500 a 5.000 Zloty, con l'arresto fino a 6 settimane, per i contravventori alle norme sul commercio dei concimi chimici, restano però impregiudicate le eventuali pene maggiori previste dalle leggi del Paese.

Il detto provvedimento entrerà in vigore il 22 settembre p. v.

DAZIO DI ESPORTAZIONE SULLA FARINA DI SEGALA.

(Cło wywozowe na mąkę żytnią).

E' stata prorogata a tutto il 30 settembre 1928 la validità del dazio di esportazione sulla farina di segala nella misura di 15 Zloty per 100 kg.

DIIVIETO D'IMPORTAZIONE DI FARINA DI FRUMENTO.

(Zakaz przywozu mąki pszennej).

E' stato prorogato a tutto il 30 giugno 1928 il divieto d'importazione sulla farina di frumento.

I DAZI PER I BOTTONI.

(Cła na guziki).

Il dazio per i bottoni di corozo è di 1000 Zloty per quintale, e per beneficiare di tale dazio che è il minimo, occorre il certificato di origine, vidimato dalle autorità polacche residenti in Italia.

L'importazione e contingentata, e la quota accordata all'Italia è di 40 tonnellate annue.

RESTITUZIONE DI DAZI ALL'ESPORTAZIONE.

(Zwrot ceł).

Nel „Dziennik Ustaw” n. 47 del 1928 sono stati pubblicati alcuni provvedimenti governativi concernenti la restituzione dei dazi assolti per l'importazione di va-

rie materie prime e prodotti ausiliari impiegati nella produzione di alcune merci destinate all'esportazione.

La restituzione viene accordata in base alle seguenti aliquote:

Prodotti tessili

Per 100 kg. di tessuti di cotone bianchi filati	Zloty 2 —
„ „ „ a colori	49 —
„ „ „ di lana a colori	62.50 —
„ „ „ di mezza lana a colori	65 —
„ „ „ cotone bianchi e maglie	Zloty 2 —
„ „ „ colorati e maglie	43 —
„ „ „ di lana colorati e maglie	Zloty 62.50 —
„ „ „ di mezza lana colorati e maglie	65 —
„ „ „ filati di lana a colori	Zloty 62 —
„ „ „ con aggiunta di filati colorati	Zloty 60 —

Cappelli.

Per 100 kg. di cappelli colorati e comparsi di materiali di iselro (lana)	Zloty 62.50 —
---	---------------

Macchine

Per 100 kg. di macchine per la lavorazione dei metalli e del legname	Zloty 20 —
--	------------

Colori

Per 100 kg. di materie coloranti

La restituzione dei dazi, di cui si tratta, viene effettuata in base a quietanze di esportazione, rilasciate dalle Autorità doganali competenti, sulla scorta di dichiarazioni emesse dalle organizzazioni per l'esportazione. La restituzione avviene dopo accertata l'effettiva esportazione della merce.

Dette quietanze di esportazione sono emesse al portatore ed hanno una validità di nove mesi, a partire dal giorno del loro rilascio. I documenti in parola possono essere impiegati per il pagamento dei dazi di importazione presso tutti gli uffici doganali incaricati del rilascio delle quietanze di esportazione.

LEGISLAZIONE COMMERCIALE

REGISTRAZIONI DI PEGNI AGRICOLI.

(Rejestracja* zastawów rolniczych).

Con recente provvedimento sono state dettate norme in merito alla registrazione di pegni agricoli.

Secondo il decreto in parola, le persone fisiche e giuridiche, che esercitano un'impresa agricola - industriale, sono autorizzate a costituire a carico dei prodotti dell'industria agricola, che rappresentano la loro proprietà un diritto di pegno da registrarsi a favore di istituti di credito statali, casse di risparmio comunali, cooperative e altri istituti i di credito, che il Ministro delle Finanze all'uopo designerà.

Il contratto di pegno deve essere stipulato per iscritto con l'indicazione dell'oggetto e del credito pignorato. La firma del debitore deve essere legalizzata dal Tribunale oppure da un notaio.

A norma del principio di pubblicità, che costituisce la base essenziale di questa materia, il diritto di pegno così registrato diviene operativo di fronte a terze persone solamente con la iscrizione in un

registro pubblico tenuto dal giudizio distrettuale.

Secondo l'art 15 del provvedimento il diritto di pegno è limitato, per quanto concerne la sua durata, e si estingue 1200 jure dopo tre anni dal giorno della registrazione, oppure anche prima, qualora il contratto di pegno sia stato costituito ad epoca determinata.

Nel caso di vendita di immobili, nei quali si trovi l'oggetto pignorato, il creditore pignoratizio si considera come immediatamente scaduto e deve essere pagato entro sette giorni dall'emanazione di uno speciale ordine di pagamento.

Qualora l'oggetto pignorato sia stato esportato, il creditore è autorizzato a chiedere il ripristino dello stato di fatto finora esistente, entro il termine di sette giorni. Non ottemperando il debitore a tale richiesta del creditore, subentra automaticamente la scadenza del credito.

Nel caso di danneggiamento oppure di dispersione totale dell'oggetto pignorato, il debitore è tenuto, su richiesta del creditore, a ripristinare lo stato di fatto antecedente oppure a consegnare altro oggetto equipollente, in sostituzione del vecchio pegno.

CLAUSOLA DELLA VALUTA EFFETTIVA SU CAMBIALI POLACCHE.

(Płatność weksli, opiewających w obcych walutach).

In base all'art 40 della legge cambiaria polacca, pubblicata nel 1924, il debitore cambiario ha il diritto di estinguere il proprio debito contratto in valuta estera, in tale valuta oppure in valuta polacca al cambio di giornata, nel giorno della scadenza, salvo il caso in cui sia previsto il pagamento della moneta estera in „valuta effettiva”.

Secondo una recente sentenza di un Tribunale polacco, la clausola del pagamento in valuta effettiva, per avere piena efficacia giuridica, deve essere contenuta nel testo cambiario, immediatamente dopo la somma formante oggetto del debito cambiario.

V A R I E

PROGETTO PER CAVO ELETTRICO VARSAVIA — CRACOVIA.

(Projekt kabla między Warszawą a Krakowem).

Il Ministero Polacco delle Poste e Telegraphi inviterà prossimamente anche le ditte estere a concorrere alla assegnazione di forniture e lavori richiesti dalla posa in opera del nuovo cavo elettrico, Varsavia-Lodz-Katowice-Cracovia.

Il costo preventivo si aggira sui 50 milioni di zloty essendosi calcolato su di una lunghezza di cavo pari a 522 Km., e alla necessità di 7 stazioni di rafforzamento.

E' presumibile che i lavori debbano cominciare al 1° Luglio e che il funzionamento del cavo, avvenga fra due anni e mezzo.

**LA SITUAZIONE ECONOMICA
POLACCA.**

(Sytuacja gospodarstwa Polskiej).

Lasciando Varsavia Tilney, Direttore di alcune Banche americane, ha tenuto a dichiarare alla stampa le sue personali impressioni per il rapido sviluppo economico della Polonia e per la sua prosperità finanziaria. «Le ferrovie accusano — ha detto Tilney — una eccedenza del-

le entrate sulle spese che permetterà un maggior incremento ferroviario. Circa 10 milioni di dollari, provenienti dal prestito di stabilizzazione, saranno unitamente ad altri fondi, allo scopo stanziati, destinati a fini economici. La Polonia possiede vaste possibilità ed il capitale estero cercherà, con profitto, partecipare alle sue imprese industriali, sociali ed agricole.

Recentemente il Governo polacco ha

preso delle misure giuridiche per controllare e dirigere la conclusione dei prestiti destinati ad opere produttive. Io non conosco altro Paese — ha concluso Tilney — ove le misure per una stabilizzazione abbiano dato così importanti risultati come in Polonia».

-CREDITO E FINANZE

Corse delle divise

UNITA	M E D I A M E N S I L E											
	C o r s o				Indice parità=100				Valore Rapp. %/o risp. la parità			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
	C o r s i a l l a B o r s a d i V a r s a v i a											
1 lira sterlina . . .	43.47	43.45	43.50	43.52	100.2	99.8	100.3	100.3	99.8	43.48	99.7	99.7
1 dollaro degli Stati Uniti . . .	8.90	8.90	8.90	8.90	99.8	100.2	99.8	99.8	100.2	8.90	100.2	100.2
100 franchi francesi	85.06	85.04	85.08	85.11	30.4	490.9	20.4	20.4	490.5	85.07	490.3	489.9
100 " belgi . . .	124.25	124.05	124.17	124.43	100.2	99.9	100.2	100.4	99.8	124.03	99.8	99.6
100 " svizzeri . . .	171.81	171.53	171.70	171.82	99.9	100.3	99.8	99.9	100.1	171.60	100.2	100.1
100 lire italiane . . .	47.18	47.20	47.12	47.07	27.4	364.4	100.4	100.3	364.6	47.25	99.6	99.7
100 fiorini olandesi . . .	359.45	358.68	358.75	359.23	100.3	99.9	100.1	100.3	99.7	358.68	99.9	99.7
100 corone svedesi . . .	289.37	289.09	288.08	288.20	100.2	99.8	100.1	100.1	99.8	289.22	99.9	99.1
100 " ceca . . .	26.41	26.41	26.41	26.42	14.6	683.9	14.6	14.6	683.9	26.41	683.8	683.7
100 schil. austriaci . . .	125.69	125.58	125.54	125.69	100.2	99.8	100.2	100.0	99.8	125.61	99.9	100.0

Situazione della Banca di Polonia.

Specificazione	M i g l i a i a d i z l o t y							
	31.XII 1926	31.XII 1927	31.I 1928	29.II 1928	31.III 1928	30.IV 1928	20.V 1928	
Oro	287 742	517 298	526 412	525 553	553 396	562 227	565 317	
Argento	1 011	2 565	2 693	2 814	3 028	3 084	3 200	
Valute, divise e altri crediti esteri:								
a) compresi nella copertura	289 707	687 545	686 819	645 853	620 202	508 487	547 709	
b) non compresi nella copertura		207 084	200 264	205 708	215 009	212 251	214 267	
Monete d'argento e divisionali	29 054	9 808	16 972	9 118	6 485	8 600	3 485	
Portafoglio di sconto	321 330	455 999	480 703	469 216	492 427	499 014	545 448	
Anticipazioni su titoli	9 369	40 895	41 532	49 000	47 193	51 362	55 782	
Tesoro dello Stato	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	
Biglietti in circolazione	592 657	1 003 028	1 003 288	1 047 716	1 055 274	1 126 021	1 088 944	
Obbligazioni pagabili immediatamente								
di cui	142 896	659 784	637 195	694 192	649 226	547 133	610 496	
a) conti di giro delle Casse dello Stato	9 381	237 403	293 005	229 938	248 576	249 220	259 730	
b) altri conti di giro	125 029	184 277	181 959	129 420	207 959	104 665	162 752	
c) conto dei fondi statali di credito	—	123 695	117 198	100 476	94 082	93 203	92 492	
Copertura % statutaria	64,29	72,61	71,07	69,87	69,63	67,76	65,76	
Conti speciali del Tesoro dello Stato	—	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	

Il corso dei prestiti polacchi alla Borsa di New-York

Data	Il prestito in dollari all' 8% (prestito Dillon) del 1925		Il prestito in dollari al 6% del 1920		Il prestito in dollari al 7% del 1927	
	Corso medio	Transazioni in migl. di dollari	Corso medio	Transazioni in migl. di dollari	Corso medio	Transazioni in migl. di dollari
1926						
I	88.66	1.539	88.05	71	—	—
II	89.64	1.328	88.17	57	—	—
III	89.36	1.414	87.89	91	—	—
IV	88.15	972	87.24	49	—	—
V	84.99	2.557	83.84	166	—	—
VI	84.21	813	83.08	51	—	—
VII	85.96	864	85.48	80	—	—
VIII	87.30	1.577	88.44	143	—	—
IX	89.66	1.485	70.42	180	—	—
X	88.91	1.077	70.70	156	—	—
XI	81.97	2.395	73.46	168	—	—
XII	82.10	2.941	75.75	408	—	—
1927						
I	95.42	322	82.34	535	—	—
II	95.47	1.840	82.58	178	—	—
III	97.15	2.896	73.25	272	—	—
IV	98.00	2.045	82.96	71	—	—
V	98.27	1.482	82.81	157	—	—
VI	95.82	3.278	81.99	260	—	—
VII	98.44	851	80.27	72	—	—
VIII	100.00	618	84.56	56	—	—
IX	99.49	4.827	84.22	348	—	—
X	99.52	2.846	88.70	241	—	—
XI	98.13	1.324	82.04	105	92.05	2.015
XII	98.64	525	80.52	132	89.67	2.743
1928						
I	98.39	712	82.12	118	90.67	2.108
II	100.29	725	83.44	162	91.21	1.749
III	100.73	558	84.44	129	91.09	1.569
IV	101.28	458	85.75	804	91.42	1.056

Najlepsze informacje

Z PRASY CAŁEGO ŚWIATA

o P o l s k e

I WSZYSTKIE

gazety i czasopisma

Z POLSKI

W PRENUMERACIE DOSTAROCZA

AGENCJA INFORMACYJ-
NO - PRASOWA ORAZ
BIURO WYCINKÓW
W WARSZAWIE

KORRESPONDENCJE
WSZYSTKICH
CZĘŚCIACH ŚWIATA

**INFORMACJA
PRASOWA
POLSKA**

INFORMAZIONE DELLA STAMPA POLACCA

Direkcja: WARSZAWA, Direzione VARSAVIA

BRACKA 5, TELEF. 241-53.

Per l'abbonamento

AI GIORNALI E RIVISTE

della Polonia

COME PURE PER LE INFORMAZIONI

della stampa mondiale

SULLA POLONIA

R I V O L G E R S I

ALL'AGENZIA INFORMA-
TIVA DELLA STAMPA
E UFFICIO DI RITAGLI
DA GIORNALI E RIVISTE
IN VARSAVIA

CORRISPONDENTI NEL-
LE PRINCIPALI
CITTA DEL MONDO

KRONIKA

SYTUACJA GOSPODARCZA WYTYTUACJA ITALJI W MARCU I KWIIETNIU.

(SITUAZIONE ECONOMICE IN ITALIA NEL MARZO E NEL APRILE).

W życiu gospodarczym Italji w m. kwietniu niewątpliwie najważniejszym zdarzeniem było otwarcie Targów Medjo-lanskich, połączonych w r. b. z Międzynarodową Wystawą, i stanowiących odzwierciedlenie całokształtu sił produkcyjnych w Italji. Targi te zajęły obecnie po Lipsku drugie miejsce w Europie i zyskały sobie powszechne uznanie. Polska, oceniając doniosłe znaczenie tych Targów, wybudowała w r. ub. własny pawilon, w którym w r. b. został wystawiony cały szereg eksponatów polskich firm przemysłowych, oraz monopolii państwowych. Szczegółowo opis tego rocznych Targów oraz sprawozdanie z pokazów w Pawilonie Polskim zamieścimy w najbliższym numerze. Tutaj nadmienimy, iż cieszy się on bardzo znaczną frekwencją i zachęci wielu zwiedzających do bliższego zainteresowania się rynkiem polskim.

Również bardzo ważnym zdarzeniem była pierwsza wizyta Króla Italji w północno-afrykańskiej kolonii Italjskiej, w Trypolitanji. Jeszcze przed kilku laty uważano kolonie Italjskie w Afryce za tereny, skazane na nieprodukcyjność ze względu na piaszczyste grunta. Jednakże dzięki sprawnej administracji zdolano na tych gruntach osiągnąć odpowiednie korzyści. Obecnie około 250 tysięcy hektarów gruntów państwowych, które są wydzielone, znajduje się pod uprawą. Zastosowano odpowiednie środki celem utrzymania pustyni, a szerzeniu się wydm piaszczystych zapobieżono za pomocą odpowiednich plantacji. Niedawno odbył podróż do Edytfrei i Somolji Italjski następca tronu i ustalił znaczny postęp w tych koloniach, szczególnie w dziedzinie robot meljoracyjnych i plantacji bawełny.

Doroczne sprawozdania wielkich przedsiębiorstw przemysłowych oraz banków prywatnych przekonywują, iż życie gospodarcze Italji zwycięsko pokonywa trudności, jakie w pierwszej chwili wyłożyły się w związku ze stabilizacją waluty, a których wyrazem była niewspółmierność między kosztami produkcji i cenami. W sprawozdaniu swem Banca Commerciale Italiana zwraca uwagę na okoliczność, iż dostosowanie się przemysłu do nowych warunków walutowych zostało ułatwione dzięki koncentracji. Jaka znamionuje Italjską bankowość, i która umożliwiła uniknięcie deflacji kredytowej, stanowiącej reakcję na deflację walutową. Banki zdolały powstrzymać akierowany na siebie atak deflacji, umożliwiając gospodarce krajowej dostosowanie się do nowych warunków.

Powrót do paryletu złotej spowodował wzrost wartości akcji i zmniejszenie się presji na płynne rezerwy banków, co

stało się możliwe dzięki temu, iż wzmożił się depływ kapitałów, dotychczas lokowanych zagranicą.

Również doniosłą konsekwencją powrotu do waluty złotej jest wyraźne rozgraniczenie pomiędzy kredytem a produkcją. Warunki, jakie w związku ze stabilizacją wytworzyły się w Italji, umożliwiły bankom poświęcenie się wyłącznie transakcjom bankowym, zaś przemysłowcom — wyłącznie produkcji, i zapobiegają rozpraszaniu się ich sił na dokonywanie operacji finansowych. Ostatnie dane, dotyczące sytuacji przemysłowej, wskazują na znaczną jej poprawę w pierwszym kwartale r. b. Ma ona miejsce zarówno w przemyśle jedwabiu szklanego, w przemyśle włókiennym, dzianym, metalowym, chemicznym i garbarskim. W przemyśle budowlanym panuje znaczne ożywienie.

Najwymowniejszym dowodem poprawy sytuacji gospodarczej jest zmniejszenie się bezrobocia. W r. ub. wzrosło ono niemal z miesiąca na miesiąc i najwyższy swój poziom osiągnęło w styczniu r. 1928 (439,211 całkowicie bezrobotnych i 76,327 częściowo bezrobotnych); w lutym liczba całkowicie bezrobotnych zmniejszyła się o 15,828, zaś częściowo bezrobotnych — 18,218. W miesiącu marcu nastąpiło dalsze zmniejszenie się liczby bezrobotnych. Również zamiennym objawem poprawy sytuacji jest wzmocnienie się ruchu towarowego, który w miesiącu lutym zwiększył

się w porównaniu z miesiącem styczniem o 11%. Zużycie energii elektrycznej w pierwszym kwartale r. 1928 w porównaniu z tym samym okresem r. ub. wzrosło o 8%, zaś inwestycje w wielkich przedsiębiorstwach zwiększyły się o 100 milionów lirów i osiągnęły sumę 670 mil. lirów.

Ostatnie sprawozdanie rachunkowe Ministerstwa Finansów z dn. 31 marca wykazuje nadwyżkę po stronie dochodów w wysokości 126 milionów lirów. Obieg pieniężny papierowych zmniejszył się z 217,270 do 217,264 mil. lirów w końcu lutego.

W związku ze stabilizacją waluty wyłoniło się niezmiernie ważne zagadnienie dostosowania bilansów poszczególnych towarzystw do nowej wartości waluty. Ministerstwo Gospodarstwa Narodowego przywiązuje dużą wagę do należytego rozwiązania tego zagadnienia i zwróciło na nie uwagę zainteresowanych sfer przemysłowych.

Konsekwencja stabilizacji waluty jest zmniejszenie się wahań na rynku akcyjnym, które dawniej były uzasadnione wahaniami waluty i przybrały rozmiary, wysoce szkodliwe dla prawidłowego rozwoju życia gospodarczego.

Wreszcie należy zaznaczyć, iż stopa dyskontowa ostatecznie utrwaliła się na poziomie 6 od sta, co odpowiada stopie dyskontowej przedwojennej.

L. P.

PRZEMYSŁ I HANDEL

PRODUKCJA I HANDEL SOLA.

(La produzione e il commercio del sale comune).

Jakkolwiek Italja obfituje w liczne źródła solne, jest otoczona i posiada odpowiednie warunki klimatyczne i meteorologiczne, udział jej w światowej produkcji soli jest znacznie mniejszy, niż by tego można było oczekiwać.

W r. 1925 produkcja wynosiła 916 tys. ton i stanowiła zaledwie 3,9% produkcji światowej. Cyfra ta w porównaniu z wytwórczością wielu innych krajów jest bardzo nieznaczna.

Niżej podana tabela odzwierciedla rozmiary obecnej produkcji Italjskiej z uwzględnieniem różnych kategorii soli, oraz w latach przedwojennych.

Rok	Sól halinitowa	Sól siarczkowa	Sól morska	Ogółem
1913	41.323	17.727	585.028	644.078
1922	49.802	90.574	653.935	790.309
1923	52.754	99.221	622.570	774.645
1924	56.896	152.505	597.910	807.320
1925	68.984	215.129	636.524	916.637
1926	67.610	227.526	461.116	766.252

Powższe dane wskazują na znaczny wzrost produkcji soli źródlanej, której wartość w r. 1926 wynosiła 34,948 tys. lit.

Nadto pewien wzrost wykazuje produkcja soli kamiennej, wydobywanej głównie na Sycylii (Racalmuto, Cammarata i t. p.) oraz w Kalabrii (Lungro). Wartość jej wynosiła 4,733 tys. lit.

Pierwsze miejsce pod względem wartości owych zajmuje sól morska; wartość

całkowita produkcji tego gatunku wynosiła 23.043 tys. lirów.

Całkowita wytwórczość Sycylii i Sardynji stanowi 65% ogólnej produkcji włoskiej soli morskiej pod względem ilości, a 41% pod względem wartości.

W r. 1926 istniało na Sycylii 156 czynnych solin, a w 145 w prowincji syrakuzkańskiej i w 145 w prow. Trapani. Produkcja tych ostatnich wynosiła w r. 1926 148 tys. ton soli morskiej surowej, wartości 5.032 tys. lirów. Specjalnie sprzyjające warunki dla wytwórczości soli posiada zachodnie wybrzeże Sycylii, położone między miastami Trapani a Marsala, gdzie grunt nieprzemakalny i płaski sprzyja budowaniu solin bez uciekania się do specjalnych, kosztownych sposobów. Mniej łatwym jest ładowanie soli; jest ono skuteczniejsze jedynie prawie w porcie Trapani i nie posiada systematycznej organizacji, która umożliwiałaby szybkie a zarazem ekonomiczne ładowanie.

Prócz tego warunki nadzwyczaj sprzyjające produkcji soli posiada Sardynia, a w szczególności miasto Cagliari, gdyż zawartość soli w wodzie morskiej jest tu największa, a warunki klimatyczne i meteorologiczne pozwalają na szybkie parowanie. Port Cagliari jest dostępny dla największych parowców.

Prawie cała produkcja soli w Sardynji, która w r. 1926 wyniosła 155.265 ton wartości 4,658 tys. lit., zaexportowuje się obecnie w wielkiej salinie państwowej, położonej na południu - zachód od Cagliari, i wysyskującej dla celów produkcji swej dogodnie położonej nad stawem Molentargius. Prócz tego na uwagę zasługują budowana obecnie salina w S. Gilla, której roczna pojemność wyniesie 15 mil. m³ wody morskiej, a produkcja — 300.000 ton soli.

PRODUKCJA I HANDEL OWOCAMI POŁUDNIOWEMI.

(La produzione ed il commercio degli agrumi).

W porównaniu z okresem przedwojennym, produkcja włoska owoców południowych się zmniejszyła, gdyż w latach 1923—1926 wyniosła ona przeciętnie 6.677.000 kwintali, zaś w latach 1910—1913 7.726.000 kwint. W r. 1926 dale się zauważył znaczny wzrost wytwórczości, która, jakkolwiek nie dorównała produkcji z r. 1913 (8.756.000 kwint.), to jednak przewyższyła znacznie wytwórczość z obydwo lat ubiegłych (6.300.000 kwint.) i wyniosła 7.873.200 kwint. Pierwsze miejsce pod względem rozmiarów produkcji r. 1926 zajmuje Sycylia (6 mil. kwint.), następnie zaś Kalabria (1 mil. kwint.) i Kampania (przebieg 700 tys. kwint.).

W ostatnich czterech latach przed wojną ok. połowy całkowitej produkcji owoców południowych stanowiły cytryny, natomiast w r. 1926 ilość ich wzrosła bardzo znacznie, osiągając 60% ogólnej wytwórczości, jak tego dowodzi następujące zestawienie:

	Kwint.
pomarańcze	2.705.400
cytryny	4.767.900
mandarynki	949.200
różne	51.900
Ogółem	7.873.200

ROZWÓJ PRZEMYSŁU CZEKOLADOWEGO.

(La produzione ed esportazione della cioccolata).

Wytwórczość i wywóz czekolady z Italji.

Przemysł czekoladowy, datujący się w Italji względnie od niedawnych czasów, rozwinął się, zwłaszcza w ostatnich kilku latach, dość szybko i osiągnął pomyślne rezultaty. Wytwórczość zrodzkuje się w Turynie (ok. ⅓ wytwórczości całego obszaru Italji) i w Medjolanie. Dzięki zwiększeniu produkcji, ulepszeniu jakości i zmniejszeniu cen wyrobów, przemysłowcy mogli wprowadzić znaczne udogodnienia techniczne, co wywarło niezmiernie korzystny wpływ na ogólny poziom przemysłu.

Do niedawna jeszcze zapotrzebowanie miejscowych spożywców ograniczało się niemal wyłącznie do gorszych gatunków; wykwinnych gatunków, jak to: czekolady mlecznej, wanilijowej i t. p. dostarczała przeważnie zagranica. Jednakże wojna zmusiła Italję do pokrywania zapotrze-

bowania własnego rynku bez uciekania się do zasillków od zewnątrz. Zwrocono więc szczególną uwagę na rozwój produkcji lepszych gatunków, co w dalszym ciągu dało możność zapewnienia zbytu i pożądanymi granicami kraju.

Należy zaznaczyć, że kwestja jakości produktu odgrywa tu o wiele ważniejszą rolę, niż kwestja ilości.

Pragnąc udoskonalić i utrzymać na osiągniętym poziomie jakość swych wyrobów, przemysłowcy Italcy przedewszystkiem unikają zbyt spiesznych i częstych zmian gatunków kakao, wywierających szkodliwy wpływ na jakość czekolady i niepożądanych dla spożywców.

Fabrykacja lepszych gatunków czekolady wymaga stosowania znacznych ilości masła kakaowego. Do niedawna Italja wprowadzała ten produkt z zagranicy, obecnie pokrywa ona niemal całkowicie zapotrzebowanie wewnętrzne zapasami własnego wyrobu.

Handel zagraniczny.

Jak już zaznaczyliśmy italski przemysł czekoladowy uczynił ostatnio znaczne postępy, a organizacja techniczna większości firm osiągnęła stopień zupełnej doskonałości. Do niedawna Italja była w tej dziedzinie zależna od zagranicy, obecnie coraz bardziej od niej się niezależnia.

Świadczy o tem liczby następujące:

	Przywóz		Wywóz	
	Kwint.	Liry	Kwint.	Liry
1914	16 269	4.718.010	8.086	966.660
1915	16.850	5.392.000	2.736	957.660
1916	8.766	3.502.400	3.628	1.735.040
1917	16.782	11.773.400	4.310	3.448.000
1918	2.111	2.111.000	3.362	3.362.000
1919	7.999	8.798.900	8.940	9.174.000
1920	10.011	12.002.100	9.905	10.895.500
1921	4.821	8.780.940	6.233	12.387.453
1922	3.977	5.384.944	4.974	9.408.066
1923	2.894	4.714.002	4.803	8.826.575
1924	3.354	5.741.282	3.864	7.621.839
1925	4.207	9.456.086	4.791	10.286.644
1926	2.348	5.668.237	4.159	10.577.225
1927	4.044	9.501.056	2.709	6.954.664

Jak widzimy z powyższych danych, poczynszy od r. 1918 z wyjątkiem lat 1920 i 1927 wywóz stale przewyższa przywóz. Przywóz jednakże odgrywa w dalszym ciągu jeszcze dość poważną rolę.

Italja eksportuje przeważnie czekoladę w postaci zwykłych tabliczek, czekolady mlecznej i pralinek. Te ostatnie wysyłane są najczęściej w eleganckich pudełkach wagi ¼, ½ i 1 kg., a niekiedy i w większych. Wywóz czekoladek z likierem nie osiągnął dotychczas znaczniejszych rozmiarów, co tłumaczy się z jednej strony wysoką ceną produktu, z drugiej zaś — specjalnymi ograniczeniami sprzedaży, wprowadzonymi przez niektóre z państw importujących. Istnieje natomiast dość szerokie zapotrzebowanie na niektóre średnie gatunki czekolady z migdałami, orzechami włoskimi i łaskowa-

mi i t. p. Wysyłane zagranicę wyroby wymagają niezmiernie dokładnego opakowania; do tego celu służą zwykle mocne skrzynie, całkowicie pokryte nieprzemakalnym płótnem, w których układa się czekoladę owiniętą w srebrny papier stan-jolowy. Zresztą stopień wymaganej dokładności, jak również i jakość opakowania zależą w znacznej mierze od klimatu krajów importujących.

Rynki zbytu.

Od czasów wojny kierunku wywozu uległy zasadnicze zmiany. Przed wojną głównym spożywcą czekolady italskiej była Ameryka — dziś italskie wyroby czekoladowe znajdują zbytu w pierwszym rzędzie na rynkach Azji i Afryki. Produkcja obu części Nowego Kontynentu

nie tylko wystarcza w zupełności na pokrycie zapotrzebowania miejscowego, lecz nawet niektóre państwa amerykańskie od niedawna zaczęły wywozić czekoladę w znacznych ilościach. Tomacze to się pomyślnymi warunkami, jakie wytworzyły się dla produkcji czekolady w Ameryce w czasie wojny.

Szczególne ważnymi ryнками zbytu dla produkcji włoskiej są pewne państwa afrykańskie, gdzie poprawa warunków bytu mieszkańców ułatwia przemysłowe wyzyskiwanie kawy i stwarza okoliczności sprzyjające nawiązaniu stosunków handlowych z krajami europejskimi i t. p.

Wobec różnorodności rynków zbytu włoski przemysł czekoladowy czyni usiłowania w kierunku przystosowania swej wytwórczości do wymagań każdego z im porządkowych państw. Ma się na względzie okoliczność, że kiedy w Stanach Zjednoczonych, Belgii, Francji i t. p. najważniejszą rolę odgrywa jakość wyrobów, w takich krajach, jak Egipt, Palestyna, kolonie afrykańskie największą zachętą do kupna jest niska cena. W Stanach Zjednoczonych A. P. czekolada jest uważana za środek odżywczy i zatem za artykuł pierwszej potrzeby. Eksporter musi więc zapatrywać ten rynek w różnorodne gatunki, gdyż stałe ten sam gatunek mógłby szybko sprzykrzyć się.

Pamięta się również o należym opakowaniu.

Niżej przytaczamy dane, dotyczące wywozu czekolady włoskiej na poszczególne rynki w latach 1926 i 1927.

	1926	1927
	w lirach	
Ogólna cyfra wywozu	10.584.235	6.354.664
Egipt	2.657.009	1.248.747
Stany Zjedn. A. P.	1.275.578	867.800
Królestwo S. H. S.	1.189.778	532.482
Peru	544.536	481.843
Turcja (europ. i azjat.)	619.685	234.986
Palestyna	346.853	115.082
Francja	270.836	297.349
Anglia	513.937	359.397
Urugwaj	172.026	128.993
Ecuador	71.076	55.905
Algierja	79.931	45.435
Indje (bryt. i holend.)	77.628	63.030
Belgia	134.809	17.498
Meksyk	31.156	14.968
inne	2.699.957	1.890.901

Z powyższego wynika, że najpoważniejszym spóżywcą czekolady włoskiej jest obecnie Egipt, dokąd w r. 1927 eksportowano blisko 20% ogólnej cyfry wywozu. Na drugim miejscu należy wymienić Królestwo S. H. S. (ok. 18%) i Stany Zjednoczone A. P. (ok. 13%, dalej: Peru — ok. 7% i Anglię — ok. 5%.

ITALSKA PRODUKCJA TALKU.

[La produzione italiana del talco].

Prawie 94,3% całkowitej wytwórczości talku dostarczają pokłady w Val Chi-sone, w okolicach Pinerolo; wydobywany

tutaj gatunek należy do najlepszych i jest bardzo ceniony zagranicą, zwłaszcza w Ameryce Północnej i znany pod nazwą „italian talc”.

Przed 30 laty produkcja talku w okolicach Pinerolo rozwijała się w nieznaczących rozmiarach jako t. zw. przemysł domowy; dopiero później przystąpiono do unormowania i ujednolinitania produkcji małych kamieniołomów, ciągnących się na przestrzeni 10 km., które obecnie pozostają pod zarządem jednego towarzystwa.

W r. 1926 produkcja tych pokładów wynosiła 40.620 ton, natomiast w r. 1925 33.620 ton, a w r. 1913 osiągnęła zaledwie 23.201 ton.

Oprócz w Pinerolo, Italia posiada pokłady talku w Iglesias (Sardynja). Eksploatacja tych złóż, zamknięta od r. 1913, została wskutek wzrostu zapotrzebowania wznowiona w r. 1926; prócz tego istnieje

pokłady jeszcze nieeksploatowane, a mianowicie złoża steatyty w Alpi Cozie, Val d'Aosta i Sardynji.

Całkowita produkcja talku i steatyty w zestawieniu z r. 1925 i okresem przedwojennym w r. 1926 znacznie wzrosła; wyniosła ona w r. 1926 43.035 ton, wartości 8.607 tys. lirów, zaś w r. 1925 — 33.620 ton wartości 7.060 tys. lir. i w r. 1913 — 24.001 ton.

Produkcja talku, łącznie ze steatytem, wydobywana w r. 1926 w 26 kamieniołomach, wymaga niewielkiej ilości robotników (ok. 587 w r. 1926) i zużycia niewielkiej energii (ok. 200 HP.).

Wywóz. Włoski eksport talku, który w r. 1922 wynosił 17.191 ton, wzrósł w r. 1923 do 18.072 ton a w r. 1925 osiągnął najwyższą cyfrę 22.337 ton, wartości 17.476 tys. lir. W ostatnich dwóch latach wywóz talku nieco się zmniejszył, jak to wskazują niżej przytoczone dane:

	1927		1926	
	tonn	tys. lirów	tonn	tys. lirów
Ogółem	18.227	15.485	18.744	16.487
Kierunki wywozu				
Stany Zjednoczone Ameryki	7.161	6.552	7.230	6.655
W. Brytania	2.970	2.603	2.605	2.311
Niemcy	2.220	1.569	1.407	1.158
Francja	1.938	941	3.459	2.771
Egipt	849	695	464	400
Holandja	752	650	700	650
Argentyna	646	641	631	809
Austrja	530	327	428	387
Brazylja	283	258	247	224
Belgia	116	76	257	186

Z powyższych cyfr wynika, iż pewnemu zmniejszeniu uległ wywóz do Stanów Zjednoczonych, Belgii i Francji; wzrost nastąpił wywozu natomiast do W. Brytanji, Niemiec, Egiptu, Holandji i Austrji.

WYWOZ MAKARONÓW Z ITALJI.

[L'esportazione italiana delle paste alimentari].

Produkcja makaronów jest z tradycji specjalnością włoską, jakkolwiek ostatnio zaczyna rozwijać się w coraz większych rozmiarach i w innych krajach.

Pierwotnie wytwórczość makaronów była zaliczona do t. zw. przemysłu domowego i dopiero od 50 lat została zorganizowana na sposób nowoczesny, dzięki użyciu maszyn. Wprowadzenie urządzeń do automatycznego suszenia ciasta pozwoliło przemysłowi temu rozwinąć się i w tych okolicach, gdzie warunki klimatyczne są mniej sprzyjające.

Przemysł makaronów nasamprzód rozwijał się na wybrzeżach morza Tyrreńskiego i stąd rozpowszechnił się w całym kraju.

Prócz wielkiej produkcji przemysłowej, istnieje również w Italji drobny przemysł makaronów, rozpowszechniony głównie po wsiach, tak że jest rzeczą trudną

określenie bodaj w przybliżeniu rocznej jego wytwórczości.

Wywóz.

Do wzmożenia wywozu makaronów przed wojną przyczyniali się w znacznej mierze emigranci włoscy, którzy rozpowszechniali ten artykuł w różnych krajach i specjalnie w Ameryce. W r. 1913 eksport talku do tej części świata stanowił 74% całkowitego wywozu makaronów. Udział Stanów Zjednoczonych oblicza się w r. 1913 na 63% (449.297 kwint.) ogólnej wywozu, który w owym roku wynosił 709.921 kwint. W r. 1913 eksport włoskich makaronów osiągnął najwyższy stopień rozwoju. Bezpośrednio potem nastąpił gwałtowny jego upadek, spowodowany wojną światową.

Po wojnie wywóz makaronów z Italji napotkał na poważne przeszkody, uzasadnione konkurencją innych krajów, które w okresie wojny rozwinęły własny przemysł.

Do zmniejszenia włoskiego wywozu przyczyniły się również wysokie opłaty celne wprowadzone w niektórych krajach dla ochrony swej produkcji. Stopniowo jednak włoski produkt odzyskuje dawne rynki zbytu i wywóz wzrasta, nie osiagając jednak normy z r. 1913.

Najwyższy poziom po wojnie osiągnął eksport italski w r. 1924, wynosząc 194.875 kwint.

Zamieszczone niżej zestawienie odzwierciedla rozmiary wywozu makaronu italskiego

w ostatnich trzech latach, z uwzględnieniem poszczególnych rynków zbytu.

Wywóz makaronów, produkowanych w pszenicy przedstawiał się w latach 1925/27, jak następuje:

	1927		1926		1925	
	Kwint.	tys. lir.	Kwint.	tys. lir.	Kwint.	tys. lir.
Ogółem	185,045	41.271	143.647	46.760	168,917	53.181
Kierunki wywozu:						
W. Brytania,	24.860	7.219	24.291	7.618	30.464	9.350
Egipt,	14.225	4.258	16.730	5.281	15.638	4.893
St. Zjednoczone,	13.951	4.795	20.862	6.900	21.202	7.161
Francja,	6.895	2.067	7.518	2.520	17.720	5.363
Szwajcaria,	6.430	1.984	5.907	1.908	8.173	2.601
Austria,	4.700	1.370	3.175	1.059	2.941	925
Niemcy,	3.660	1.175	3.907	1.313	8.852	3.030
Malia,	2.903	871	3.627	1.174	3.856	1.050
Turcja Azjatycka,	2.901	894	1.626	518	2.092	684
Palestyna,	1.705	520	1.949	608	2.221	694
Grecja,	1.890	624	2.320	905	1.926	610
Holandja,	996	276	1.582	519	1.523	473
Trypolitania i Cyrenajka	27.055	7.783	21.086	6.541	12.088	3.683

Jak widać z powyższego zestawienia, italski eksport po wojnie nie tylko uległ zmniejszeniu, lecz również zmienił swe kierunki. Znacznemu zmniejszeniu uległ wywóz do Stanów Zjednoczonych, który w r. 1927 stanowił 10% całkowitego wywozu. Natomiast wywóz do Anglii, który w r. 1913 stanowił 4% całkowitego wywozu z Italii, wzrósł w r. 1927 do 18%. Jednakże eksport do tego kraju w liczbach bezwzględnych wykazuje pewne zmniejszenie, spowodowane konkurencją Francji i Stanów Zjednoczonych.

Zwiększył się wywóz do Egiptu (w r. 1913 wynosił on 7.213 kwint.) i Szwajcarii (w r. 1913 — 2.947 kwint.). Z pomiędzy innych rynków zbytu na uwagę zasługują: Francja, Holandia, Grecja, Turcja, Palestyna i Malta.

Jak wynika z powyższego zestawienia, makaron italski, napotykać na znaczne przeszkody, dzięki wysiłkom producentów zdoławszy sobie nowe rynki zbytu i kompensując sobie straty, poniesione wskutek konkurencji zagranicznej.

KREDYT I FINANSE

Notowania ważniejszych akcji.

na giełdach: w Medjolanie, Turynie, Genui, Rzymie i Tryjeście (podług danych Centralnego Instytutu Statystycznego)

NAZWA PRZEDSIĘBIORSTW	Kapitał (w miliard.)	Wartość nominalna (w lir.)	Tło akcji (w miliard.)	Przeciętne kursy (w lirach)														
				Styczeń 1927	Luży	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Listopad	grudzień	Styczeń 1928	Luży	Marzec	Kwiecień
				Banca d'Italia	240	800	300	1950	2150	2060	2182	2043	1818	1809	1947	2064	2092	2398
Banca Commerciale	700	500	1400	1132	1214	1180	1203	1125	1113	1159	1169	1160	1197	1227	1260	1292	1220	1284
Credito Italiano	400	500	800	720	819	761	763	713	659	695	710	755	767	789	824	849	798	810
Ferrovie Mediterranee	90	350	258	330	384	365	373	329	301	337	346	370	373	400	418	419	450	547
Ferrovie Meridionali	189,6	500	579	630	674	616	654	618	537	516	544	598	622	645	707	726	751	821
Navigazione Generale Italiana	600	500	1900	526	549	503	505	46	411	433	421	483	476	508	550	537	538	573
Cosulich	250	200	1250	200	211	193	193	184	147	160	177	203	220	187	180	178	185	200
Cotonificio Turati	32	200	160	594	746	690	638	530	480	500	560	670	670	684	720	716	720	864
Cotonificio Val d'Olena	18	200	50	280	300	296	—	230	200	200	228	280	380	410	400	400	634	740
Cotonificio Valle Seriana	12	250	400	300	800	750	725	660	670	700	700	800	1000	1000	1000	900	760	780
Manifattura Rossari e Vazzi	25	250	100	700	770	650	691	620	560	580	680	710	720	760	760	730	730	800
S. N. I. A. Viscosa	1000	150	6666	188	219	203	213	172	148	150	158	203	191	195	180	160	161	183
Cascani Seta	63	300	210	730	850	710	802	700	510	570	610	690	780	830	820	810	784	880
LANificio di Gavarde	8	200	40	1200	1450	1500	949	—	900	920	920	1100	1200	1050	1080	1050	1020	1020
Terni (elett. e industr.)	600,7	400	1502	405	437	412	410	363	314	347	356	386	406	424	440	411	419	441
Montecatini	500	100	5000	204	217	219	215	192	167	172	172	182	183	202	221	230	250	254
Iva	150	200	705	166	202	197	178	153	108	125	127	141	131	131	131	163	149	171
Metallurgica Italiana	60	100	600	113	132	120	119	108	105	107	108	121	133	129	136	135	131	146
Elba	60	40	1500	48	50	49	47	40	33	36	38	43	42	42	47	45	43	46
Breda	100	250	400	182	178	144	126	106	66	70	80	96	106	102	126	120	136	144
Fiat	400	200	2000	383	431	429	404	329	255	319	323	357	366	386	385	385	370	443
Edison	712,5	375	1900	550	600	570	590	530	460	480	480	496	534	616	660	398	740	680
Italiana Industria Zucchero indigeno	40	200	200	499	530	485	455	420	368	400	415	429	488	505	538	558	575	610
Ligure-Lombarda Raffineria Zuccheri	75	200	375	496	623	557	574	525	470	495	502	530	511	532	574	591	585	684
Eridania	45	150	300	619	719	657	709	653	569	579	620	677	811	810	6855	839	857	821
Romana Beni Stabili	60	200	400	575	631	595	612	502	385	415	404	464	517	563	668	659	668	757

Banki emisyjne (od I. VII. 1926 — Banca d'Italia)

Data	obieg i rezerwy			główne operacje				Rachunek bięt. Skarb. w Banku d'Italia
	Obieg biletów bankowych	Bilety skarbowe	Zapasy kruszcowe	Weksele zdyskont.	Poc. zyski	Kredyt otwarty	Władcy na rach. bięt. apas.	
Korcie roku								
1914	2.986,0	857,2	2.738,6	995,0	208,9	312,8	388,9	188,2
1918	11.760,3	2.124,1	2.535,9	1.307,3	996,3	1.172,9	892,2	256,1
1919	16.281,3	2.270,2	2.044,9	2.044,0	1.574,5	903,4	726,1	31,1
1920	19.731,6	2.268,3	2.077,8	4.256,5	2.317,8	689,0	875,7	325,4
1921	19.206,9	2.267,0	2.998,7	5.181,1	4.859,2	881,3	931,3	1.047,8
1922	18.012,0	2.267,0	2.941,5	6.178,6	3.105,5	1.089,3	1.231,4	582,9
1923	17.246,5	2.427,7	1.847,4	7.996,6	3.387,7	293,4	1.180,7	2.011,4
1924	18.114,2	2.420,0	1.869,0	8.191,2	3.157,6	771,5	1.191,1	807,2
1925	19.349,6	2.400,0	2.040,9	10.041,6	6.215,0	284,2	1.001,3	1.505,7
1926	18.340,1	1.793,0	2.478,5	8.016,1	2.633,6	801,1	1.431,2	95,2
1927 stycz.	17.996,9	1.768,3	2.518,5	8.647,5	2.494,6	788,2	1.267,4	51,1
" luty	17.882,0	1.769,0	2.580,6	8.715,0	2.028,8	852,5	1.540,9	250,2
" marzec	16.675,8	1.763,0	2.623,3	7.989,8	1.771,2	754,9	1.529,6	31,4
" kwiecień	17.578,4	1.763,0	2.748,9	—	—	—	1.389,3	585,9
" maj	17.442,9	1.578,0	2.842,9	7.849,3	1.610,5	843,4	1.897,5	490,0
" czerwiec	17.674,9	1.291,0	2.866,1	7.877,2	2.037,3	798,2	1.897,8	792,4
" lipiec	17.844,3	1.171,0	2.903,1	7.524,6	1.411,2	652,8	2.587,4	197,8
" sierpień	17.780,9	1.117,0	2.904,6	7.275,0	1.209,2	678,2	2.553,9	426,3
" wrzesień	18.028,3	1.052,7	2.904,6	7.041,1	1.231,9	668,9	2.675,3	14,4
" październik	18.081,7	982,8	2.902,5	6.444,0	1.510,7	882,5	2.473,5	599,1
" listopad	17.984,1	880,5	2.902,9	6.231,6	1.204,8	695,1	2.599,5	269,9
" grudzień	17.992,1	783,0	2.105,9	8.800,5	1.604,5	657,3	2.066,7	1.106,7
1928 stycz.	17.380,7	691,0	12.116,9	3.519,5	896,0	659,9	2.976,7	114,5
" luty	17.370,3	589,0	12.474,1	3.291,1	761,6	568,4	3.069,5	352,2
" marzec	17.264,8	489,0	12.516,1	3.134,0	719,0	604,6	3.022,5	181,5

*) Przywilej emisji banknotów, który dawniej przysługiwał 8 bankom, poczynając od 1 lipca 1926 r., przysługiwa jedynie Banca d'Italia.

BUZDET ITALSKI

(Bilancio dello stato).

W dn. 31 marca r. b. zamknięcie rachunkowe budżetu włoskiego wykazało nadwyżkę 323 milionów lirów, wynikłą z różnicy między dochodami, które wyniosły 14.588 mil. lirów, a rozchodami, obliczonymi na 14.265 mil. lirów.

Ogólna suma długów państwowych wynosi 8.011 mil. lir.; w porównaniu z poprzednim miesiącem nastąpiło zmniejszenie, wynoszące 500 mil. lir., z czego na wycofanie biletów państwowych przypada 100 mil., zaś na amortyzację długów zagranicznych — 400 mil. Obieg pieniędzy papierowych wynosi 17.264 mil., zaś w dn. 29 lutego r. b. wyniósł on 17.270 mil.

**Baltischer Almanach
für das Jahr 1928.**

**Almanacco Baltico
per il 1928**

Raccolta di migliori informazioni riguardo la vita politica, economica e sociale della Libera Città di Danzica, Estonia, Finlandia, Lettonia, Lituania, Polonia e Svezia. In vendita presso l'Amministrazione della „Baltische Presse“.

Danzica Pfefferstadt 1.
Prezzo: 3 zloty.

**Izba Handlowa Polsko - Italska
w Warszawie**

ulätwia nawiązaniu stosunków handlowych między Polską a Italią, udziela rad i wskazywek przy zawieraniu transakcyj handlowych, dostarcza bezpłatnie informacji, dotyczących poszczególnych dziedzin życia gospodarczego Polaki oraz Italji.

Adres Izby: Warszawa, Wierzbowa 11
tel. 202-15.

Notowania średnie walut na giełdach italskich

Data	Francja	Szwajcaryja	Londyn	Berlin	Nowy Jork	Polska	Złoto
Srednio 1925	119.72	484.92	121.15	5.99	25.09	—	584.78
" 1926	83.43	500.72	125.87	6.18	25.98	—	400.2
Styczeń 1927	91.84	444.46	111.90	5.47	23.08	—	445.88
" luty	90.90	445.08	112.27	5.48	23.15	—	448.14
" marzec	86.98	427.35	107.82	5.27	22.22	—	428.63
Kwiecień	78.41	384.32	97.40	4.74	19.29	—	385.85
" maj	72.68	356.33	90.04	4.39	18.54	—	357.81
" czerwiec	70.24	344.88	87.09	4.25	17.94	203	346.07
" lipiec	71.94	352.74	89.04	4.35	18.34	207	353.27
" sierpień	72.02	354.25	89.33	4.37	18.38	207	354.68
" wrzesień	72.07	354.25	89.36	4.37	18.38	207	354.55
" październik	71.84	352.91	89.11	4.37	18.29	207	352.98
" listopad	72.18	354.18	89.52	4.38	18.37	207	354.40
" grudzień	73.26	359.84	90.83	4.45	18.60	212	358.58
Styczeń 1928	74.35	364.33	92.18	4.51	18.91	212	364.40
" luty	74.25	363.40	92.08	4.51	18.89	212	364.48
" marzec	74.50	364.56	92.28	4.53	18.98	212	365.28
" kwiecień	74.62	365.28	92.58	4.54	18.95	212	365.72

Parytet:

- 1 fr. szw. = 3.622127 lir. it.
- 1 złoty = 2.131442 .
- 1 f. szt. = 91.46542 .
- 1 dol. St. Zj. = 19.00019 .
- 1 mk. niem. = 4.626085 .

Veduta parziale della miniera „Śląsk” nell’Alta Slesia.
Widok kopalni „Śląsk” na G. Śląsku.

Partenza dei vagoncini in una miniera di carbone nell’Alta Slesia.
Ódjazd wagonetek w kopalni węgla na G. Śląsku

BOLZANO NAD GÓRNĄ ADYGĄ.

(VEDUTA DI BOLZANO SECONDO L'INCISIONE DI WERNER NEL 1750).

Ogólny widok Bolzano nad Górną Adygą według sztychu Wernera z r. 1750, odbitego w tłoczni niemieckiej w Wiedniu. Sztych ten z wyjaśnieniami przede wszystkim w języku włoskim, a dopiero potem w niemieckim, potwierdza fakt, że ludność nad Adygą była zarówno wówczas, jak i obecnie, prawie całkowicie włoska.

Niemcy stanowili tylko nieznaczny element napływowy.

Fragmeni lasu polskiego.
Veduta della foresta polacca.

CENY

Wakafizniki cen hurtowych

(podług danych Izby Handlowej w Medjolanie)

grupy towarów	Artykuły spożywcze	Wyroby włókienn.	Wyroby chemicz.	Minerały i metale	Materiały budowlane	Różne produkty roślinne	Różne wyroby przem.	Ogólne wyroby przem.	Wakafiznik	Sila na byczka 100 lirów	Wzrost nie cen w kłofie
Liczba towarów	87	18	20	23	8	7	12	125			
1813	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1922	568,80	583,07	437,25	524,15	519,75	508,21	535,80	529,35	18,84		
1923	547,54	673,28	421,64	547,78	518,48	575,93	534,58	535,78	18,87		
1924	582,38	709,87	460,10	549,51	554,41	491,21	542,99	553,51	18,08	124,8	
1925	651,10	760,95	587,63	620,56	655,21	646,95	621,40	646,21	15,50	138,0	
1926	683,38	860,36	513,36	665,03	690,76	641,86	637,01	654,41	15,29	131,0	
Styczeń 1927	635,80	545,76	549,81	612,19	661,42	611,31	626,77	602,88	16,59	135,6	
Luty	643,20	551,11	552,29	545,60	653,28	602,56	618,04	600,85	16,64	134,4	
Marzec	639,79	539,76	546,07	579,89	640,07	593,05	611,84	592,72	16,87	138,5	
Kwiecień	618,31	501,40	512,22	545,60	617,70	559,13	559,13	559,13	14,83	149,8	
Maj	590,10	474,98	497,98	503,01	601,48	535,91	570,88	556,55	18,64	149,8	
Czerwiec	557,86	446,09	470,26	48,725	539,28	490,70	549,87	509,39	19,63	147,1	
Lipiec	393,55	436,65	465,07	471,33	465,64	445,30	540,27	491,35	20,35	138,6	
Sierpień	518,17	442,65	454,77	465,16	554,42	456,56	536,62	485,48	20,20	136,8	
Wrzesień	509,41	455,75	453,37	456,29	541,19	464,89	535,40	484,58	20,87	136,5	
Paźd.	320,25	446,83	449,88	447,22	536,67	478,87	547,54	484,44	20,64	136,7	
Listopad	525,40	440,71	416,80	440,59	535,24	494,63	555,58	484,47	20,64	136,7	
Grudzień	524,69	433,51	445,11	434,57	531,85	512,93	523,84	482,78	20,71	134,5	
Styczeń 1928	540,17	436,75	451,19	433,27	531,06	511,23	573,27	489,88	20,41	134,3	
Luty	547,94	436,63	450,25	428,18	522,68	503,39	586,31	488,74	20,46	134,1	
Marzec	553,17	463,24	447,79	422	522,22	506,63	553,79	480,89	20,58	134,3	
Kwiecień	556,55	459,73	447,59	423,17	522,22	511,81	555,12	492,72	20,50	134,8	

kłóre następnie zarządzono, Senat przyjął projekt ustawy.

POŚREDNICTWO W STOSUNKACH HANDLOWYCH POLSKO-ITALSKICH.

(Transiti commerciali italo-polacchi).

Przy Banca Nazionale di Credito (Medjolan, Via T. Grossi) już od trzech lat istnieje specjalne biuro pośrednictwa handlowego, mające na celu ułatwienie nawiązywania stosunków handlowych pomiędzy producentami włoskimi a nabywcami zagranicznymi.

Zapytania i oferty importerów oraz eksporterów włoskich, otrzymywane przez Bank, kierowane są do t. zw. biura badań i rozwoju [sekcja włosko-italijska pośrednictwa handlowego], które ze swej strony za pośrednictwem banków siostrzanych i korespondentów, zbierają informacje co do firm, które mogłyby zainteresować się wyżej wspomnianymi ofertami i zapytaniami.

Dane te komunikowane są firmom zainteresowanym.

Bank zorganizował na Międzynarodowych Targach w Medjolanie specjalny pokaz statystyczny i fotograficzny oraz biuro dla pośredniczy handlowych i kantor wymiany pieniędzy dla firm wystawiających i zwiędzających gości.

BEZPŁATNE WIZY NA X MIĘDZY-NARODOWE TARGI W PADWIE.

(Visti gratuiti per i visitatori della X Fiera di Padova).

W związku z tradycyjną uroczystością św. Antoniego odbędzie się między 10 a 25 czerwca Międzynarodowe Targi w Padwie.

Osoby, które zechcą odwiedzić Targi i przedstawić odpowiednie legitymacje, wydawane przez Komitet Organizacyjny [Padova, Palazzo della Borsa] otrzymują w Konsulacie Włoskim bezpłatną wizę paszportową.

UKAZAŁA SIĘ

w druku praca

A. Menotti Corvi'ego

p. t.

Bilans pięcioletnia ery faszystowskiej

Cena zł. 2,50

Do nabycia

w Administracji Wydawnictwa

„POLONIA-ITALIA”

Warszawa, Wawrzynowa 11

oraz we wszystkich księgarniach

KOMUNIKACJE

KOMUNIKACJA MORSKA MIĘDZY POLSKA A ITALJA.

(Comunicazione marittima fra la Polonia e l'Italia).

W kwietniu b. r. przybył szczęśliwie do Wenecji, mimo wielkich burz, okręt polski „Poznań”, przywożąc ładunek cukru. Po wylądowaniu go w Wenecji, „Poznań” miał odprząć do Afryki Północnej po ładunek fosfatu, dzięki jednak znalezieniu ładunku ryżu w Tryście, przeznaczonego dla łuszczeni w Gdyni, zawinął do portu tryestyńskiego, gdzie załadował oprócz ryżu również nieco „drobnicy” (likier, wino i t. d.). Należy zaznaczyć, że pojawienie się polskiego okrętu na Adriatyku — pierwszego od wieku stłaku pod polską banderą — zostało przyjęte przez włoską opinię z wielkim zainteresowaniem i sympatią. Prasa włoska poświęciła przybyciu „Poznania” i w związku z tem zagadnieniem „nowej drogi połączenia handlowego Italji z Polską” szereg artykułów. Wypada uznać za całkownie możliwe użycie szlaku morskiego Gdynia - Tryjest - Wenecja i Firme dla celów polskiego eksportu niektórych surowców, zwłaszcza, że przy pewnym wysiłku nie wydaje się trudne zdobyć w Italji frachtów powrotnych, jak w danym wypadku, ryżu.

RÓŻNE

MUSOLINI PRZEPOWIADA ITALII WSPANIAŁĄ PRZYSZŁOŚĆ.

(Musolini predice all'Italia un magnifico avvenire).

Niedawno na posiedzeniu Senatu podczas dyskusji nad projektem ustawy, dotyczącej reformy wyborczej, zabrał głos Mussolini, zaznaczając m. in.:

Projekt ustawy w sprawie reformy wyborczej nie jest bynajmniej narzędziem dla nadawia parlamentowi jednolitego zabarwienia. Projekt ustawy ma swe uzasadnienie w uznaniu syndykatów jako organów prawa publicznego, co oznacza, że syndykat nie jest poza państwem, nie jest przeciwko państwu, lecz jest uznany przez państwo, i przez to samo reprezentuje wszystkie warstwy społeczne. W końcu przemówienia Mussolini oświadczył, że łatwo jest dziś przewidzieć, jak wspaniała przyszłość czeka Italję. W okresie najbliższych 50 lat, zwłaszcza, jeżeli trwać będzie zgoda między obywatelami i jeżeli państwo będzie nadal arbitrem w sprawach politycznych i społecznych, jeżeli wszystko będzie w państwie i nie poza państwem.

Przemówienie premiera przyjęte było długotrwałymi oklaskami. W głosowaniu,

KRONIKA KULTURALNA — RASSEGNA CULTURALE

La DANTE ALIGHIERI di VARSAVIA.
(Towarzystwo „Dante Alighieri” w Warszawie).

Questa sezione della „Dante Alighieri” va sempre più sviluppando la sua attività nel campo dei rapporti culturali italo-polacchi.

Essa ha, fra l'altro, organizzato recentemente un ciclo di conferenze con proiezioni sull'arte italiana, tenute dal Prof. St. Noskowski, conferenze che hanno incontrato lo schietto favore del numeroso uditorio.

La sezione ha una biblioteca di qualche centinaio di volumi, aperta al pubblico, mantiene dei corsi per l'insegnamento dell'italiano e raccoglie inoltre in trattamenti periodici, membri e simpatizzanti.

Ettualmente alla Presidenza della Sezione il Principe Vladimiro Czetyrtyński dalla cui attività molto si attende il già fiorente sodalizio a cui non manca il valido appoggio della R. Legazione d'Italia.

LA LETTERATURA POLACCA IN UNA CONFERENZA DI S. KULCZYCKI.

(Odczyt p. Z. Kulczyckiego o literaturze polskiej).

„Roma nella letteratura polacca” è stato il tema che Sigismondo Kulczycki ha trattato sotto gli auspici dell'Associazione „Italia e Polonia” nella Sala Capizucchi. L'eleto uditorio che graminava la sala ha ascoltato con vivo interesse la bella conferenza che il Kulczycki ha svolto con parola calda e spontanea. Egli ha ricercato tutte le ragioni storiche per le quali fin dalle origini medievali la letteratura polacca è imbevuta di latinità, ha parlato dei grandi umanisti polacchi, non inferiori talvolta ai nostri per l'eleganza classica delle loro opere, ha ricordato lo splendido cinquecentesco della corte di Sigismondo I e di Bona Sforza che aveva trasformato Cracovia in una città italiana.

Entrando poi a trattare del punto fondamentale del tema ha voluto spiegare la predilezione che i moderni grandi scrittori polacchi da Krasiński a Wyspiański e a Sienkiewicz hanno dimostrato per la Roma imperiale.

Questa letteratura si inizia con l'infelice insurrezione polacca del 1831, quando un senso di disperazione parve impadronirsi del popolo sventurato. Venne così a crearsi un messianismo polacco, nel quale le feroci persecuzioni russe contro i cattolici polacchi; parvero rinnovare il tempo dei martiri cristiani. La Polonia, come Cristo, soffriva per la redenzione di tutti i popoli, e un giorno miracolosamente sarebbe avvenuta la sua resurrezione.

Allora di fronte al martirio polacco la Russia apparve come la Roma neroniana. Così si spiega il significato intrinseco del „Quo Vadis” così l'Iridione di Krasiński che si svolge ai tempi di Eliogabalo, e

forse a tali influenze letterarie non sfuggì Arrigo Boito figlio di una polacca.

La conferenza del Kulczycki è stata coronata da un grande e sincero applauso.

ODCZYT PROF. PIETRO MISCIATELLI.

(La conferenza del prof. Misciatelli).

Il 11 maja w auli uniwersytetu warszawskiego odbył się pierwszy z zapowiadzanego cyklu odczyt prof. margrabiego Misciatelli, conferencier en mission Institutu Carnegie p. t. „Sienne—miasto Madonny”. Powiat prelegenta w imieniu rektora i uniwersytetu prof. M. Handelsman, po czym imieniem Tow. „Dante Alighieri” przemówił wice-prezes radca M. S. Z. p. W. Günther.

Wobec licznie zgromadzonej publiczności ze ster dyplomatycznych, naukowych i towarzyskich stolicy, prelegent omówił w sposób pełen erudycji stosunki kulturalne polsko-włoskie, następnie, przedstawiając ogólny stan polityczny republik - miast italskich w początkach XIII wieku, przeszedł do historii rozwoju kulturalnego, naukowo-artystycznego, życia religijnego, obywatelskiego i znaczenia Sienno - miasta Madonny. Nazwa „Miasto Madonny” — „Civitas Virginis” — została przyjęta przez obywateli sienieńskich w początkach XII wieku, kiedy to zwycięską wojnę z florentczykami przypisał sienneńczykowi łasc Madonny. Od tej pory kult Madonny w Sienne był z pięctwem przekazywany pokoleniom.

Niezwykle ciekawą wypowiedzianą piękna francuszczyzna odczyt powyższy spotkał się z gorącym uznaniem słuchaczy. Następnym odczyt prof. P. Misciatelli w tejże auli i również o godz. 8-iej wiecz. odbył się dn. 14 maja na temat: „Miłość mistyczna Dante - Beatryce”.

PAMECI FRANCESCA NULLO.

(In onore di Francesco Nullo).

Staraniem zarządu Koła polskiego w Medjolanie odbył się w gronie polskiej kolonii i italskich przyjaciół Polski odczyt, poświęcony pamięci wojownika o wolność Polski, Franciszka Nullo. Następnego dnia wybrała się do Bergamo, miasta rodzinnego Nullo, delegacja polska z p. Kosowskim, prezesem zarządu Koła polskiego oraz konsulem polskim w Medjolanie na czele, p. dr. Otto Hubickim. Po złożeniu pięknego wiensza u stóp pomnika Franciszka Nullo, delegacja udała się do prefektury Nullo, gdzie właśnie odbywało się doroczne posiedzenie miejscowej Associazione Combattenti, w obecności podsekretarza stanu Suarda. Okoliczność ta nadała wystąpieniu polskiemu specjalne znaczenie, albowiem p. Suardo na powitanie delegacji polskiej wygłosił mowę, w której w gorących słowach podkreślił historyczne tradycje polskie, nświecone w walce o wolność i niepodległość oraz wskazał na historyczną rolę Polski, jako walecznego obrońcy Europy przeciwko najazdom ze

Wschodu. Po przemówieniu, zakończonym żywą demonstracją wzajemnych sympatii polsko-italskich, delegacja polska przyłączyła się do obchodu italskiego, która po drodze do pomnika poległych oddała hołd Franciszkowi Nullo, okrajając jego pomnik, na którym widniał wieńiec polski.

STALA KATEDRA LITERATURY POLSKIEJ NA UNIwersYTECIE W RZYMIE.

(Una cattedra permanente della letteratura polacca all'Università di Roma).

Bezpośrednio dodatnie rezultaty wizyty ministra Zaleskiego w Rzymie dają się już odczuwać we wzmożonym zainteresowaniu Polską w Italji. Jednym z pierwszych tego objawów jest postanowienie rządu italskiego utworzenia stałej katedry literatury polskiej na uniwersytecie w Rzymie. Decyzja w tej mierze już zapadła, a w związku z nią brana jest pod uwagę kandydatura Jana Marwega, profesora uniwersytetu padewskiego, który dał się poznać jako szczerzy przyjaciel Polaków i gruntowny znawca spraw polskich oraz literatury polskiej.

Profesor Marweg miał niedawno w Rzymie odczyt o wybitnych Polakach, którzy studiowali na wszechnicy padewskiej. Odczyt ten wzbudził ogólnie zainteresowanie i ujawnił wiele nieznanych dotychczas szczegółów, dowodząc głębokiej znajomości naszej historii ze strony prof. Marwega.

KURS LITERATURY POLSKIEJ NA UNIwersYTECIE WE FLORENCJI.

(Un corso della letteratura polacca all'Università di Firenze).

P. Oskar Tłuchowski, doktor humanistyki uniwersytetu florenckiego, autor szeregu rozpraw i studiów o literaturze polskiej, ogłaszanych po italsku, rozpoczął we Florencji kurs wykładów o romantyzmie polskim. Na następny wykładzie było około 70 osób. Program kursu przewiduje 8 wykładów do końca maja. W ten sposób w bieży. roku akademickim odbywają się wykłady o literaturze polskiej na 4 italskich uniwersytetach (Rzym, Neapol, Padwa, Florencia), w Turynie zaś zakończył się właśnie prywatny kurs języka polskiego.

ITALSKI TEATR MARJONETEK.

(Il teatro italiano dei Piccoli).

Niebawom odwiedził Polskę italski teatr marjonetek „Teatro dei Piccoli”, głośny od szeregu lat na obydwu półkulach i wszędzie cieszący się zażaloznym uznaniem. Kierownictwo spoczywa w rękach dra Vittorio Padraeca, który doprowadził ten teatr do najwyższego poziomu artystycznego. Teatr ten uważany jest za najlepszy teatr marjonetek w Europie. Jego osobliwość polega na niezwyklej ruchliwości lalek i wyrazistości ich

masek. Na repertuar tego teatru składają się opery, operetki, bajki z ilustracjami muzycznymi, utwory dramatyczne, sketche i farsy, numery kabaretowe i t. p. Poszczególne arje wykonywane są przez pierwszorzędnych śpiewaków i śpiewaczki, rekrutujących się z solistów i solistek medjołańskich „La Scali”, londyńskiego „Covent Garden”, madryckiego „Opera Reale” i rzymskiego „Teatro Costanzi”. Łąki odzwierają najbardziej skompliko-

wane ruchy taneczne, budzące wszędzie dla ich doskonałości rytmicznej i pomysłowości poszczególne sceny szczyry podziw. Teatr ten rozporządza 500 lalkami oraz 26 silami artystycznymi i technicznymi. Przedstawienie, jakie odbyły się ostatnio w Londynie, w Niemczech, w krajach północnych, w New Yorku i t. p. cieszyły się niezwykłym powodzeniem.

POLONICA W ITALII

W ostatnim zeszycie „Revista della Letteratura Slave” w dziale polskim znajdujemy dwie poezje Wierzyńskiego („Czarny Książę” i „Lato”) w przekładzie Damianiego, nowelę Steniewiczowa w tłumaczeniu E. de Andreis, szkic o Kadencie Bandrowskim i przekład dwóch fragmentów z jego „Miasta mojej matki”, dokonany przez Damianiego.

NOTATKI BIBLIOGRAFICZNE.—NOTIZIE BIBLIOGRAFICHE.

PUBLIKACJA MINISTRA GOSPODARSTWA KRAJOWEGO GIUSEPPE BELLUZZO

(Una pubblicazione del Ministro dell'Economia Nazionale Giuseppe Belluzzo).

Ukazała się w druku niezmiernie interesująca praca Ministra Gospodarstwa Narodowego, Giuseppe Belluzzo, p. t. „Gospodarka Faszystowska” (Economia Fascista), wydana w Rzymie przez księgarnię „Del Littorio”, stanowiąca doniosły dokument dla oceny gospodarki rządów faszystowskich oraz dająca możność zorientowania się w poczynaniach i programie gospodarczym obecnego rządu. We wstępie, napisanym niezmiernie żywo przez Benita Mussoliniego, została naszkicowana charakterystyka Belluzzo i jego działalności nie tylko jako męża stanu, lecz również jako wybitnego znawcy zagadnień praktycznych oraz spraw technicznych w zakresie przemysłu. Świadczy o tym wydana przez niego świetna praca o turbinach, która została przetłumaczona na język angielski. Stanowi ona jedyną w swoim rodzaju publikację, w sposób wyczerpujący traktującą o turbinach.

Wydana obecnie wspomniana wyżej publikacja o gospodarce faszystowskiej zawiera szereg niezmiernie ciekawych i ciekawych przemówień Ministra Belluzzo, wygłoszonych w latach 1925/27 przy różnych okolicznościach i dotyczących najważniejszych zagadnień życia gospodarczego Italii, jakie w ostatnich czasach wysunęły się na pierwszy plan. Jest w nich mowa o polityce leńnej rządu włoskiego, o samowystarczalności w zakresie plodów rolnych, o traktacie handlowym włosko-niemieckim z roku 1924 i jego wpływie na życie gospodarcze Italii (przemówienie, wygłoszone w parlamencie w grudniu 1925 r. jeszcze dziś zasługujące na uwagę), o zadaniach Najwyższej Rady Gospodarczej, o nauce i produkcji, o uświatach i poczynaniach rządu faszystowskiego w kierunku zapewnienia Italii jaknajwiększej samowystarczalności gospodarczej, o środkach poprawy bilansu handlowego, o walce zbożowej, „battaglia del grano”, o unifikacji ustawodawstwa górniczego, o rewolucji lira, o nowych możliwościach rozwoju gospodarczego i t. p.

Praca Ministra Belluzzo stanowi cenne źródło informacji o życiu gospodarczym współczesnej Italii i jednocześnie

świadczy o niezmiernie szerokiej skali zainteresowań autora na polu gospodarczym oraz o głębokim znawstwie zagadnień z zakresu swego resortu.

L. P.

BALTISCHER ALMANACH FÜR DAS JAHR 1928. I. JAHRRANG. DANZIG 1928. STR. 128.

Częste i w niezmiernie szybkim tempie dokonywane się zmiany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym poszczególnych państw w chwili obecnej uzasadniają potrzebę wydawania publikacji periodycznych, w których co pewien czas byłyby gromadzone najnowsze dane z najważniejszych dziedzin ich życia państwowego i społeczno-gospodarczego. Oczywiście, publikacje te o tyle są pożyteczne, o ile zawarte w nich informacje podawane są w sposób dokładny i obiektywny. Ich praktyczna wartość szczególnie potęguje się w odniesieniu do państw nowopowstałych, o których wiadomości ze względu na małą dostępność ich języka narodowego tylko dorywcze docierają do szerokiego ogółu. Ukazanie się publikacji „Baltischer Almanach”, w którym zgromadzone są najważniejsze dane o państwach, opartych o Morze Bałtyckie, powitać należy z żywym zadowoleniem. Jest to podręczna książka o dużej wartości praktycznej, gdyż o każdym z państw bałtyckich zawiera najważniejsze informacje, których przyswojenie sobie jest niezbędne dla każdego, kto nie tylko praktycznie chce nawiązać z tymi krajami kontakt, lecz również orientować się w ich zagadnieniach politycznych, gospodarczych i społecznych. Uwzględnione są kraje następujące: W. M. Gdańsk, Estonia, Finlandja, Łotwa, Litwa, Polska i Szwecja.

Nowe to wydawnictwo, odznaczające się b. estetyczną szatą i przejrzystością układu, polecamy uwadze wszystkich osób, interesujących się krajami bałtyckimi zarówno praktycznie, jak i ze stanowiska teoretycznego.

—p—

PUBLIKACJA O MIĘDZYNARODOWYM KONGRESIE NAUKOWEJ ORGANIZACJI PRACY.

Niebawem ma ukazać się w druku zbiór aktów III Międzynarodowego Kongresu Naukowej Organizacji Pracy, któ-

ry odbył się w Rzymie w m. wrześniu r. ub.

Wydawnictwo to, obejmujące trzy wielkie tomy objętości ok. 1500 str. i zawierające przeszło 200 ilustracji, stanowi najcenniejszy zbiór dokumentów z dziedziny naukowej organizacji pracy, jaki się dotychczas ukazał w druku. Obejmuje ono między innymi 190 nadzwyczaj interesujących memorjów, zgłoszonych przez przedstawicieli wszystkich krajów, dotyczących wszystkich dziedzin produkcji, oraz stenogramy dyskusji, jakie były prowadzone na posiedzeniach.

Cena trzech tomów, do których załączone jest również streszczenie w języku włoskim sprawozdań delegatów innych krajów, wynosi Lit. 100, koszt zaś przekładki — Lit. 20.

Zamówienia kierować należy pod adresem ENIOS, Piazza Venezia 11, Rzym.

KATALOG PRASOWY „PARA”

(Il catalogo della Stampa „Par”).

Ukazał się czwarty rocznik Katalogu Prasowego „Para”, obejmujący wykaz wszystkich pism w Polsce oraz pracy polskiej poza granicami Rzeczypospolitej. Podzielony w części oficjalnej na sześć części, wykazuje w pierwszej wszystkie czasopisma w Polsce według województw, w drugiej prasę polską na wywództwie, w trzeciej wszystkie pisma w porządku alfabetycznym według nazw, w czwartej daje nam Katalog Prasowy Para wykaz miejscowości w Polsce z liczbą mieszkańców ponad 3.000, w piątej wykaz pism zawodowych a raczej specjalnych. W szóstej wreszcie części znajdują pisma obcojęzyczne. Dalej zamieszczono ogłoszenia dużej ilości pism, a potem ciekawą „Mapę Gazetową”, na której uwidoczniło się te wszystkie miejscowości, w których wychodzą jakiegokolwiek czasopisma. Największą liczbę takich miejscowości zauważamy w województwach zachodnich, mniejszą w województwach środkowych, a szczerpają wciąż jeszcze na wschodzie.

Katalog obejmuje ogółem 1933 pisma, z których przypada na wydawnictwa polskie 1630, niemieckie 118, żydowskie 89, ukraińskie 58, białoruskie 5, angielskie 4, francuskie, litewskie i rosyjskie po 3, oraz jedno włoskie. Z ogólnej tej liczby przy-

pada na większe miasta: Warszawę 410, Łwów 165, Poznań 157, Kraków 147, Wilno 66, Łódź 59, Katowice 54 i t. d.

Zeza materiałem statystycznym, Katalog Prasowy „Para” przynosi szczegółowe informacje o poszczególnych wydawnictwach periodycznych jak: kierunek pisma, rozmiary tegeż, ceny ogłoszeń, reklam i t. d.

Całość, przedstawiająca się bardzo

estetycznie, opracowana jest nader starannie, dlatego też Katalog jest cennym nabytkiem w rękach wszystkich kupców i przemysłowców, korzystających z reklamy gazetowej Katalog Prasowy „Para” nabyć można we wszystkich księgarniach oraz w oddziałach „Para” w Warszawie, Krakowie, Katowicach, Bydgoszczy i Toruniu, wreszcie w Centrali „Para” w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 1.

Dość przy tej sposobności należy, że Biuro Ogłoszeń „Par” jest wydawcą „Echa Powszechnej Wystawy Krajowej”, która odbędzie się w Poznaniu w roku 1929, oraz czasopism zawodowych: Powszechna Gazeta Fryzjerska, Przegląd Krawiecki, Przegląd Stolarski, Warsztat Metalowy i Gazeta Malarska.

PRZEGLĄD PRASY POLSKIEJ I ITALSKIEJ.

(RESOCONTI DELLA STAMPA POLACCA ED ITALIANA).

LO SVILUPPO DELLE RELAZIONI COMMERCIALI ITALO-POLACCHE.

(Rozwój stosunków handlowych italsko-polskich).

(Milano nel Mondo del 27 Maggio 1928).

Lo sviluppo delle relazioni commerciali italo-polacche è provato chiaramente dalle seguenti cifre:

L'importazione dall'Italia in Polonia di 25.000 tonn. nell'anno 1922 e salita a più di 50.000 tonn. nell'anno 1927 ossia di 15 mil. Frs nel 1922 a 50 mil. Frs nel 1927.

L'esportazione dalla Polonia in Italia di 50.000 tonn. nell'anno 1922 e salita a quasi 1.200.000 tonn. nell'anno 1927 ossia di 2,5 mil. Frs. nel 192 a 30 mil. Frs nel 1927 fra le quali più di un milione di tonnellate di carbone fossile.

Nella parte delle importazioni dall'Italia nell'anno scorso i prodotti alimentari hanno aumentato da 30.000 tonn a 40.000 tonn., gli agrumi da 15.000 a 25.000 tonn. mentre che i materiali da costruzione, i metalli e prodotti metallurgici e le macchine hanno aumentato considerevolmente.

Benché le voci più importanti rimangono gli agrumi, i prodotti coloniali (caffè, caffè, tè, cacao) il tabacco, frutta meridionale (arancie, limoni), frutta seche (noci, castagne, pistacchi, mandorle) il riso ed altri prodotti alimentari (vino, formaggi, conserve), i quali insieme co-

stituiscono oltre il 40%, risaltano sempre di più le voci relative all'importazione di prodotti dell'industria metallurgia, meccanica (automobili, vagoni) dell'industria chimica ed altri articoli industriali (seta, seta artificiale 35%) provenienti da diverse regioni italiane, ma per la maggior parte della Lombardia, Liguria, Toscana e Piemonte.

Nella parte delle esportazioni della Polonia l'articolo il più importante rimane il carbon fossile (con una media di 100 mila tonnellate al mese) più del 50% del valore totale dell'esportazione (e in questa voce che mostra il più grande aumento e cioè di 985.000 tonn nel 1926 a più di 1.000.000 tonn. nel 1928) seguito dai metalli e prodotti metallurgici, dai prodotti del petrolio, dai prodotti agricoli (semenze, fagioli, patate) prodotti delle industrie agricole (zucchero, liquori) dai legnami (legno compensato, assicelle, doghe e diversi articoli industriali).

Contribuisce a queste esportazioni prima di tutti l'Alta Slesia la quale mediante le esportazioni di carbone, quasi esclusivamente di provenienza delle miniere della Slesia anziché coi prodotti metallurgici (acciaio per utensili, molli, lamiere, tubi idraulici, articoli di zinco) copre la maggior parte delle esportazioni polacche, poi la Galicia Orientale coi prodotti di petrolio, prodotti agricoli (semenze, uova), legno, la Poesania coi prodotti dell'industria agricola (fecole di patate, amido, zucchero).

Nel Padiglione Polacca troviamo un po di tutti questi articoli e di tutte queste industrie; oltre gli esponenti dei monopoli dello Slatto: spirito, sale e tabacco (in larga parte importato dall'Italia) vediamo un ricco assortimento dei prodotti agricoli (semenze, specialmente di barbabietole, luppolo, ecc.) campioni di carbone fossile, di legno compensato, ecc. campioni di vari prodotti industriali (candele, profumerie, porcellana) prodotti dell'industria popolare (tappeti (kilimi), decorazioni (batik, stoffe) oltre che una ricca collezione di materiale grafico relativo ai monopoli, alla silvicoltura, all'industria dello zucchero. Meritano anche di essere menzionati i giocattoli, prodotti dai prigionieri.

La costruzione del padiglione polacco, la mostra di quest'anno alla quale sono intervenute oltre i Monopoli e gli enti governativi, anche le grandi Fiere polacche, quella di Poznań e di Leopoli e una serie di ditte private, dimostra l'interessamento della Polonia per la grande manifestazione italiana, mentre la frequenza dei visitatori al Padiglione della Polonia comprova come gli italiani si interessano alle dimostrazioni economiche della nazione amica. In questo modo fra i due Paesi si sviluppano le loro storiche relazioni culturali e commerciali, per il cui sviluppo la Fiera di Milano offre un così ampio e propizio terreno.

DOKUMENTY IZBY

Walne Zgromadzenie Izby Handlowej
Polsko - Italskiej,

Przy bardzo licznym udziale członków w dn. 30 maja odbyło się dziewiąte doroczne Walne Zgromadzenie Izby Handlowej Polsko - Italskiej, w którym oficjalne czynnikami były reprezentowane ze strony italskiej przez pp.: posła G. C. Maioni oraz Radcę Handlowego Poselstwa Italskiego w Warszawie, Dr. A. Menotti Corvi, ze strony polskiej: przez naczelnika wydziału Europy połudn. M. S. Z., Dr. Władysława Günthera i Radcę M. S. Z. Zdz. Szczerbińskiego oraz p. B. Gagatnickiego, Radcę M. P. i H.

ATTI CAMERALI

L'Assamblea Generale dei soci della
Camera di Commercio Polacco - Italiana.

Il 30 maggio u. s. ebbe luogo la nona Assemblée Generale dei Soci della Camera di Commercio Polacco - Italiana. Un numero considerevole di assistenti prese parte alla seduta. Il Governo Italiano vi era rappresentato da S. E. il Ministro G. C. Maioni e dal dott. A. Menotti Corvi, Addetto Commerciale alla R. Legazione d'Italia in Varsavia; il Ministero degli Affari Esteri polacco dal dott. Władysława Günther, Capo della Sezione Meridionale e dal Consigliere Zdz.

Posiedzenie zagał Prezes Izby, Ks. Franciszek Radziwiłł i zaprosił do objęcia przewodnictwa honorowego p. Posta Maioni.

Pierwszy zabrał głos Ks. Radziwiłł, który, po-wiedziało, co następuje:

Mam zaszczyt otworzyć posiedzenie Walnego Zgromadzenia Izby Handlowej Polsko - Italskiej.

Przedewszystkiem niech mi wolno będzie przy-witać dostojnego gościa w osobie Jego Ekscelencji — Pana Ministra Maioni.

Jesteśmy netylko zaszczytzeni, że Wasza Ekscelencja raczy brać udział w naszych obradach, lecz jeste-my również serdecznie uradowani, że gościmy wśród nas przedstawiciela tego kraju, który jest ko-lebką naszej kultury, i z którego do dnia dzisiejsze-go czerpiemy pełną pierśią siły duchowe, kraju, który od blisko 1000 lat daje nam ciągle dowody zrozumienia i miłości. Ze wspomnę tylko, że to była Italja, która pierwsza, gdy przed laty toczył się bój o boha-terski Lwów, pośpieszyła z czynną pomocą. Po odzyskaniu niepodległości zostały między Polską a Italją natychmiast nawiązane nader serdeczne stosunki, które stale się potęgują, czego dobitnym wyrazem jest wizyta naszego Ministra Spraw Zagranicznych w Rzy-mie, w czasie której zarówno Król, jak i Szeł Rząd oraz Naród Italski mieli sposobność dać wyraz swym uczuciom przyjaźni i serdecznej życzliwości względem Polski.

I tutaj niech mi wolno będzie przytoczyć słowa Waszej Ekscelencji P. Ministrze Maioni, łaskawie skreślone dla naszego organu „Polonia - Italia”. Między innymi powiedziałła Wasza Ekscelencja, iż wzmo-żenie stosunków na polu gospodarczem, skuteczenie dopomaga do rozwoju stosunków politycznych. „W ten sposób — stwierdził p. Minister — zostaje osiągnięty cel, któremu poświęcam wszystkie swe siły — ku obopólnemu pożytkowi obydwu narodów.”

Za tak szczere i trafne ujęcie sprawy zblżenia politycznego i gospodarczego polsko - italskiego poz-walam sobie w imieniu Izby złożyć serdeczne podziękowanie p. Ministrowi Maioni, którego wybitne zasługi w tej dziedzinie są dobrze znane i zostały na-leżycie ocenione zarówno w Polsce, jak i w Italji. Udzielone ostatnio wysokie odznaczenie w Italji p. Ministrowi Maioni stanowi najwzmowniejszy dowód, jak wysoko ceniona jest w Rzymie działalność dyploma-tyczna J. E. i jak dużą wagę przywiązuje się do jej rezultatów. Przytoczone przez chwilę słowa p. Mi-nistra Maioni będą dla nas stanowiący silny bodziec do dalszych naszych poczynań i wysiłków w kierunku trwałszego jeszcze zacięśnienia węzłów przyjaźni między naszymi ojczyznami.

Miło mi jest stwierdzić, że również nasz Minister Spraw Zagranicznych oceniając doniosłość rozwoju stosunków politycznych i gospodarczych między Pol-ską a Italją, dał zrozumienia tego wyraz w swem oświadczeniu, również łaskawie skreślonym dla naszego organu, w którym między innymi powiedział, co następuje: „stale wzmagające się wzajemne zainte-rowsowanie w Polsce i w Italji zarówno wszelkimi prze-jawami życia kulturalnego, jak i gospodarczego, uza-sadnione wielowiekową tradycją historyczną — na-

Szczerbiński; il Ministero dell'Industria e del Com-mercio polacco dal Consigliere B. Gagatnicki.

Il Presidente della Camera, Principe Francesco Radziwiłł, dopo aver aperta la seduta, invitò il Mi-nistro Maioni alla presidenza.

Il Principe Francesco Radziwiłł prese per primo la parola e disse:

„Ho l'onore di aprire l'Assemblea Generale An-nuale della Camera di Commercio polacco - italiana.

Mi si conceda anzitutto di porgere il mio saluto all'illustre ospite, nella persona di S. E. il Ministro Maioni.

Noi siamo non solo onorati che l'E. V. si compiacca di prender parte alla nostra seduta, ma anche profondamente lieti di ospitare fra noi il rappresen-tante del paese che è la culla della nostra coltura e da cui noi attingiamo di continuo, e largamente, energie spirituali, del paese che, da circa un millennio, ci dà ininterrotte prove di comprensione e di cordialità.

Basterà per ciò rammentare che al tempo delle nostre lotte per l'eroica Leopoli, l'Italia fu la prima ad intervenire attivamente a nostro favore.

Riconquistata la nostra indipendenza, fra la Po-lonia e l'Italia si sono subito stretti cordiali rapporti che si vanno intensificando di continuo.

Di ciò è prova recente la visita del nostro Mini-stro degli Affari Esteri a Roma, durante la quale tanto il Re quanto il Capo del Governo e la Nazione Italiana tutta hanno avuti modo di esprimere i loro sentimenti di amicizia e di cordialità sincera verso la Polonia.

Mi sia qui permesso riportare le parole che l'E. V. ha ben voluto scrivere per il nostro organo „Polonia - Italia”, parole fra le quali l'E. V. disse: „La partecipazione della Polonia per la seconda volta alla Fiera di Milano e nel proprio padiglione, costituisce una prova dello sviluppo delle relazioni commerciali fra questo ed il mio paese. Io sono particolarmente lieto di constatarlo, anche perché tale intensificazione nel campo economico reca il più efficace contributo a quella politica.” E l'E. V. aggiunse: „Così viene rag-giunto lo scopo al quale dedico tutte le mie forze nell'interesse reciproco delle due Nazioni”.

Per questo concetto, così giusto e sincero, della questione del riavvicinamento economico - politico polacco - italiano, a nome della Camera, mi permetto presentare ringraziamenti sinceri al Ministro Maioni, i cui eminenti meriti in tale campo sono ben co-nosciuti e sono stati apprezzati a dovere tanto in Po-lonia quanto in Italia.

L'alta decorazione concessa recentemente dal Go-verno italiano al Ministro Maioni costituisce la più eloquente prova del come sia apprezzata a Roma l'attività diplomatica di S. E. e quale grande impor-tanza si dia ai suoi risultati.

Le parole del Ministro Maioni teste citate, sa-ranno per noi un forte incitamento alle nostre inizia-tive future ed ai nostri sforzi diretti all'ulteriore svi-luppo dei vincoli d'amicizia che legano le nostre patrie.

pawa wiarą w świetne możliwości rozwoju stosunków kulturalnych i gospodarczych polsko-italijskich".

Nie mogę na tem miejscu nie wspomnieć o niezapomnianych, wybitnych zasługach p. Dr. A. Menotti Corvi, Radycy Handlowego Kr. Poselstwa Italjskiego. Jego wysiłkom i niezmordowanej pracy zawdzięczamy powstanie naszej instytucji i jej rozkwit. Liczne jego prace, obrazujące rozwój gospodarczy Polski oraz Italji, cały poczet odczytów, wygłoszonych w różnych środowiskach Polski, mnóstwo artykułów i enuncjacyj na łamach prasy polskiej oraz italjskiej i t. p. oto w dwóch słowach obraz jego prawie dziesięcioletniej działalności na polu zblżenia gospodarczego polsko-italjskiego która pozwoliła szerokim sferom obydwu społeczeństw poznać nasze kraje i tem samem w znacznej mierze ułatwiła ściślejszą współpracę na polu ekonomicznem. Jednym z najdonioślejszych przejawów jego owocnej działalności i spraw bezpośrednio nas dotyczących jest powołanie do życia z jego inicjatywy organu Izby „Polonia-Italia”, coraz pomyślniej rozwijającego się, oraz wybudowanie pawilonu polskiego na Targach Medjolańskich, stanowiące widomy znak szybko postępującego naprzód rozwoju stosunków gospodarczych między Polską a Italją.

Wybitne te zasługi p. Dr. A. Menotti Corvi, które zostały dokładnie ocenione przez całe społeczeństwo polskie, dają mi powód do wyrażenia najgłębszego uznania dla jego nieustającej działalności i podziękowania najserdeczniejszego za wielki trud, położony dla dzieła przyjaźni polsko-italjskiej.

W tych warunkach oczywiście zadanie Izby Handlowej Polsko-Italjskiej jest znacznie ułatwione. Jednocześnie — służenie jej celom jest niezmiernie wdzięczne: w ślad bowiem niezatartych, tradycyjnych węzłów na polu kulturalnem — dążymy do zadziergnięcia coraz to nowych kontaktów w zakresie gospodarczym.

Do tego celu dążymy i zadaniu temu poświęcimy nie tylko całą naszą energję, ale i cały ogień serc naszych — w tem przekonaniu, że pełnimy najlepszą służbę, z której powstanie zarówno prawdziwa korzyść dla naszej Ojczyzny — jak i dla Italji".

Po przemówieniu Ks. Radziwiła zabrał głos Poseł Maioni, który przedewszystkiem podziękował za uprzejme i pochlebne wyrazy, skierowane pod jego adresem przez p. Prezesa Izby. Ceni On wysoce obecności przedstawicieli Ministerstwa Spraw Zagranicznych w osobach pp. Günthera, naczelnika wydziału Europy południowej i p. Szczerbińskiego, Referenta dla spraw italjskich oraz przedstawiciela Ministerstwa Przemysłu i Handlu p. Gagatnickiego. Ich obecność stanowi wyraźny dowód zainteresowania się Rządu polskiego działalnością Izby, a więc i gospodarczymi stosunkami między Italją a Polską. P. Poseł oświadczył, iż uważa Izbę oraz jej organy za dzielnych współpracowników w pełnieniu jego misji w Polsce. Potwierdza swoje oświadczenie, zacytowane przez Prezesa, i które zostało opublikowane w organie Izby w sprawie wzajemnego porozumienia i stosunków handlowych między Polską a Italją, które uważa za równoległe ze stosunkami politycznymi i zależne jed-

Con piacere constato anche che il nostro Ministero degli Affari Esteri apprezzando giustamente l'importanza dello sviluppo dei rapporti economici e politici tra la Polonia e l'Italia, di questo sentimento ha dato prova nella dichiarazione fatta anch'essa al nostro organo nella quale dice fra l'altro: „Il crescente reciproco interessamento fra la Polonia e l'Italia per tutte le manifestazioni della loro vita culturale ed economica ci da sicura fede nella possibilità di un magnifico sviluppo dei rapporti culturali ed economici polacco - italiani".

Ne qui posso trascurare i grandi, indimenticabili meriti del Dott. Antonio Menotti Corvi, Adetto Commerciale alla R. Legazione Italiana, al cui infaticabile lavoro ed ai cui sforzi si deve la creazione e lo sviluppo del nostro istituto.

Le numerose sue opere illustranti lo sviluppo economico della Polonia e dell'Italia, tutta una serie di conferenze tenute in svariati centri della Polonia, una considerevolissima quantita di articoli e di dichiarazioni sulla stampa polacca ed italiana, ecco, in poche parole, il quadro della sua attività quasi decennale nel campo del riavvicinamento economico polacco - italiano, attività che rese possibile una larga, reciproca conoscenza fra le due nazioni, facilitando grandemente una più stretta collaborazione nel campo economico.

Una delle più importanti manifestazioni della sua attività feconda, manifestazione che direttamente ci riguarda, è la creazione, dovuta alla sua iniziativa, dell'organo della Camera, della Rivista „Polonia - Italia", il cui sviluppo e sempre crescente. Cosi anche l'istituzione del padiglione polacco alla Fiera di Milano, che costituisce un segno tangibile del crescente e rapido sviluppo dei rapporti economici tra la Polonia e l'Italia, e dovuta alla sua attività.

Tali eminenti meriti del Dott. Antonio Menotti Corvi, meriti apprezzati nel loro giusto valore dalle sfere polacche, mi porgono la gradita occasione di esprimergli, con il più cordiale ringraziamento per il grande contributo che la sua opera ha portato alla causa dell'amicizia polacco - italiana.

In tali condizioni, naturalmente, il compito della Camera e agevolato di molto, e in pari tempo e particolarmente gradito servire ai suoi scopi perche, seguendo incancellabili e tradizionali rapporti nel campo culturale, tendiamo a costituirne sempre dei nuovi in quello economico.

Questa è la meta a cui tendiamo, questo è il compito a cui dedicheremo non soltanto tutta la nostra energia, ma tutto il nostro fervore, convinti di compiere la più utile opera a profitto della nostra patria e dell'Italia."

Il Ministro Maioni anzitutto ringrazia per le cortesissime lusinghiere espressioni rivoltegli dal Presidente della Camera.

Egli apprezza vivamente l'intervento dei Rappresentanti del Ministero degli Affari Esteri in persona del Signor Günther, Capo della Sezione dell'Europa meridionale e del Signor Szczerbiński, referendario degli affari italiani nonché del Rappresen-

ne od drugich, ce potwierdziła rzeczywistość powojenna. W zakończeniu swego przemówienia p. Poseł Maioni wyraził Izbie życzenie jaknajlepszych wyników w jej pracy dla rozwoju jaknajlepszych stosunków między obu krajami.

Następnie przemówił p. dr. A. Menotti Corvi, który na temat sytuacji gospodarczej Italji w chwili obecnej powiedział, co następuje:

Dorocznym zwyczajem pragnąłbym w swem przemówieniu rzucić światło na ostatnią fazę rozwoju stosunków gospodarczych italsko - polskich w chwili obecnej oraz na stan gospodarczy Italji. Obawiam się, iż suche liczby i wywody, nacechowane szarżyczną dnią powszedniego, przytłumią, ogień, jaki wzniciły tutaj gorące przemówienia moich przedmówców. Musiałbym przytoczyć liczne fakty, znane już Sz. Panom z artykułów moich, ogłoszonych ostatnio w „Polonji-Italji” i dotyczących stosunków gospodarczych polsko - italskich oraz sytuacji gospodarczej mojej Ojczyzny. Chcąc uniknąć powtarzania się, ograniczę się do zwrócenia uwagi Sz. Panów na fakty, jeszcze nie podane do wiadomości, a niezmiernie znamienne w związku z kształtowaniem się w chwili obecnej sytuacji gospodarczej Italji. Ale zanim to uczynię, pozwolę sobie wyrazić szczerze podziękowanie za uznanie i tyle serdeczności, jakie usłyszałem pod moim adresem ze strony Pana Prezesa. Pragnąłbym tutaj podnieść doniosłe zasługi obecnego Zarządu około reorganizacji Izby, która pod przewodem p. Prezesa ks. Radziwiłła oraz Wice-Prezesa p. barona Dąngla wstąpiła na nowe drogi rozwoju i, żywiąc głębokie przekonanie, że Zarząd ten wykaże się w swej działalności z rezultatów, które staną się naprawdę źródłem korzyści dla obu krajów.

Krótkie uwagi, dotyczące obecnej sytuacji gospodarczej Italji, jakimi pragnę podzielić się z Sz. Panami, sprowadzę do kilku stwierdzeń natury zasadniczej.

Wbrew pesymistycznym przewidywaniom różnych dąmrosłych augurów, którzy w ocenie perspektyw gospodarczych w związku ze stabilizacją lira nie potrafili wyjść ze swej stronniczości i złej woli, okazało się, iż dzieło to przyniosło krajowi niezmiernie doniosłe korzyści i wyprowadziło na drogę, która powiedzie do dobrobytu i rozkwitu gospodarczego. Chcę być lakoniczny. Przytoczę więc tylko kilka najważniejszych danych.

Bezrobocie, które w r. 1927 wzrastało się niemal z miesiąca na miesiąc, w r. 1928, poczynając od m. lutego, stałe się mniejsza. W miesiącu styczniu było bezrobotnych 440 tysięcy plus 76 tysięcy częściowo bezrobotnych, w lutym liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 15.528, częściowo zaś bezrobotnych — o 18.218. W marcu nastąpiło dalsze zmniejszenie bezrobotnych. Wprawdzie na to zmniejszenie wpłynęła okoliczność, iż w miesiącu lutym zaczynają się roboty w polach i ruch budowlany, lecz w r. ub. spadek liczby bezrobotnych zaczął się dopiero w końcu marca. W r. b. zmniejszenie się bezrobocia zostało spowodowane odprężeniem sytuacji w przemyśle, w którym zwiększa się liczba zamówień, a wraz z nią i produkcja. Poprawie szczególnie uległ przemysł jedwab-

tante del Ministero d'Industria e Commercio, Signor Gagatinicki.

Nella loro presenza egli vede un chiaro segno dell'interessamento del Governo polacco alla Camera e quindi alle relazioni economiche italo - polacche.

Dichiara di considerare la Camera e per essa i suoi organi come validi suoi collaboratori nella sua missione in Polonia.

Conferma la sua dichiarazione citata dal Presidente già fatta all'organo della Camera sull'intesa reciproca e sulle relazioni commerciali tra la Polonia e l'Italia, relazioni che egli considera parallele a quelle politiche e reciprocamente dipendenti secondo la realtà sorta dopo la guerra.

Termina con l'augurio del più fecondo risultato dei lavori della Camera per il crescente sviluppo dei migliori rapporti fra le due nazioni.

In seguito il dott. A. Menotti Corvi caratterizzò la situazione economica dell'Italia con le parole seguenti pronunziate in polacco:

Secondo la mia abitudine vorrei illustrare anche quest'anno la più recente fase dello sviluppo dei rapporti economici italo - polacchi nel momento attuale, come pure lo stato economico dell'Italia. Non vorrei però che aride cifre e dimostrazioni della grigia realtà quotidiana smorzassero l'entusiasmo provocato dai fervidi discorsi degli oratori che mi hanno preceduto. Dovrei citare di nuovo numerosi dati già a Voi noti dai miei articoli pubblicati recentemente nella „Polonia-Italia” circa i rapporti economici polacco - italiani e la situazione economica della mia Patria. Per evitare ripetizioni mi limiterò ad attirare la vostra attenzione su fatti non ancora conosciuti e molto significativi sull'attuale situazione economica dell'Italia. Ma prima di questo, permettemi di esprimere i miei sinceri ringraziamenti per le cordiali e lusinghiere espressioni che ha voluto rivolgermi il Sig. Presidente. Desidero anche rilevare i grandi meriti dell'attuale Amministrazione della Camera. Sotto la guida del Presidente Principe Radziwiłł e del Vice-Presidente Barone Dangel, essa si è avviata verso nuove vie di sviluppo ed ho la convinzione profonda che tale Amministrazione darà pratici risultati della sua attività, risultati che saranno sicura fonte di vantaggi per i due paesi.

Limiterò le brevi osservazioni che desidero fare, sull'attuale situazione economica dell'Italia, a qualche constatazione di natura fondamentale.

Contrariamente a previsioni pessimistiche di profeti di sciagure (che nel considerare le prospettive economiche in seguito alla stabilizzazione della lira, non sono riusciti ad abbandonare il loro atteggiamento di parzialità e mala fede), tale realizzazione ha portato invece al paese importantissimi vantaggi e l'ha avviata su una via che porterà sicuramente al benessere e al sempre maggior sviluppo economico. Voglio esser breve. Riporterò quindi solo i dati più importanti.

La disoccupazione, che nel 1927 segnava un aumento quasi di mese in mese, nel 1928, a partire dal febbraio, diminuisce continuamente. Nel gennaio il numero dei disoccupati era di 440 mila più 76 mila disoccupati parziali; nel febbraio tale numero dimi-

ny. Wywóz jedwabiu oraz wyrobów jedwabnych stale się wzmacnia. Przędzalnie bawełny pracują niezmiernie intensywnie, a również duże ożywienie panuje w handlu wywozowym towarów bawełnianych. Pomysłynie też rozwija się przemysł wełniany i dziany. W przemyśle budowlanym panuje znaczne ożywienie.

Bezpośrednim skutkiem stabilizacji jest wzrost zaufania do lira i zatem zwiększenie się oszczędności. Świadczą o tem liczby następujące. Wskaźnik wkładów w pocztowych kasach oszczędności (przyjmuje się go w grudniu 1913 za sto) wynosił w grudniu r. ub. 466,75, w styczniu 470,67, w lutym 471,71. Wskaźnik w zwykłych kasach oszczędności wynosił w grudniu 509,92 w styczniu 524,82, w lutym 531,56. Również znacznie wzrosły wkłady w bankach prywatnych. Np. w Banca Commerciale: grudzień 1927 — 994,5, luty — 1.034,1. Banco di Roma w tych samych miesiącach 398,4 i 408,2 i t. p. Ostatnie sprawozdanie rachunkowe Ministerstwa Skarbu z 31 kwietnia r. b. wykazuje nadwyżkę po stronie dochodów, wynoszącą 130 milionów lirów. Obieg pieniędzy papierowych w dalszym ciągu się zmniejszył z 17.270 milj. lirów w m. lutym do 17.264 milj. lirów w miesiącu marcu. W porównaniu z rokiem 1920, kiedy obieg banknotów osiągnął maksimum inflacji (22 miliardy) ten ostatni zmniejszył się o 4 miliardy 254 milj. — i o 1 miliard 200 milj. od początku b. roku finansowego.

Następstwem stabilizacji lira jest zmniejszenie się wahań na rynku akcji, co umożliwiło utrwalenie się zdrowych stosunków w tej dziedzinie, gdzie zbyt rozwiolniona spekulacja nie mogła być uważana za objaw pożądany.

Płynność gotówki na rynku pieniężnym oraz stabilizacja waluty pozwoliły w dalszym ciągu obniżyć stopę dyskontowa z 6,5 do 6%. Jest to już normalna stopa przedwojenna, świadcząca, jak zdrowe stosunki zapanowały w naszym życiu gospodarczym.

Nie hedę przed Sz. Panami mnożył objawów poprawy sytuacji gospodarczej w Italji. Niemal w każdej dziedzinie życia gospodarczego są one widoczne, czy to będzie mowa o bilansie handlowym,¹⁾ czy o poszczególnych gałęziach przemysłu, czy bankowości, czy żegludze, czy wreszcie o rolnictwie. Kryzys, jaki jeszcze niedawno Italja przeżywała i który na szczęście stosunkowo niedługo trwał, ma się ku końcowi. Jakkolwiek dał on powód do objawów radości, między innymi, różnym zawodowym krytykom i malkontentom z przyzwyczajenia, nie na długo pozwolił on im wytrwać w tem uczuciu zadowolenia, które Niemcy trafnie nazywają „Schadensfreude“, a które dało im świadectwo jaskrawej krótkowzroczności.

Działalność Izby, w r. 1927 zobrazował ks. Radziwiłł, stwierdzając, iż działalność jej rozwija się coraz pomyślniej, o czem świadczą zwiększenie się ilości godzin urzędowania, personelu i udoskonalenie środków koniecznych dla racjonalnego funkcjonowa-

nuj odpowiednio 15.328 i 18.218. Nel marzo si è avuto un'ulteriore diminuzione della disoccupazione. E' vero che su tale diminuzione ha influito la circostanza che nel mese di febbraio si iniziano i lavori agricoli e il movimento edilizio, ma nell'anno scorso la diminuzione del numero dei disoccupati cominciò solo verso la fine del marzo. Nell'anno corrente la diminuzione della disoccupazione è stata cagionata dal miglioramento della situazione industriale in cui si verifica un aumento delle ordinazioni e con ciò anche quello della produzione. Un speciale miglioramento si è verificato nell'industria serica. L'esportazione della seta e dei prodotti di seta aumenta continuamente. Le filature di cotone lavorano molto intensivamente e pure un notevole movimento si nota nel commercio d'esportazione delle merci di cotone. Anche favorevolmente si sviluppa l'industria della lana e delle maglierie. Nell'industria edilizia regna un' sensibile risveglio.

Risultato diretto della stabilizzazione della lira è la fiducia nella lira e quindi un aumento dei risparmi. Di ciò fanno prova le cifre seguenti. L'indice dei depositi presso le casse postali di risparmio (si prende nel dicembre 1913 per cento) era nel dicembre dell'anno scorso di 466,75; nel gennaio di 470,67; nel febbraio di 471,71. L'indice per le casse di risparmio ordinari era, nel dicembre di 509,92; nel gennaio di 524,82; nel febbraio di 531,56. Anche un considerevole aumento è dato dai depositi presso banche private per es. presso la Banca Commerciale: dicembre 1927 — 994,5; febbraio — 1.034,1 presso il Banco di Roma, negli stessi mesi: 398,4 e 408,2 ecc. L'ultimo resoconto del Ministero del Tesoro del 31 aprile u. s. segna un'eccedenza delle entrate di 130 milioni di lire. La circolazione cartacea segna un'ulteriore diminuzione da 17.270 milioni lire nel mese di febbraio fino a 17.264 milioni nel mese di marzo. In confronto al 1920 in cui la circolazione dei biglietti di banca ha raggiunto il massimo d'inflazione (22 miliardi) quest'ultima diminuì di 4.245 milioni e di 1.200 milioni a partire dall'inizio del corrente anno finanziario.

Conseguenza della stabilizzazione della lira è la diminuzione di oscillazioni nel mercato dei valori, cosa che ha reso possibile anche il consolidamento di sani rapporti in questo campo dove una speculazione eccessiva non poteva essere considerata come desiderabile.

Li abbondanza del danaro liquido sul mercato finanziario, come pure la stabilizzazione della valuta hanno permesso un'ulteriore diminuzione del tasso di sconto da 6,5 fino a 6%. Questo è già un tasso normale d'anteguerra, comprovante come nella nostra vita economica si vadano realizzando sempre più sani rapporti. Non moltiplicherò prove del miglioramento della situazione economica in Italia.

Quasi in ogni campo della vita economica essi sono visibili, sia se si parla della bilancia commerciale (il deficit nei primi 4 mesi era di 2,575 milioni di lire e diminuì di 240 milioni in confronto allo stesso periodo del 1927), sia dei singoli rami dell'industria,

¹⁾ Deficit za pierwsze 4 miesiące wynosił 2,575 milj. lirów i zmniejszył się o 240 milj. w porównaniu z takim samym okresem z r. 1927.

nia biura, które prócz normalnych czynności, związanych z prowadzeniem agend Izby, zajmuje się administracją, wydawnictwem oraz wykonywuje cały szereg prac redakcyjnych.

Pewne światło na działalność biura oraz rozwój Izby rzucają następujące liczby:

W r. 1925 wpłynęło listów	372
" " wyszło " "	247
W r. 1926 wpłynęło listów	285
" " wyszło " "	213

Za pierwszą połowę r. 1927 wpłynęło listów	169
" " " " wyszło " "	82

Za drugą połowę r. 1927 wpłynęło listów	563
" " " " wyszło " "	560

Za pięć miesięcy r. 1928 wpłynęło listów około	400
" " " " wyszło " "	300

Z powyższych danych wynika, iż w drugiej połowie r. 1927 wpłynęło listów trzy razy więcej niż w pierwszej połowie, wyszło 7 razy więcej. Liczba listów, która wpłynęła w r. b. w ciągu pięciu miesięcy oraz wypłynęła, przewyższa także liczbę z r. 1926 przeszło o 50%. Co się tyczy świadectw pochodzenia, liczba ich, począwszy od lipca r. ub., znacznie się wzmożła, o czem świadczą dane następujące:

Od 1.I. 1925 r. do 1.VII 1925 r.	19	kw. p.
" 1.VII 1925 r. do 1.I 1926 r.	29	" "
" 1.I 1926 r. do 1.VII 1926 r.	52	" "
" 1.VII 1926 r. do 1.I 1927 r.	29	" "
" 1.I 1927 r. do 1.VII 1927 r.	38	" "
" 1.VII 1927 r. do 1.I 1928 r.	78	" "
" 1.I 1928 r. do 1.VII 1928 r.	120	" "

Szczegółowe dane, dotyczące świadectw pochodzenia i obejmujące ilość oraz wartość towarów, z Polski wywożonych, są obecnie w opracowaniu i niebawem będą ogłoszone w wydawnictwie „Polonia-Italia”. Już teraz mogę stwierdzić, iż pozwolą one nabrać przekonania o wzmagającym się stale wywozie z Polski do Italji całego szeregu artykułów, szczególnie dykt klejonych, nasion, mebli, gietych i t. p. Wreszcie muszę zwrócić uwagę również na bardzo doniosły objaw pomyślnego rozwoju Izby, jakim jest szybko wzrastająca liczba jej członków. W lipcu r. ub. Izba liczyła 45, obecnie liczy 115. Wzrost jest prawie trzykrotny. Świadczy on o coraz większym zainteresowaniu się społeczeństwa polskiego działalnością Izby, oraz stanowi dowód, iż zaczyna ono sobie uświadamiać i należyście oceniać znaczenie naszej instytucji:

tanto del ramo bancario, di navigazione o infine dell'agricoltura.

La crisi attraversata dall'Italia tempo fa, per fortuna è vicina alla fine e relativamente essa non ha durato a lungo. Sebbene abbia dato motivo a manifestazioni, dirò così, di compiacimento, fra gli altri, a vari critici di professione, spesso in mala fede e malcontenti per abitudine, tuttavia non li ha lasciati a lungo in questo sentimento giustamente chiamato dai tedeschi „Schadensfreude” che del resto ha dato loro un diploma di evidente miopia.

Il Principe Radziwiłł espose l'attività della Camera nel 1927, constatando che essa è in continuo sviluppo, sia che si consideri il cresciuto numero delle sue ore di funzionamento, sia l'aumento del personale, sia il perfezionamento, dei mezzi necessari al razionale funzionamento degli uffici che, oltre ad adempiere alle normali funzioni derivanti dall'attività della Camera, si occupano dell'amministrazione della Rivista ed eseguono i relativi lavori di redazione.

Le cifre seguenti possono dare un'idea dell'attività degli uffici e dello sviluppo della Camera:

Anno	1925	lettere	entrate	372
"	1926	"	uscite	247
"	"	"	entrate	285
"	"	"	uscite	213
Dal 1. I.	1927	"	entrate	169
al 1. VII.	"	"	uscite	82
dal 1. VII.	"	"	entrate	563
al 1. I.	1928	"	uscite	560
dal 1. I.	"	"	entrate	400
al 1. IV.	"	"	uscite	300

Da questi dati risulta che nella seconda metà del 1927 il numero delle lettere spedite è, rispettivamente, sette volte maggiore.

Il numero delle lettere arrivate nei primi cinque mesi dell'anno corrente supera del 50% il numero delle lettere del 1926 per lo stesso periodo.

Per quanto riguarda i certificati di origine, a partire dal luglio dell'anno scorso, il loro numero è in considerevole aumento come provano i dati seguenti:

dal 1. I.	1925	al 1. VII.	1925	19	certificati d'origine
" 1. VII.	1925	" 1. I.	1926	29	" "
" 1. I.	1926	" 1. VII.	1926	62	" "
" 1. VII.	1926	" 1. I.	1927	29	" "
" 1. I.	1927	" 1. VII.	1927	36	" "
" 1. VII.	1927	" 1. I.	1928	78	" "
" 1. I.	1928	" 1. VI.	1928	130	" "

I dati particolarmente interessanti riguardanti i certificati di origine, la quantità e il valore delle merci esportate dalla Polonia, sono attualmente in elaborazione e saranno pubblicati fra poco dalla Rivista „Polonia-Italia”.

Ma fin d'adesso si può dire che essi permetteranno di convincersi del continuo aumento dell'esportazione dalla Polonia in Italia di una serie di merci e specialmente di legno compensato mobili in legno curvato, sementi ecc.

Debbo infine richiamare la vostra attenzione su un fatto molto importante e cioè sul favorevole sviluppo della Camera mediante il rapido aumento del numero dei suoi soci.

Na specjalną uwagę zasługuje Organ Izby, „Polonia-Italia”, powołany do życia z inicjatywy dr. Antonio Menotti Corvi. Pomimo znacznych trudności, z jakimi połączone jest wydawanie własnego organu w szacie, która pozwalała bez narażenia się na jakiegokolwiek zarzut rozpowszechniać go zagranicą, Izba stała się lepsza czy to pod względem treści, czy pod względem strony zewnętrznej. Pismo to stanowi dzisiaj, można to śmiało stwierdzić, jedyny organ, poświęcony słuszkom gospodarczym i kulturalnym polsko - italskim. Należy się pochwycić, iż stanie się on nieodzownym organem informacyjnym dla tych wszystkich, którzy śledzą zbliską sytuację ekonomiczną - finansową Polski oraz Italji. Prasa krajowa i zagraniczna ocenia należycie nasze czasopismo, czego dowodzą strzeszenia i przedruki ważniejszych artykułów. Również i numer, poświęcony Targom Medjolańskim, spotkał się w prasie bardzo z życzliwym przyjęciem.

Dzięki inicjatywie dr. Antonio Menotto Corvi, Izba podjęła akcję, która doprowadziła w r. ub. do zbudowania pawilonu polskiego na Targach Medjolańskich. W r. b. ze względu na specjalnie uroczysty charakter Wystawy, w związku z dziesięcioletnią rocznicą Zwycięstwa, posiadał on wygląd odpowiednio okazały.

Staraniem Izby udało się pozyskać udział w Targach szeregu poważnych firm, pomiędzy którymi na specjalną uwagę zasługuje górnośląski koncern węglowy „Robur”, którego produkcja wynosi ok. 40% całkowitego wydobycia węgla na Górnym Śląsku. Nakładem Izby ukazała się o tej firmie broszura propagandowa w 5 tys. egzemplarzy, która rozdawana jest bezpłatnie w Pawilonie.

Kończąc to krótkie sprawozdanie, muszę jeszcze wspomnieć o ważnym zdarzeniu w życiu naszej Instytucji, jakim jest wcielenie Oddziału Katowickiego do Centrali w Warszawie. Od początku r. b. członkowie katowicy należą bezpośrednio do Izby w Warszawie, co z punktu widzenia naszego budżetu, jest niezmiernie korzystne oraz usprawnia naszą organizację.

Sprawozdanie kasowe Izby za rok 1927 oraz preliminarz budżetowy na rok 1928 przedstawił Dyrektor Izby, Dr. Leon Pączewski, które zebrani przyjęli do aprobującej wiadomości.

Na wniosek p. Posta Maioni Zebranie uchwaliło wysłać depesze okolicznościowe z jednej strony do pp. Marszałka Piłsudskiego oraz Min. Eugenjusza Kwiatkowskiego, z drugiej — do Benito Mussoliniego oraz Min. G. Belluzzo.

Przed przystąpieniem do wyborów do Rady, p. dr. Antonio Menotti Corvi wyraził Zgromadzeniu pozdrowienia w imieniu d-ra. Andrea Barigiani, który z powodu definitywnego powrotu do kraju złożył godność Wiceprezesa Izby. Jednocześnie dr. Menotti Corvi podkreślił wydatną współpracę d-ra Barigianiego i jego zasługi w okresie 6-letnim uczestniczenia w Radzie, w czym przeszło 2 lata pełnienia godności Wiceprezesa. Zgromadzenie przyjęło oświadczenie p. dr. Menotti Corvi z gorącym aplauzem i na jego wnio-

La Camera ha attualmente 112 soci contro 45 del luglio dell'anno scorso, con un aumento cioè di circa tre volte.

Questo prova l'interessamento sempre maggiore che gli ambienti polacchi dimostrano per la sua attività, come pure il giusto riconoscimento degli ambienti stessi per l'importanza del nostro istituto.

Un particolare rilievo merita la nostra rivista „Polonia - Italia” sorta per iniziativa del Dott. Antonio Menotti Corvi. Malgrado le non poche difficoltà che ostacolano la pubblicazione di un proprio organo in forma dignitosa e adatta per la diffusione all'estero, la Camera riesce a pubblicare la Rivista con continui miglioramenti sia nel testo, sempre più ricco e variato, sia nelle illustrazioni.

Essa ormai rappresenta — si può dirlo senza presunzione — un organo, forse unico, nel campo dei rapporti economici e culturali italo - polacchi. Non è da dubitare quindi che essa non sia per diventare l'indispensabile mezzo informativo di tutti coloro che vogliono tenersi al corrente della situazione economico-finanziaria italo - polacca. La stampa locale ed estera mostra il suo interessamento alla nostra rivista sia mediante riassunti sia mediante ristampe dei principali suoi articoli. Anche il numero dedicato alla Fiera di Milano ha segnato una sua notevole affermazione.

Non si può infine tacere l'alta iniziativa del Dott. Antonio Menotti Corvi, per cui la Camera fu indotta a svolgere la sua attività per la costruzione del padiglione polacco alla Fiera di Milano che è sorto con aspetto perfettamente adeguato al carattere specialmente solenne della Fiera, in occasione del decennale della vittoria delle armi italiane.

Così anche alle cure della Camera è dovuta la partecipazione alla Fiera di importantissime ditte, fra le quali, degno di particolare menzione, il più grande consorzio carbonifero dell'Alta Slesia „Robur” (la cui produzione costituisce quasi il 40% dell'estrazione generale nell'Alta Slesia), su cui è uscito a cura della Camera un opuscolo illustrativo in 5.000 esemplari che vengono distribuiti gratis nel padiglione sopra menzionato.

Terminando questa breve relazione, debbo ancora menzionare un importante avvenimento nella vita del nostro istituto, cioè l'incorporazione del Comitato Provinciale di Katowice alla Centrale di Varsavia. A partire dall'inizio dell'anno corrente, i soci di Katowice appartengono alla Camera di Varsavia, fatto di notevole importanza per il nostro bilancio.

Il Direttore della Camera, dott. L. Pączewski espone il bilancio di cassa dell'esercizio chiuso ed il bilancio preventivo per il 1928 i quali furono accettati dall'Assemblea.

Su proposta del Ministero Maioni, l'Assemblea decise inviare telegrammi in occasione da una parte al Maresciallo Piłsudski e al Ministro Eugenjusz Kwiatkowski, dall'altra - al Capo del Governo Italiano Benito Mussolini e al Ministro Belluzzo.

Prima di procedere alle elezioni del Consiglio il Dott. Antonio Menotti Corvi portò all'Assemblea il saluto del Dott. Andrea Barigiani il quale abbandona

sek uchwaliło, wystosować do d-ra Barigianiego wyrazy podziękowania za owocną jego działalność.

Zebrań Izby zakończyło się wyborami do Rady, które dały wyniki następujące:

Do Rady zostali wybrani pp.: Rosario Belfiore, Eligio Cariboni, Dr. Antonio Menotti Corvi, Baron Józef Dangel, Adw. Amedeo Finamore, Eugenio Del Gaiso, Dr. Roman Kuratowski, Dr. Alfred Kielski, Inż. Marcin Maliniak, Inż. Tadeusz Marchlewski, Ks. Franciszek Radziwiłł, Licurgo Sostero, Dyr. Bolesław Szolkowski, Salvatore Trovato i Dyr. Wiktor Wiener.

Do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani pp.: Piero Bianchi, Stefan Fuchs, Adam Pakulski oraz dyr. Friedman.

Jako rzeczoznawców Izby wybrano pp.: inż. Tadeusza Marchlewskiego dla spraw, związanych z przemysłem automobilowym, inż. Marcina Maliniaka, dla spraw, związanych z przemysłem metalowym i elektrotechnicznym, Eligio Carboniego—dla spraw, związanych z przywozem artykułów kolonialnych oraz z wywozem węgla i drzewa, Salvatore Trovato — dla spraw, związanych z przywozem owoców i konserw, Wiktora Wienera — dla spraw ubezpieczeniowych i dr. A. Kielskiego — dla spraw naftowych. Radcą prawnym Izby jest adw. dr. Roman Kuratowski.

la sua carica di Vice Presidente per definitivo rimpatrio. Nel contempo rilevò la sua fattiva ed intelligente collaborazione all'attività della Camera che per circa 6 anni lo ebbe suo consigliere e per oltre due suo vice presidente. L'Assemblea accolse con una schietta manifestazione di plauso le parole del Dott. Menotti Corvi, accogliendo all'unanimità la sua proposta di inviare al Dott. Andrea Barigiani un indirizzo di plauso per l'opera svolta.

Precedutosi quindi alle elezioni del Consiglio e sono stati eletti i seguenti signori:

Rosario Belfiore, Eligio Cariboni, Dott. Antonio Menotti Corvi, Barone Józef Dangel, Avv. Amedeo Finamore, Eugenio del Gaiso, Dott. Roman Kuratowski, Dott. Alfred Kielski, Ing. Marcin Maliniak, Ing. Tadeusz Marchlewski, Principe Franciszek Radziwiłł, Licurgo Sostero, Dirett. Bolesław Szolkowski, Salvatore Trovato e Dirett. Wiktor Wiener.

In qualità di esperti sono stati eletti i Sigg.: Tadeusz Marchlewski per questioni concernenti l'industria automobilistica e meccanica, ing. Marcin Maliniak per l'industria metallurgica e elettrotecnica; Cav. Eligio Cariboni per generi coloniali carbone e legnami; Salvatore Trovato, frutta e generi alimentari; re; Dott. Alfred Kielski per l'industria petrolifera.

ZAPOTRZEBOWANIA I OFERTY ORAZ PRZEDSTAWICIELSTWA

114 a: *Olejki aromatyczne* pragnie importować do Polski firma z Messina i w tym celu powierzy przedstawicielstwo na powyższe artykuły zainteresowanej firmie.

115 a: *Ochroniacze do pojazdów* pragnie importować do Polski firma z Turynu i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

116 a: *Makę ziemniaczaną „Wrunki Crown”* pragnie sprowadzać firma z Genui i w tym celu nawiąże stosunki z polskimi eksporterami.

117 a: *Marmur kolorowy* pragnie importować do Polski firma z La Spezia i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

118 a: *Konserwy rybne* pragnie importować do Polski firma z Genui i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

119 a: *Oleje mineralne, rybne, surowce przemysłowe* pragnie sprowadzać z Polski firma z Genui oraz podejmie się przedstawicielstwa firm polskich.

120 a: *Pilniki i narzędzia precyzyjne i t. p.* pragnie importować do Polski firm Turynu i w tym celu powierzy przedstawicielstwo zainteresowanej firmie polskiej.

121 a: *Odpadki honopne* pragnie importować

do Polski firma z Medjolanu i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi papiernikami.

122 a: *Cukier* pragnie importować z Polski firma z Mogadiscio (Somali, Afryka).

123 a: *Natę i benzynę* pragnie importować z Polski firma z Rzymu i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi eksporterami.

125 a: *Walczki imitujące skórę* pragnie importować do Polski firma z Genui i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

126 a: *Kukurudzę i owies* pragnie sprowadzać z Polski firma z Bergamo i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi eksporterami.

127 a: *Ryz, nasiona oleiste, otręby* pragnie importować do Polski firma z Bergamo i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami.

128 a: *Ekstrakt pomidorowy* pragnie importować do Polski firma z Medjolanu i w tym celu nawiąże stosunki z zainteresowanymi firmami względnie udzieli swego przedstawicielstwa.

129 a: *Smary do pasów transmisyjnych* pragnie importować do Polski firma z Bergamo i w tym celu powierzy przedstawicielstwo zainteresowanej firmie.

DOMANDE E OFFERTE DI MERCI E RAPPRESENTANZE

49 b: *Macchine per la produzione di maccheroni* ditta di Łódź desidera entrare in relazione con ditte italiane produttrici di tali articoli.

50 a: *Macchine per la fabbricazione di cappelli*

di feltro da signora ditta di Łódź desidera entrare in relazione con ditte italiane produttrici di tali articoli.

51 a: *Paste alimentari* — ditta di Lwów desidera entrare in relazione con ditte dell'Italia Settentrionale produttrici di tale articolo.

BALTISCHE PRESSE

Migliore organo informativo per la Polonia.
la Libera Città di Danzica e per l'Estero

Giornale quotidiano, in lingua tedesca, pubblicato a Danzica.
Accluso „POLENS EKSPORT--IPMORT“ dedicato alla propaganda della produzione polacca all' Estero

NUMERI DI SAGGIO GRATUITAMENTE

Rappresentanti ed Agenti capaci ricercati

AMMINISTRAZIONE E DIREZIONE:

DANZICA, PFEFFERSTADT 1

„L'Esportatore Italiano“

ORGAN ITALSKIEJ EKSPANSJI GOS-
PODARCZEJ ZAGRANICA

RIVISTA PER L'ESPANSIONE ECONO-
MICA ITALIANA ALL'ESTERO

MIESIĘCZNIK GOSPODAR-
CZY ILUSTROWANY

rozpowszechniony w całej Italji
oraz w krajach obcych

Naczelný redaktor:
GIGI LANFRANCONI

Prenumerata roczna
w Italji lirów 100 —
zagranicą „ 150.—

Cena egzemplarza
w Italji lirów 10.—
zagranicą „ 15.—

Adres Redakcji i Administracji:
M E D J O L A N
Via Giuliani 2.

THE POLISH ECONOMIST

RIVISTA MENSILE ECONOMICA
RIGUARDANTE LA POLONIA
I N LINGUA INGLESE

ABBONAMENTO ANNUALE: zł. 20
PREZZO D'UN ESEMPLARE zł. 2

REDAZIONE ED AMMINISTRAZIONE
VARSAVIA,
Elektoralna 2. Telef. 412-73 e 412-66.